

Še odprta vprašanja o cesti

Brežičani čakajo na strokovne podlage iz republike, šele potem bodo spreminjali plane — Časa ni na pretek

BREŽICE — Gradnja nove avtoceste bo v brežiški občini samo eden izmed posegov v prostor — poleg gradnje hidroelektrarn in hitre železnice — vendar pa časovno najbližji, zato je razumljiva skrb občinskih teles, kaj nova cesta sploh prinaša, kako se bodo z njo uskladili ostali posegi itd.

»Prav zaradi gradnje avtoceste smo tudi sklicali sestanek, na katerega smo poklicali najbolj prizadete in poskušali opozoriti predvsem na potrebo usklajenega delovanja,« pravi Jože Patty, predsednik komiteja za družbenoekonomski razvoj občine Brežice. »Zal udeležba na sestanku ni bila najboljša, kljub temu pa smo lahko ugotovili, da za sedaj še marsikaj ni jasno. Predvsem manjka sodelovanja in usklajevanja med vsemi tremi posavskimi občinami, nič boljše pa ni tudi sodelovanje navzgor, na republiški ravni. Ko smo namreč sprejemali srednjeročni plan občine, še nismo vedeli, da bo do gradnje avtoceste prišlo tako hitro. Naša nejevernost pa ni nič nenavadnega, saj smo študije o gradnji avtoceste delali že pred desetimi leti, pa potem iz načrtov ni bilo nič. To pot pa očitno gre zares. Vendar je najhujši problem, da nimamo strokovnih podlag, na podlagi katerih bi spremenili naše plane. Predvsem nam gre za to, da zveemo za vse spremembe, ker bodo šele potem lahko naše delovne organizacije sprejele spremembe svojih planov in šele na njihovem temelju bomo lahko razdelili interese v okviru spremljajočih dejavnosti. To velja zlasti za Petrolov motel pa Terme, ne nazadnje je očitno, da bo zelo malo

zemljišč ostalo za kmetijstvo. Skratka, posegi v prostor bodo veliki, posledic pa za sedaj še ne vidimo v celoti. Tudi še ne vemo, kakšne spremembe bo prinesla avtocesta, kako bo z dovozi, s prometom po njih itd. Računamo, da bomo do 15. oktobra dobili strokovne podlage in da bomo potem začeli spreminjati naše planske akte,« je dejal Patty.

Ko bodo spremenili planske akte, kar bo trajalo dva ali tri mesece, bo naloga investitorja (ki za sedaj še ni znan), da pripravi lokacijske načrte, tehnično dokumentacijo, gradbena dovoljenja. Gradnja 16 kilometrov dolgega odseka se bo predvidoma začela januarja 1990, končana pa bo do julija 1992. Do začetka gradnje je časa na prvi pogled še dovolj, a malo, če vemo, kaj vse bo treba še prej storiti.

J. S.

NA OGLED KMETIJSKEGA SEJMA

SEVNICA — Posavski čebelarji organizirajo v soboto, 29. avgusta, strokovno ekskurzijo na mednarodni kmetijski sejem v Gornjo Radgono. Cena izleta je 7.000 din, prijave pa sprejemajo do 24. avgusta v poslovalnici Medexa v Krškem.

AVGUST OB KOLPI — Čeprav letošnji avgust ni prav nič avgustovski in vreme bolj spominja na jesensko, Kolpa ob svoje bregove privablja precej ljudi, domačinov in tujcev. Mlajši in bolj vročekrvni za kratko tudi zaplavajo v za ta čas hladni vodi, prijetno pa je tudi posedeti ali poležati v zelenju ob tej lepi in čisti reki. Posnetek je iz okolice Vinice. (Foto: A. Bartelj)

Turizem da, a kako in s čim

Dileme o razvoju belokranjskega turizma — Turizem smo ljudje, a brez denarja ne gre — Kaj je v Beli krajini v 15 letih naredil Integral?

METLIKA — Že takoj na začetku sobotnega pogovora v Metliki, ki naj bi dal odgovor na vprašanje: belokranjski turizem da ali ne, se je pokazalo, da to sploh ni resna dilema. Turizem v Beli krajini vsekakor — da, vprašanje je le, kako in s čim. O tem je ves večer tekla beseda na grajskem dvorišču. Pogovor so pripravili v okviru letošnjih metliških poletnih kulturnih prireditev, udeležili pa so se ga predsednica republiškega komiteja za turizem Bogomila Mitič, častni predsednik Turistične zveze Slovenije Leopold Krese, predsednika metliške občinske skupščine in izvršnega sveta Stanislav Bajuk in Nikola Ladika, direktor črnomaljskega Golfuristovega tozda Gostinstvo Bela krajina Valentin Papež ter poslušalci, ki so prav tako sodelovali v pogovoru.

Vsi, ki so v pogovoru sodelovali, med njimi jih je bilo veliko iz občinstva, so ugotavljali, da ima Bela krajina dobre naravne in druge možnosti za razvoj turizma, ki sedaj nikakor niso izkoriščene. Dovolj poveže podatke, da metliška občina od turizma oziroma, bolje povedano, od gostinstva ustvari le 1,8 odst. družbenega proizvoda, slovensko povprečje pa se vrti okoli treh odstotkov. Veliko kritičnih besed je bilo spet izrečenih na račun Integrala, ki je zadnjih 15 let nosilec razvoja gostinstva in turizma v Beli krajini. Prišel je z velikimi obljubami, od njega so veliko pričakovali, zato je razočaranje toliko večje. In jeza prav tako. Gostinski objekti, ki jih je Integral takrat prevzel, so danes v veliko slabšem stanju. Slišati je bilo celo očitke, da je Integral ves ta čas samo ropal Belo krajino.

Jasno je, da samo nemočen črnomaljski tozda ne more razvijati belokranjskega turizma, da bi za to morala skrbeti delovna organizacija Golfurist oziroma celotni sozd. Integral. Črnomaljski tozda je v okviru svojih možnosti naredil, kar je bilo možno. Res pa so te možnosti zelo skromne. Lani je imel tozda ob koncu leta 7 milijonov dinarjev ostanka dohodka, ob letošnjem prvem polletju pa 5 milijonov dinarjev. »Če nam družba ne omogoči, da bi imeli pri 810 milijonih dinarjev letnega prometa 80 milijonov dobička, nima smisla govoriti o kakšnem poslu,« pravi Papež in trdi, da gostinstvo nima ne denarja ne volje vlagati v razvoj te panoge, saj pri nas glede tega vladajo nemogoči pogoji. »Tudi druge delovne organizacije, ki so včasih razvijale gostinstvo in turizem tako, da so denar iz svoje akumulacije prelivale sem, ne vidijo za to več interesa.« Glede kmečkega turizma, za razvoj katerega ima po splošnem mnenju Bela krajina velike možnosti, pa je Papež dejal: »Tako

ŠE ZADNJE DEJANJE — S podpisom pogodbe o pridobitvi 22 milijard sanacijskih sredstev je končan proces integracije med TCP Djuro Salaj in tovarno papirja iz Titovega Drvarja. Na sliki: med podpisovanjem pogodbe.

Pogodba za 22 milijard dinarjev

Združeno delo Bosne in Hercegovine je zbralo 22 milijard dinarjev za sanacijo tovarne papirja v Titovem Drvarju — Nov tozda krške papirnice

KRŠKO — Minuli ponedeljek je bilo tu opravljeno še zadnje dejanje integracije med Tovarno celuloze in papirja Djuro Salaj Krško in tovarno papirja iz Titovega Drvarja, ki je od 1. julija dalje temeljna organizacija krške delovne organizacije. Predstavniki obeh delovnih kolektivov ter Združene banke-

Gospodarske banke Sarajevo so podpisali pogodbo za 22 milijard dinarjev, ki jih bodo porabili za sanacijo tovarne papirja v Titovem Drvarju. Na ta način so zaključene vse finančne obveznosti iz sanacijskega programa, ki jih je sprejela republika Bosna in Hercegovina. Gre seveda za veliko vsoto, zato je povsem razumljivo, da je pri zbiranju denarja sodelovala vrsta institucij od najvišjih političnih organov do združenega dela in bank. Tako velika naložba v sanacijo tovarne papirja v Titovem Drvarju, ki je doslej delovala v okviru Unicep, pa je v vseh pogledih še kako upravičena. Tovarna namreč v drugi polovici lanskega leta ni več delovala, po pomoči strokovnjakov iz TCP Djuro Salaj, pa se je proizvodnja spet začela in dosegla tudi pomembne uspehe. V prvi polovici tega leta so v tovarni izdelali 6.500 ton najkvalitetnejših papirjev, v drugi polovici leta pa jih bodo izdelali še 14.000 ton, tako da bo končni proizvodni rezultat že blizu optimalni zmogljivosti tovarne. Že naslednje leto bodo v tovarni v Titovem Drvarju izdelali 33.000 ton papirja.

Predsednik začasnega poslovnodnega odbora v tovarni papirja v Titovem Drvarju Drago Romić je povedal, da bodo ta denar porabili za pokrivanje dosedanjih izgub in za obratna sredstva za čas, ko je prišla na pomoč TCP Djuro Salaj. Izrazil je prepričanje, da bo proces sanacije še naprej potekal po načrtu in da bodo doseženi vsi proizvodni načrti, zlasti pa nameravana kakovost papirja.

J. SIMČIČ

PRIPRAVE IN POLET — V ponedeljek popoldne so Trebanjci lahko občudovali polet doma narejenega ultra lahkega Sokola, ki ga je v 1500 urah zgradil član domačega aerokluba, pilot Lado Ule. Nemalo truda mu je vzelo tudi zbiranje potrebnih dovoljenj, da je končno le lahko vzletel s pomožnega letališča v Veliki Loki in si, seveda ves srečen, ogledal trebanjsko dolino iz ptičje perspektive. Letalo z razponom kril 10,58 m poganjata dva cilindra dvotaktnega trabantovega motorja z močjo 22 kW (okrog 30 konjskih sil). Motor in vijak sta postavljena za pilotovim hrbotom. Z gradnjo letala se je Lado začel ukvarjati pred tremi leti. (Foto: Jure Moškon)

Motoristi spet uspešni

Za Dolenjce dve zmagi, dve tretji in eno četrto mesto na tretji dirki za državno prvenstvo

GROBNIK — Številnim ljubiteljem cestnohitrostnega motociklizma iz Novega mesta, Trebnjega, Ribnice in drugih dolenskih krajev v nedeljo res ni moglo biti žal, da so si ogledali nastope dirkačev na tretji dirki za državno prvenstvo. Dve zmagi, dve tretji in eno četrto mesto je bogata bera Dolenjcev.

Ponovno je s svojo dovršeno vožnjo zablestel Lojze Pavlič iz AMD Novo mesto, ki je v kategoriji do 80 ccm privozil skozi cilj s polminutno prednostjo pred Pintarjem in tako še bolj utrdil vodstvo v skupnem seštevku. Kljub slabšemu startu je Lojze že v tretjem krogu prevzel vdomstvo in zmagal v slogu svetovnega mojstra. V isti dirki je navdušil tudi Branko Rokavec, AMD Trebnje, ki je v srditem boju za tretje mesto za nepolno dolžino motocikla premagal bivšega evropskega prvaka v kategoriji do 50 ccm, Zdravka Matuljo. V kategoriji do 125 ccm je bil spet

uspešen lanski državni prvak Rob Hmeljak iz AMD Novo mesto. Kranjčan Pintar, ki mu je bil enakovreden le v prvem krogu, je skozi cilj pripeljal 7 sekund za Hmeljakom, v skupnem seštevku pa vodita oba z istim številom točk. Na isti dirki se je spet izkazal Rokavec, ki je bil v cilju četrti, z malo več sreče pa bi lahko bil tretji, saj mu je pokal ušel le za nekaj centimetrov.

Z velikim zanimanjem smo pričakovali nastop Zvonka Lavriča iz Loškega potoka, AMD Ribnica, ki je v kategoriji do 250 ccm prvič v tej sezoni sedel na motor. Hude poškodbe, ki jih je dobi pri padcu na pomladanskem treningu so mu vzele obilico moči, vendar ne toliko, da ne bi zmogel dirke do konca. Še več, s srčno vožnjo si je priboril tretje mesto z minimalnim zaostankom za Domžalčanoma M. Habatom in Šrajem. Naslednje dirke za državno prvenstvo bodo že to nedeljo v Slavonjski Požegi.

M. KLINC

POPLAČAN TRUD — Dolenjski dirkači Lojze Pavlič, Branko Rokavec, Robi Hmeljak in Zvonko Lavrič (na sliki z leve proti desni) po uspešnih nastopih na Grobniku. (Foto: Marko Klinc)

Najsodobnejši dom počitka

Črnomaljski dom bodo slovesno odprli 29. novembra

ČRNOMELJ — Gradnja črnomaljske enote metliškega doma počitka poteka po načrtu, nekatera dela celo »prehitevano«, tako da se ni bati, da 29. novembra ne bi doma slovesno odprli. Skupaj bo dom, v katerem bo 187 postelj, veljal okoli 2 milijardi dinarjev, večino denarja pa je dala republiška skupnost pokojninsko-invalidskega zavarovanja.

Ker bo to najsodobnejši tovrstni dom z najvišjim standardom v Sloveniji, bodo tudi cene višje kot v metliškem, in to za okoli četrtino. Kljub temu se ne boje, da bi črnomaljski dom ne bil polno zaseden, saj je zanimanje za sprejem iz dneva v dan večje. Poleg tega računajo, da se bo nekaj oskrbovancev iz Metlike preselilo v črnomaljski dom. To bodo seveda prepustili oskrbovancem samim. »Sillili ne bomo nikogar, branili pa tudi nikomur,« pravijo v Metliki.

Sedaj velja oskrba za pokretne oskrbovance v dvoposteljni sobi v Metliki 100 tisočakov na mesec, z decembrom bodo ceno dvignili na okoli 120.000 din. V črnomaljskem domu pa bo, kot rečeno, okoli četrtino višja.

Ali zagon ali mrtvilo

Kako se da v manjših krajih uresničevati zamisel tako imenovanega policentričnega razvoja kulture, in to na republiški in še višjih ravneh, sta na Dolenjskem lepa primera Kostanjevica in Trebnje. Hkrati sta ta kraja tudi zgovorna primera, da je kulturna uveljavitev takih krajev v največji meri odvisna od zagretih in sposobnih posameznikov, ki s svojimi idejami, prodornostjo, delavnostjo in tudi trmo najprej premagajo provincialno zaplankanost in tradicionalno slovensko nezaupanje do vsega novega in že s tem postanejo združevalna in inovacijska sila. To lahko v skromnejših, a obetajočih oblikah zadnje čase opazujemo tudi v Metliki in na Vinici, kjer se je nekaj posameznikov trdno odločilo, da bodo razbili podjedovano polno kulturno-zabavno mrtvilo. Ta zagon po eni strani obeta tudi jesensko-zimsko nadaljevanje, po drugi se pa, vsaj v metliškem primeru, poraja občutek, da pri »odločujočih faktorjih« vsa stvar izhaja iz prazno. Zavedati se je treba, da spodrezan zagon po hitri poti vodi v drugo skrajnost — nazaj v naročje omamnega mrtvila in v kulturni molk.

A. BARTELIJ

Po lepem in toplim vremenu pričakujemo ob koncu tedna poslabšanje.

Škoda je, krivca pa ni

Vsa škoda v zvezi z izlitjem mazuta iz kemične tovarne v Rinžo še ni ocenjena — Strokovno prepričanje je, da je nesrečo zakrivila višja sila

KOČEVJE — Medobčinskega sanitarnega inšpektorja Predraga Petroviča smo vprašali, kaj vse je bilo storjeno po onesnaženju Rinže z mazutom iz kemične tovarne Melamin Kočevje, da do takih onesnaženj v bodoče ne bi več prihajalo, in kdo je kriv za onesnaževanje.

Povedal je, da je do izteka mazuta prišlo na cevovodu od cisterne z mazutom do starega kotla. Stara napeljava je dotrajala, in ker dovajajo mazut po njej pod velikim pritiskom, je počila. Po kanalizaciji bi mazut tekel v centralno kočevsko čistilno napravo. Na srečo so to opazili še dovolj zgodaj in so mazut usmerili mimo čistilne naprave kar v Rinžo, saj bi sicer uničil biologijo v čistilni napravi, zaradi česar bi bil potreben remont in čistilna naprava bi stala več mesecev pa še stroški bi bili ogromni.

Kanalizacijske jaške so nato očistili pod velikim pritiskom. Mazut so lovili s filtri, a ga je večina stekla v Rinžo. Pred iztekom v Rinžo so ga ujeli 3 sode po 200 litrov od okoli 2.000 l, kolikor ga je izteklo. Kaka dva sode pa so napolnili še z mazutom, ki so ga v Rinži prestregli v Dolgi vasi. Prve tri sode so poslali na čiščenje v reško rafinerijo. Ne vedo pa še, kaj bodo z ostalim mazutom in tudi tistim, ki se je nabral po obrežju Rinže. Ta je namreč toliko onesnažen, da ga rafinerija ne vzame, skladišča za tako gorivo ni, zato vse kaže, da bodo s privolitvijo sanitarnih in vodnogospodarskih inšpekcij vse to na primernem mestu zažgali. Tako mesto še iščejo.

V kemični tovarni so inšpektorji odredili zamašitev odtoka iz lovilca

olja, dokler ne bo popravljen in preurejen stari dovod mazuta. Meteorno vodo bodo črpali s črpalniki, s čimer bo zagotovljen tudi njen redni nadzor, saj se bo takoj videlo, če vsebuje tudi mazut. Potreben bi bil tu večji lovilec olja, ki bi zadržal tudi izlitje 5 ton mazuta. Vendar kemična tovarna nima tako velikega praznega zemljišča, da bi lovili bazez urenila.

Enega izmed domačinov v Bilpi so določili tudi, da vsak dan jemlje vzorce Bilpe in Kolpe. Rinža namreč pride tu na dan kot Bilpa, katero domačini pijejo in je torej v nevarnosti njihovo zdravje. Ta kontrola bo potrebna še dolgo, saj je po izjavi domačina Rudija Verderberja preizkus z barvanjem vode pokazal, da potuje Rinža pod zemljo kar 35 dni in šele nato pride spet na dan kot Bilpa.

Na nadaljnja vprašanja je inšpektor Petrovič povedal, da škoda še ni v celoti znana in tudi posledice ne. Znano je le, da škoda je in da krivca zanjo spet ni, ker je prevladalo mnenje, da gre za višjo silo.

J. PRIMC

J. DULC DIREKTOR IMV MIRNA

TREBNJE — Tudi trebanjski občinski izvršni svet je podprl kandidato diplomiranega strojnega inženirja Janeza Dulca za direktorja temeljne organizacije združenega dela IMV na Mirni. Dulc je zdaj vodja projektov v Trimu Trebnje in je član izvršnega sveta. Zelo aktiven je tudi v občinski raziskovalni skupnosti. Novo delovno dolžnost naj bi Dulc prevzel oktobra.

60 let Antona Vraničarja

V torek, 18. avgusta, so mnogi Metličani prijateljsko nazdravili Antonu Vraničarju. Ob njegovi šestdesetletnici. Zlasti so se ga spomnili gasilski tovariši, saj je Vraničar, upokojeni načelnik uprave za družbene prihodke občine Metlika, največ svojega prostega časa namenil prav gasilstvu.

Devetnajst let star se je včlanil v domače gasilsko društvo v Rosalnicah, postal tajnik in kmalu predsednik društva, nato pa so ga spričo njegove sposobnosti in delovne zagnanosti vključili v metliško gasilsko zvezo. Tu je prav tako sprva opravljal tajniške posle, potem pa je kot predsednik 15 let vodil zvezo. Hkrati je bil član predsedstva Gasilske zveze Slovenije.

Vraničarjevo predsedovanje je zaznamovano z velikim razmahom gasilstva v domači občini, saj je za ta čas značilno ustanavljanje novih teritorialnih in industrijskih gasilskih društev, grajenja gasilskih domov, predvsem pa opremljanje gasilskih delovnih enot z najmodernejšimi vozili in brizgalnami. Vraničar je tudi skrbel, da se je stalno utrjevala gasilska disciplina in da je bilo članstvo vsestransko izurjeno.

Pospešeno delo je steklo zlasti leta 1969 ob praznovanju stoletnice gasilskega društva v Metliki, ki je bila hkrati tudi stoletnica slovenskega gasilstva. Takrat je Metlika dobila nov gasilski dom in obenem slovenski gasilski muz-

ej. Že to dvoje je v vodstvu metliške gasilske zveze zahtevalo odgovornega in do kraja predanega moža, kar je Anton Vraničar tudi bil.

Takratni zagon tudi naslednja leta ni upalnil, o čemer govore novi uspehi domačih gasilskih društev. Ko je bila leta 1977 ustanovljena občinska požarna skupnost, je Vraničar postal njen predsednik in bil imenovan za višjega gasilskega častnika. Za svoje dolgoletno nesebično in humano delo je prejel številna gasilska in druga priznanja in odličja.

Anton Vraničar bo seveda delal še naprej. Z gasilstvom je zrasel, od njega se ne more kar tako odtrgati. Naj zato ta zveza rodi nove lepe uspehe!

-ar

iste demokracije.

Upam, da je zgolj naključje, da moram o tem razmišljati na osnovi izjave, ki jo je bilo pred časom slišati na seji partijskega komiteja mariborske občine, v kateri živim. Možakar — njegovo ime sploh ni pomembno — bi namreč kar »postavil pred zid« tiste iz beogradskega Nona, ki so objavili zdaj že razpito žaljivo anketo o Slovincih; in »dal bi tudi postreliti urednike«, ki so si to anketo drznili objaviti v slovenskih časnikih. Morda sem izjavo res vzel preveč osebno — sam sem namreč tisti urednik, ki je povzetele pisanja beogradskega študentskega lista objavil v Večeru.

Toda človek kar ne more verjeti, da lahko nekdo s toliko sovraštva in primitivizma javno razpravlja o tako občutljivih političnih temah pa je potem še prepričan, da s tem dela uslugo demokraciji. Novinarji se lahko ob tem čudimo tudi sami sebi, kajti kot organizacija proti takšni žaljivki nismo niti protestirali, kaj šele da bi za potencialnega poveljnika eksekucijskega voda kot njegove potencialne žrtve zahtevali ostre sankcije (vsaj politične, čeprav bi tudi za pravne imeli vso osnovo). Očitno smo že vsega vajeni ali že vsega siti, morebiti celo oboje. Zase lahko rečem le, da sem sprva na izjavo besno reagiral, čez čas sem lahko njenega avtorja samo pomiloval, navsezadnje se je sam javno razkril — kar je tudi prednost, če ljudje menijo, da lahko javno govorijo vse, kar jim pride na pamet.

MILAN PREDAN

Turizem da...

(Nadaljevanje s 1. strani)

lahko vse naredijo samo ljudje. Brez denarja ni šlo, ne gre in ne bo šlo. Prav tako bi bilo nesmiselno, če bi Belokranjci posnemali modele razvoja obmorskega turizma. Bogomila Mitič vidi možnosti Bele krajine v tako imenovanem izletniškem turizmu — najbolj primerna letna časa za to sta pomlad in jesen — v kmečkem ter tranzitnem turizmu. Reko turistov, ki se sedaj skozi Belo krajino vali proti morju, bi lahko po njenem mnenju zajeli z manjšimi gostinskimi objekti v zasebni lasti ter z urejenim in sodobnim avtokampom, ki ga Integral tudi že ves čas obljublja. »Urediti je treba vinsko cesto, kulturne, zgodovinske in druge spomenike in zanimive kraje in točke. Nesmiselno pa je sanjati o velikih hotelih, ker ti niso potrebni in bi prinašali samo izgubo. Seveda je treba primerno urediti tudi sedanje družbene gostinske objekte, saj se kulturen Evropejec v takem hotelu, kakršni je metliški sedaj, ne more ustaviti.« »Za nas, domačine, je pa primeren?« »Bilo slišati iz občinstva.« »Noben sklepi, resolucije in govorance v Beli krajini ne bodo razvile turizma in gostinstva v Beli krajini, tudi nocojšnja ne.« je odgovorila Mitičeva. »V prvi vrsti morate biti za to zainteresirani sami. Lepo urejeni in čisti kraji, spomeniki, lokali, pokrajina, kultura, prijaznost itd., vse to morate najprej urediti zaradi vas samih. Potem pot naprej ni več ne dolga ne težka.«

A. BARTELIJ

Mladinsko vodstvo ne bo slovensko

Slovenska mladina vrnila mandat za zveznega mladinskega predsednika

LJUBLJANA — Republiška konferenca slovenske mladine je preteklo sredo potrdila predlagani sklep svojega predsedstva o vrnitvi mandata za predsednika predsedstva jugoslovanske mladine. Hkrati je predlagala, da se vzame v pretes statut ZSMJ in dopolnijo tisti deli, kjer vsebuje določila o volilnih postopkih.

Vrnitvi mandata je nasprotoval delegat iz Brežic, češ da bi to omenilo ograditev slovenskih mladincev od odločanja v ZSMJ. Brežičani so se skupaj z Velenjčani zavzeli za izrek nezaupnice delegatom konferenca jugoslovanske mladine in za obrazložitev glasovanja v Beogradu, na katerem so zavrnili Zeljka Ciglerja.

Sploh pa ni bil tedaj zavrnjen Cigler, ampak kandidat s programom, ki je najbolj povzema stališča krškega mladinskega kongresa, je menil na nedavni seji delegat celjske mladine. O samem postopku kandidiranja Ciglerja je povedal Duško Kos, da je šlo slovenskim mladincem od vsega začetka za to, da bi pri izbiri predsednika ohranili le nacionalni ključ, vendar bi novi predsednik lahko stopil na tako dolžnost neposredno iz tako imenovane baze. To pomeni, da bi lahko prevzel vodstvo nekdo, ki sicer ni član predsedstva jugoslovanske mladine. Na konferenci so še povedali, da je predsedstvo konference slovenske mladine na svoji zadnji seji že odprlo postopek za izvolitev novega člana konference ZSMJ in s tem predsedstva te konference.

• **Predsedstvo občinske konference ZSMS Novo mesto je obravnavalo zaplete okrog volitev Zeljka Ciglerja. Podprlo je predlog za vrnitev mandata za predsednika predsedstva jugoslovanske mladine in menilo, da mora biti zagotovljeno nemoteno delovanje zvezne konference ZSMJ in njenega predsedstva.**

LOVŠIN RAZSTAVLJA — Petdesetletni avtoričar v kočevskem Itasu Franc Lovšin (levo) je tudi pesnik, aforist, slikar in kipar. Na fotografiji: Z otvoritve zadnje, že 12. razstave njegovih likovnih del v Likovnem salonu Kočevje. (Foto: Primc)

IZNAJDLJIVI TRGOVCI

RIBNICA — Medobčinski sanitarni inšpektor Predrag Petrovič je med zadnjo kontrolo v ribniški prodajalni Živila ugotovil poleg drugih pomanjkljivosti, da je potekel rok prodaje nekaterim mlečnim izdelkom, med drugim tudi sladki smetani. Na vprašanje, zakaj sladko smetano še vedno prodajajo, je dobil odgovor: »Saj vsakemu kupcu svetujemo, naj je ne uporablja kot sladko, ampak kot kislino smetano!« Inšpektor je sicer res vsega vaju in to ga je rešilo, da ga ni ob bistroumni trgovski pogruntavščini zadela kap. Pravi pa, da česa podobnega doslej še ni doživel.

Večina učbenikov je že v prodaji

Za prvi razred: knjige 12.150, ostalo še okoli 18.000 din, da o torbici ne govorimo

NOVO MESTO — Novo šolsko leto se že z naglico bliža, to je čutiti tudi v knjigarnah in papirnicah. Glede na to, da je še čas za nakup učbenikov, smo obiskali novomeško knjigarno Mladinska knjiga na Glavnem trgu in se pozanimali, kako so založeni s šolskimi potrebščinami. Pravijo, da imajo za osnovno šolo skoraj vse knjige in delovne zvezke, le za sedmi razred manjka 7 knjig in za osmi 8 knjig. Vsi ti učbeniki bodo letos izšli na novo, zato jih še nimajo. Tudi za usmerjeno izobraževanje imajo 90 odst. vseh knjig.

Prodajalci opazajo, da vse več ljudi nabavi učbenike že v juliju in avgustu, nekateri pa pridejo ponje že v juniju. Toda tudi slednji so že naleteli na nove cene, saj so se učbeniki podražili že 25. maja. Sicer pa so se učbeniki od lanskega šolskega leta do danes podražili za 100 do 110 odst. Za prvi razred osnovne šole imajo na voljo vse učbenike in delovne zvezke, komplet stane 12.150 din.

Ker pa so ponavadi starši prvošolčkov tudi najbolj zaskrbljeni glede šolskih potrebščin, smo povprašali, kolikšna je cena kompleta zvezkov in pisal za prvi razred. Ta znaša okoli 18.000 dinarjev, poleg tega je potrebna torbica, ki jo lahko kupite že za 9.000 din.

J. ŽAGAR

Dela F. Lovšina v Likovnem salonu

Predstavil se je kot pesnik, zlasti pa kot slikar in kipar

KOČEVJE — V Likovnem salonu v Kočevju so 11. avgusta odprli razstavo del Franceta Lovšina, člana delovnega kolektiva Itas, ki se je kočevski publiki sicer najprej predstavil kot pesnik, kasneje pa tudi kot likovnik. Tokrat razstavlja predvsem svoje slike pa nekaj kipov.

Lovšin je znan kot delavski umetnik. Na otvoritvi razstave so prebrali tudi več njegovih aforizmov, ki govorijo o tem, kako (kritično) gleda na svet in dogajanja doma delavcev, ki si s svojimi rokami služijo kruh.

Lovšin je član likovne skupine Svoboda. Doslej je sodeloval že na 12 razstavah (tudi v Novem mestu, Ptuj, Črnomlju, Brežicah, Ribnici, Dolini pri Trstu). O njem je na otvoritvi razstave vodja likovne skupine Svoboda Vitomir Savič dejal, da se je kljub umetniški neizkušeni sam dokopal do tehnike, ki je znana v psihologiji in se uporablja v psihoanalizi kot test, razen tega je primerna pri poslikavanju raznih prostorov, uporabljajo pa jo tudi za sodobne dežene.

Razstava bo odprta še do 23. avgusta.

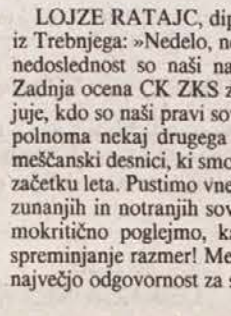
Naša anketa

Sovražniki so izgovor

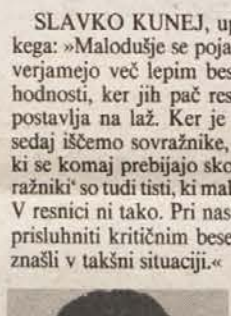
Velike podražitve, zaradi kakršnih bi šli v kakšni normalni državi ljudje že zdavnaj na ulice, se v Jugoslaviji brez večjih izbruhov nezadovoljstva vrstijo kot na tekočem traku. Ljudje, velikanska množica tistih, ki ne sodi v elito, ki si še lahko privoščijo veliko in vse, živi vse težje, na robu preživetja, to je potrdila tudi zadnja analiza, ki jo je naročil ZIS. Proizvodnja je v krizi, obveznosti do tujine ne zmoremo več redno poravnati, ker zisovske razlage, da proučujejo razmere, pač ne dajejo deviz. V soboto so nas »razveselili« z novico o kar 220-milijardnih dolgih jugoslovanskega giganta Agrokomerca, ki so ga še nedolgo tega kovali v zvezde, itd., itd. O vsem tem pa naši najvišji voditelji z Brankom Mikuličem vred predvsem še kar stikajo za našimi sovražniki, ki da sejejo malodušje. Ganljiva je tudi skrb, da ljudstva ne bi razburjali časopisi.

ANTON TROHA, upokojenec iz Vnice: »Jaz o sovražnikih, ki naj bi bili krivi za sedanje razpoloženje med ljudmi, ne vem nič. Po moje smo sovražniki mi sami, ki se ne znamo tako organizirati in obnašati, da bi odpravili številne nepravilnosti in nesmisle. Tisti, ki kritizirajo, niso sovražniki naše ureditve, ampak sovražniki neučinkovitosti, nedoslednosti in lumparij. Če pa pri nas kaj kritičnega rečeš, si takoj kritizer, ker kritika ogroža položaj tistih, ki so v veliki meri za tako stanje krivi, napada njihovo nedelo, nesposobnost in neznanje.«

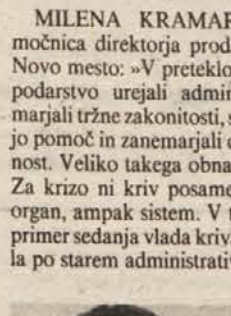
LOJZE RATAJC, diplomirani pravnik iz Trebnjega: »Nedelo, neproduktivnost in nedoslednost so naši največji sovražniki. Zadnja ocena CK ZKS zelo dobro osvetljuje, kdo so naši pravi sovražniki, in je popolnoma nekaj drugega kot dokument o meščanskih desnicah, ki smo ga obravnavali v začetku leta. Pustimo vničar govorjenje o zunanjih in notranjih sovražnikih, raje samokritično pogledajmo, kaj smo storili za spreminjanje razmer! Menim, da ZIS nosi največjo odgovornost za stanje pri nas.«

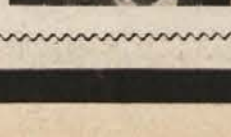
SLAVKO KUNEJ, upokojenec iz Krškega: »Malodušje se pojavlja, ker ljudje ne verjamejo več lepim besedam o lepi prihodnosti, ker jih pač resničnost vsak dan postavlja na laž. Ker je marsikaj narobe, sedaj iščemo sovražnike, celo med tistimi, ki se komaj prebijajo skozi življenje. 'Sovražniki' so tudi tisti, ki malo drugače mislijo. V resnici ni tako. Pri nas bi morali že prej prisluhniti kritičnim besedam, pa se ne bi znašli v takšni situaciji.«

IVAN HEGLER, upokojeni rudarski nadzornik iz Kočevja: »Ničče nam ni naredil toliko škode, kot si je sami. Glavni krivci pa nismo mi, mali ljudje, ampak tisti, ki so odgovorni za gospodarstvo in politiko. Vse je odvisno od vodstva. Najhujši sovražnik je slabo in nespametno delo, življenje na tuj račun. Čebele pomečejo trote iz panjev, mi jih pa redimo.«

MARTINA KOVAČIČ, dijakinja iz Ribnice: »Menim, da pri nas razrednih sovražnikov ni, če so, jih je tako malo, da ni vredno omembe. Ljudje pa so res nezadovoljni, ker osebni dohodki ne dohajajo cen. Kupci v trgovinah negodujejo. V resnici so za visoke cene in nizek standard krivi predvsem visoki davki. Ti pa so taki, ker imamo v Jugoslaviji preveč birokracije.«

ROMAN ZVEGLIČ, predsednik vsakega odbora Podvrh-Trnovec: »V drugih republikah veliko več govorijo o notranjih in zunanjih sovražnikih kot v Sloveniji. Zdi se mi, da se premalo vprašajo, kaj bi lahko sami storili za premagovanje hudih časov. V preračunih narodnega bogastva oz. neomejeni solidarnosti ne vidim rešitve. Kadar je gospodarstvo zdravo, ni toliko besedovanja o sovražnikih, s seboj jih, namisljene, prinese kriza, ker bi nekateri radi na ta način zameglili resnične vzroke za nastale razmere.«

MILENA KRMAR-ŽNIDAR, pomočnica direktorja prodaje v Novoteku, Novo mesto: »V preteklosti so pri nas gospodarstvo urejali administrativno, zane-marjali tržne zakonitosti, se naslanjali na tujo pomoč in zane-marjali domačo ustvarjalnost. Veliko takega obnašanja je še danes. Za krizo ni kriv posameznik, posamezen organ, ampak sistem. V tem sistemu je na primer sedanja vlada kriva, da še naprej dela po starem administrativnem načinu.«

STANE VLAČIČ, učitelj iz Metlike: »Sovražnike iščejo tisti, ki so za tako stanje, da so ljudje nezadovoljni, najbolj krivi. Sovražniki so najboljši izgovor v težkih časih, da se pozornost usmeri drugam. Za slabo razpoloženje pa je krivo stanje samo, razmere, v kakršnih živimo, padanje standarda, nered, neučinkovitost, splošni kaos. Tisti, ki za to krivijo sovražnike, naj najprej pometejo pred svojim pragom. V prvi vrsti pa je treba mladim dati več besede in moči.«

TRAKTORISTI
TEKMOVALI

KOČEVJE — Na Mlaki pri Kočevju je bilo 15. avgusta tekmovalje traktoristov v oranju, spretnostni vožnji in teoriji. Udeležilo se ga je 27 tekmovalcev iz tozda Govedoreja KG Kočevje, TOK Kmetijstvo Kočevje in KZ Ribnica. Najboljši v posameznih kategorijah so bili Ignac Faflek, Slavko Kolarič, Marjan Krajc (vsi tozda Govedoreja) pri oranju s dvobrazdnim plugom; Nijaz Brkič, Marin Pozderac, Anton Antol in st. (vsi tozda Govedoreja) pri oranju s tribrazdnim plugom; Andrej Kavčič (TOK Kmetijstvo Kočevje), Jože Levstek, Jože Marolt (oba KZ Ribnica); pri oranju s dvobrazdnim plugom (mladi združniki).

Zmagovalci v posameznih skupinah so prejeli pokal in 12.000 din nagrade, drugouvrščeni diplomu in po 10.000 din nagrade in tretjevrščeni diplomu in 8.000 din nagrade. Najboljši se bodo udeležili tudi republiškega tekmovanja, ki bo v začetku septembra v Kopru.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Pretekli ponedeljek so imeli naprodaj solato po 800 din, rdečo peso po 500 din, krompir po 200 do 250 in paradiznik po 400 in 500 din. Strožji fižol je stal tisočaka, medtem ko je bilo zelje po 300 in čebula po 600 din. Prodajalci so imeli precej breskev, ki so stale 700 do 1.200 din, hrušk po 700 din in sliv po 800 din. Na stojnicah se je znašlo celo nekaj lisičk, ki so jih prodajali po 1.500 din. Naprodaj je bilo še nekaj domače skute po 1.000 din, medtem ko je stala smetana 1.200 din. Vse cene so veljale za kilogram, razen pri smetani, ki so jo prodajali v lončkih. Na tržnici so prodajali še suho robo, oblačila in keramiko.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejem so rejci pripeljali 182 puskov do tri mesece starih in 31 starejših od treh mesecev. Mlaščji so prodali 107 po 1500 din za kilogram žive teže in 14 starejših puskov po 1000 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Odlike tritikale clercal

S svojim znanjem je človek sposoben vzgojiti novo vrsto žita. To je že dosegel s tritikalo, križancem med pšenico in ržjo, ki daje take proizvodne rezultate, da se širi po Evropi in jo priporočajo tudi za naše pridelovalne razmere, posebno še, odkar je v jugoslovansko sortno listo vpisana priznana sorta clercal.

Pšenica in rž se križata že v naravi, vendar so naravni križanci zaradi neskladnosti kromosomov v prvi generaciji sterilni. Znanstvenikom se je posrečilo odpraviti to neskladje in vzgojili so tritikalo z dobro rodovitnostjo, pa tudi veliko prilagodljivostjo in odpornostjo proti poleganju in boleznim, kar za mnoge sorte doslej znanih žitnih vrst ne velja.

Posebna odlika tritikale pa je večja količina beljakovin v zrnu, kot je imajo visokorodne pšenice. Zlasti pa se odlikuje po vsebnosti lizina, tako imenovane esencialne aminokisliline, sestavine beljakovin, ki je živalski organizem ne more ustvariti sam, marveč jo mora dobiti s hrano. Lizina vsebuje tritica clercal akar 30 odst. več kot kakovostne

• Kaj pa količina pridelka? V poskusih, ki so bili v minulih letih opravljeni na več krajih v Jugoslaviji, med njimi tudi v okolici Ljubljane, je sorta clercal dala večje pridelke kot primerjalna sorta pšenice super zlata. V povprečnem pridelku je ni dosegla tudi nobena druga sorta tritikale. Sorti clervix in mizar sta se ji približali, sorti bokalo in tritoni pa sta toliko zaostali, da ju ne priporočajo.

pšenice. Zaradi te svoje odlike lahko delno nadomesti sojo v krmnih mešanica za neprežvekovalce (prašiče), tritica clercal pa daje v ustreznih mešanica s pšenico okusnejši kruh, ki povzroča tega ohranja dlje časa tudi svežino, kar ni zanemarljiva lastnost.

Sorta clercal ima, kot piše v strokovni literaturi, tudi odlične pridelovalne lastnosti. Ima čvrsto, robustno, a prožno steblo, zato ne polega, odporna pa je tudi proti lomljenju klasa. Bolezni stebela sploh ne pozna, odporna pa je tudi proti pepelasti plesni ter ima veliko odpornost proti rji.

lnž. M. L.

Sevničani skrbje za čebeljo pašo

Proučevanje, kako izboljšati čebeljo pašo, in druge raziskovalne naloge je podprla tudi občinska raziskovalna skupnost — Prve akcije so uspešne

SEVNICA — Zadnja leta so čebelarji po Sloveniji in tudi v Sevnici precejšnjo pozornost posvetili izboljšanju čebelje paše. Posebno zadnji dve leti so zato čebelarji sejali precejšnje količine krmne rastline, ki zemljo obogati tudi z dušikom. O točenju faceljinega medu še ni bilo vesti, čebelarji pa so

povedali, da so čebele to rastlino množično obiskovale.

»Tudi sam sem imel lani posejanih 5 arov facelje. Vsak čebelar bo zadovoljen, če se bodo njegove družine pomladile in morda nabrale kak kilogram faceljinega medu za približno 100 k sladkorni zimski zalogi. Facelja cvete od srede avgusta do srede septembra, to je v času cvetenja ajde,« je povedal dolgoletni uspešni čebelar in predsednik čebelarskega društva Sevnica Franc Zagorc. »Ia Bregu ima okrog 100 panjev.

Akcija sevniških čebelarjev s sajenjem zlate rozge in dresna je bila uspešna. Posejali so jo vsi čebelarji v svojih čebeljih stojiščih. Zlata rozga se razcvete v drugi polovici julija in

• Za naše čebelarstvo so že od nekdaj zanimive krmilne rastline. To so različne vrste detelj, ki jih domala ni več. Za čebele sta pomembni medena detelja in lucerna. Sevniki čebelarji so doslej pri proučevanju, kako izboljšati čebeljo pašo, že imeli podporo občinske raziskovalne skupnosti. Lani je ta podprla tudi program selekcije kranjske čebele in povečanega donosa cvetnega prahu. Krmeljnu in selekciji čebel ter nabavi in preizkušanju LR panjev pa so sevniški čebelarji posvetili vso pozornost v letošnji raziskovalni dejavnosti.

cvete ves avgust. To pa je zelo pomembno, da matica ne preneha zalagati in da imajo čebelarji jeseni dovolj mladih čebel. Zlata rozga je plevel, ki ni za nobeno rabo. Če ima kdo površine, kjer se ne kosi, ni nobene škode, če se zatrosi rozga. Tudi cigansko perje, ki so ga sevniški čebelarji razmnoževali s koreninami iz Pekla, se je prijelo. Cvete v juliju in avgustu. Svinlica je primerna za gredice, veje s plodovi pa lahko uporabimo tudi za okras v stanovanjih.

P. P.

»Kar doma zraste je nekaj vredno, saj ni deviz«

Kmet Ignacij Urbančič iz Škovca se boji, da se kmetom obetajo še slabši časi

ŠKOVEC — »Dokler bomo ta star, bo še kar šlo. Ne verjamem, da se bodo mladi toliko matrali. Vse bolj slabi časi se pišejo kmetijstvu, če mu v resnici ne bodo dali pravega mesta v naši družbi. To pa pomeni, da bodo končno morali uskladiti cene kmetijskih pridelkov z drugimi cenami, ne pa da je kmet zmeraj bolj tepen,« razmišlja 71-letni Ignacij Urbančič, kmet iz Škovca pri Veliki Loki.

S sestro sama kmetujeta na 12 hektarov veliki kmetiji, obdelovalne zemlje imata okrog 5 ha, en hektar pa je imata še v najemu. V

Ignacij Urbančič

starem hlevu je poleti hladno, pozimi pa toplo in je bilo vedno dobro poskrbljeno za živino, tudi ko je bilo privezanih največ, 12 glav; zdaj so v hlevu 3 krave in 5 telic. Aprila je Urbančič prodal trebanjski kmetijski zadrugi dva bikka, kljub temu da tedaj odkupne cene niso bile ravno najvišje.

»Starejši brat Franci mi veliko pomaga, prav tako njegov sin. V našem kmetijstvu bo velika škoda, če zemlja ne bo obdelana, kajti tisto, kar doma zraste, je nekaj vredno, saj nimamo deviz. Tudi zato moramo kmetovemu delu dati večjo veljavo,« meni Urbančič. S sestro, ki si je naložila že osmi križ, in bratovo pomočjo pri kmetovanju dokazuje, da jima na jesen življenja pridelava hrane ni deveta skrb. Zase niti ne bi porabila toliko, toda ker imata zemljo rada, s preprosto kmečko logiko nakazujeta izhod iz naše obče krize: reši nas lahko le boljše in dobro plačano delo.

P. P.

LOVEC PADEL S PREŽE

RIBNICA — Lovca Janez Pogačnik, 55 let, z Brega pri Ribnici in Andrej Abrahamsberg, 56 let, iz Gorenjih Lepovč sta šla 1. avgusta na lov na lisico v Malo goro. Bila sta vsak na svoji preži, ki sta oddaljeni okoli 250 m. Pogačnik pa je padel s preže okoli 3 m globoko in dobil pretres možganov, da so ga morali odpeljati v Univerzitetni klinični center v Ljubljano. Kaže, da je padel zato, ker je dobil epileptični napad.

Tudi v hribih se spleča

Pri Becijevih s Križa pod Lisco kmetujejo donosno

RAZBOR — Kmetija Becijevih v zaselku Križ spada med naprednejše v sevniški občini. Tako pravijo tudi pri temeljni organizaciji kooperantov sevniškega kmetijskega kombinata, saj dobro vedo, kako težko je kmetovati visoko v hribih na bolj skopi zemlji.

»Če se nekdo bori vse življenje, da bi nekaj ustvaril, ne moreš dela kar pustiti. Še zmeraj upam, da bo bolje,« pravi 22-letni Darko Beci, ko ga po baramo, če se to delo spleča. Bomo res vsi šli v dolino? »Od česa bomo pa živeli, saj s kmečkim turizmom tudi ne gre tako enostavno, kot si morda nekateri predstavljajo?« se ne sprašujejo le Becijevi.

Res je, da mora Darko z očetom Ivanom in mamo Marico kakšen zelo strm travnik pokositi tudi ročno. 5 ha travnikov kosijo tudi več kot trikrat, živino pa tudi pasejo. Pri Becijevih imajo ob vsej potrebni mehanizaciji tudi dva traktorja. Darko ima posebno veselje do kmetovanja nasplo, do dela s stroji pa še posebej. Oče Ivan pove, da je sin priden, da bolj ne bi mogel biti, zato naj kar njega slikamo za v časopis.

Darko je skromen mladenič. Veliko znanja je pridobil v kmetijski šoli v Šentjurju, kjer je zdaj v 2. letniku tudi mlajša sestra Marjana. Potemtakem se na tej kmetiji ni bati, da bi bilo pri delu kaj dosti neznanj. Največji problem je še naša nestanovitna kmetijska politika, ki, žal, ne dopušča prevelike specializacije.

Na 13,5 ha veliki kmetiji je dobrih 10 hektarjev obdelovalnih površin. Njive je le za 2 ha, zato imajo Becijevi še slabega pol hektarja njive v najemu, da pridelajo dovolj silažne koruze, ječmena in celo nekaj pšenice. V hlevu za 22 glav živine je privezanih 11 krav, 6 telic, 5 pitancev in 2 teleti. Imajo tudi hlev za 30 prašičev, dva silosa za 200 kubikov silaže in še bi lahko kaj našli. Becijevi imajo tudi okrog 1600 kokoši. Lani so sevniškemu kombinatu oddali 32.000 litrov mleka, 10 pitancev in 385.000 jajc. Pa naj še kdo reče, da se ne da tod, pod obronki Lisce, pridelati dovolj hrane še za druge!

BO BRAZDA ZADOSTI DOBRA? — Medtem ko so traktoristi skušali odrezati kar najboljše prve brazde, so številni obiskovalci hvallili in grajali, kar je ostajalo za plugom. Tale nastop Francija Pusta, enega od kandidatov za prvaka med mladimi združniki in na koncu drugega v tej skupini, je bil sicer le ogrevanje pred tekmovaljem. (Foto: L. M.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Izbira trt za vinograd

V objavi predlaganega trsnega izbora v Dolenjskem listu dne 19. marca letos so predlagane sorte trt za posamezne vinorodne okoliše ločene na priporočene in dovoljene sorte. Tako je na primer za belokranjski vinorodni okoliš med priporočenimi sortami kraljevina iz skupine sort za namizna bela vina, rumeni muškati, ki daje običajno vrhunska bela vina, pa je uvrščen med dovoljene sorte. Na prvi pogled je ta delitev videti dokaj nepomembna. Ker pa ta delitev, že pred dokončnim sprejemom dopoljenega trsnega izbora, prinaša vinogradnikom ne samo težave, temveč tudi gmotno škodo, dokazuje primer vinogradnika iz Bele krajine, ki dokazuje

nesmiselnost delitve sort na priporočene in dovoljene.

Za predlogom Poslovne skupnosti za vinogradništvo o dopolnitvi trsnega izbora je skupina ožjih strokovnih in delno političnih ljudi (brez sodelovanja zastopnikov društev vinogradnikov) sprejela sklep, da so vse priporočene sorte že zato, ker so priporočene, avtomatično uvrščene med kakovostne sorte na posameznih območjih, vse dovoljene sorte pa zato, ker so samo dovoljene, ne morejo biti kakovostne, še manj pa sorte, ki dajo vrhunsko vino. Posledice tega neložnega sklepa, ki so ga nekatere uradne osebe vzele vnaprej kot zakonito določilo, je okusil že omenjeni belokranjski vinogradnik. Lani je pridelal vrhunsko belo vino rumeni muškati pozne trgatve, ki ga je pristojna strokovna degustacijska komisija pri Kmetijskem inštitutu uvrstila med vrhunsko vino z označbo pozne trgatve. Ker sam stekleniči vino, je prosil pristojne

službe za dovoljenje, da sme uporabiti to označbo na nalepkah na steklenicah. Dovoljenja ni dobil, in sicer s pripombo, da je rumeni muškati v Beli krajini predviden le kot dovoljena sorta, zato vino te sorte ne more biti označeno kot vrhunsko vino, čeprav ga je pristojna degustacijska komisija boljše ocenila kot pa morda vino iste sorte izpod Urbana v mariborskem vinorodnem okolišu, kjer je rumeni muškati uvrščen med priporočene sorte. Zato naš vinogradnik ne sme označiti svojega vina tako, kot ga je ocenila komisija, in je finančno prizadet, saj bo odlično vino moral prodati po nižji ceni kot vinogradnik izpod Urbana.

Omalovaževanje degustacijskih komisij

Praktično izvajanje delitve sort na priporočene in dovoljene ter na podlagi te delitve nesmiselnega določila o spremembah kakovosti vina prinaša vinogradnikom poleg občutka zapostavljenosti, zlasti na jugovzhodnem vinorodnem območju, še gospodarsko škodo. Praktično izvajanje te delitve, ki nikomur ne koristi, omalovažuje tudi nepristransko presojo degustatorjev strokovnih komisij. Odločitev degustacijske komisije bi morala biti nad vsejmi določili in sklepi, saj če to ni, postanejo komisije nepotrebne, ker je že vnaprej določeno, kaj je kakovostno in kaj ni. S sprejetjem nesmiselnega določila delitve sort na priporočene in dovoljene v ničemer ne koristimo družbenemu sektorju pridelovanja vina in ne družbeni trgovini z vinom, škodujemo le, in to čisto po nepotrebnem, vinogradnikom in omalovažujemo odločanje degustacijskih komisij. Zato bi v dokončnem besedilu dopoljenega trsnega izbora te delitve ne smelo biti, saj nikomur ne koristi, prinaša le zmedo in gospodarsko škodo.

T. DOBERŠEK

Orači tekmovali v Šentjerneju

Z regijskega traktorskega tekmovanja: po dve zmagi za traktoriste iz Novoga mesta in iz Trebnjega — Le ena tekmovalka

ŠENTJERNEJ — Mercatorjeva kmetijska zadruga Krka je organizirala preteklo soboto dopoldne v Šentjerneju regijsko traktorsko tekmovanje. Odprl ga je predsednik občinskega komiteja za družbeni razvoj Igor Vizjak, ki je govoril o pomenu kmetijstva za Dolenjsko, o težkih časih za to gospodarsko vejo in o smotrih tekmovalj, kakršno je bilo sobotno na šentjernejskem polju.

Prek trideset tekmovalcev je najprej pomerilo v teoretičnem znanju, potem jih je čakalo oranje. S plugi so se poskusili ločeno mladi združniki, člani in orači s tribrazdnimi plugi, poudariti pa velja, da je na traktor sedla tudi zastopnica žensk. Vsak traktorist je zaoral približno 10 arov, sodniki pa so potem ocenjevali globino in izravnost brazd, pokrivanje plevela, začetek in konec oranja ter vrsto drugih značilnosti. Ti sicer običajni kriteriji so zahtevali precejšnjo spretnost in veliko znanja, nekaj tudi zategadelj, ker je bila pšenica ponekod na njivi v Draškovcu požeta precej visoko.

Tekmovalce, ki so prišli iz trebanjske in novomeške kmetijske zadruge in so se po oranju pomerili še v spretnosti vožnji, so bodrili in ocenjevali številni gledalci. O končnih uspehih so odločali strokovni ocenjevalci, ki so razglasili v skupini mladi

zadružnik za najboljšega Marjana Mikliča iz kmetijske zadruge Krka,

Nevarni nitrati nas ogrožajo

Ugotovitve iz Švice

Nitrati so soli solitne (dušikove) kisline in poglaviti sestavni del dušičnih gnojil. So v vodi lahko topni, zato obstaja stalna nevarnost, da pridejo v podtalnico in s tem tudi v pitno vodo. V Švici, kjer natančno preučujejo vsako ekološko nevarnost, so ugotovili, da povprečni Švicar zaužije na dan 90 mg nitrata, od tega približno 20 mg iz pitne vode in različnih pijač. Večina zaužitega nitrata se sicer kaj hitro izloči iz telesa prek ledvic, majhen del pa ga ostane v krvnem obtoku. Obstaja utemeljen sum, da se iz njega v telesu delajo rakotvorne snovi.

Ker so z intenziviranjem kmetijstva polja vse bolj pognojena z dušičnimi gnojili, se nevarnost povečuje in zlasti v nekaterih deželah, tudi v Švici, prerašča v vse večji problem. Zato so raziskovalci pripravili predloge ukrepov, da bi nevarnost zmanjšali, z njimi pa so močno posegli v dosedanje agrotehniko. Najučinkovitejši preventivni ukrep je čim bolj oželenitev zemljišča in omejitve mehanske obdelave tal. Zemlja sama namreč ne zadržuje dušičnih gnojil, ki se, kot je poljedelcem znano, kaj hitro izperejo iz tal. Zadržati in použije jih šele rastlina, ki jih kot igone vgradi v svojo organsko snov. Če gledamo tako, je vendarle svojevrstna prednost, da naša kmetijska zemlja še ni tako pregnojena z umetnimi gnojili in da smo po prabi na repu Evrope. (Gospodarski vestnik)

Ultrazvok odkriva brejost

Izum, ki lahko mnogo koristi živinorejcem

Precej stroškov bi si prihranili, če bi rejci mogli takoj ugotoviti, ali so pripuščene živali breje ali niso. Kaže, da bo to kmalu mogoče, saj je britanska tvrdka Ultrasound Dynamics Ltd. zelo izpopolnila svojo napravo ovisscan, ki je namenjena testiranju brejosti pri ovcah, kravah, kobilah, psicah, mačkah in celo ribah.

S skrutatorjem je mogoče ugotoviti, če je žival zanosila, že po 12 dneh brejosti, po 45 dneh pa je možno celo prešteti število zarodkov. To omogoča uporaba ultrazvoka, ki si je v veterini in seveda v medicini pridobil že veliko veljavo pri odkrivanju bolezni.

Zaenkrat omenjeno napravo uporabljajo le v Britanskem kraljevem veterinarskem koležiu in z njo ugotavljajo predvsem brejost ovc. Ker je novost zelo uporabna in sorazmerno cenena, se bo gotovo kmalu razširila po svetu in pripomogla do še uspešnejše živinoreje, napovedujejo živinorejski strokovnjaki. (Sodobno kmetijstvo).

KULTURNI VRTILJAK

ČRNOMELJ — Za ta podaljšani konec tedna pripravljajo v Črnomlju tridnevne kulturno-zabavne prireditve pod naslovom Kulturni vrtiljak. V petek, soboto in nedeljo bodo pred črnomeljsko tržnico, na njej in nad njo številne prireditve. Vsa zadeva se bo vsak dan začela ob 19. uri in končala popolno; od koncerta godbe na pihala, disko video show, nastopov ansamblov, ljudskih godcev, mladih glasbenikov, mojstra magije, pevcev in pevka, tamburašev, modne revije do kiparske razstave in razstave izdelkov domače obrti. Seveda so organizatorji poskrbeli tudi za jedačo in pijačo.

Odlok še enkrat v predelavo

Izvršni svet je z dnevnega reda septembrske skupščine umaknil predlog odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, ker je premalo jasen

NOVO MESTO — Delegati občinske skupščine na septembrski seji ne bodo obravnavali in sprejemali predloga odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini, kot je bilo predvideno s programom dela skupščine. Za umik z dnevnega reda so se odločili v izvršnem svetu po dolgi razpravi na zadnji seji, v kateri so bili izrečeni praktično isti pomisleki in pripombe kot ob obravnavi osnutka tega odloka v začetku leta.

Za kaj gre, smo že poročali. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča je v občini enako že 10 let, kar pomeni velik izpad sredstev za vla-

ganja v komunalnem in stanovanjskem gospodarstvu. To nadomestilo naj bi bilo eden pomembnejših virov za komunalno opremljanje stanovanjskih sosesk, sedaj pa skoraj ni vredno omembe. Odlok bo določil območja, v katerih se bo plačevalo nadomestilo glede na opremljenost zemljišča s komunalnimi objekti in napravami individualne rabe in glede na možnost priključitve na nje in objekte skupne rabe. Točkovanje se bo lega, namembnost in smotrna raba stavbnega zemljišča ter pri odbitku točk upoštevalo motenje v uporabi stanovanjskih površin. Točkovanje se bodo tudi izjemne ugodnosti zemljišča za pridobivanje dohodka. Nadomestilo bo treba načeloma plačevati na širšem območju Novega mesta in v vseh večjih krajih v občini oz. v krajih, ki so določeni za stanovanjsko in drugo kompleksno pozidavo.

Gre pa še za druge pomanjkljivosti in probleme. Za obračun in izterjavo nadomestila predlog odloka določa upravo za družbene prihodke. Po novem naj bi ga začela izterjovati z začetkom prihodnjega leta. Kako to izpeljati, jim ni jasno. Potrebni evidenc za to v občini namreč ni in ni jasno, kako priti do dobrih podatkov,

posebno v kratkem času. Praktično nemogoče bo za vsakega zavezanca ugotoviti, kaj vse bi se odšlo od skupnega števila točk, ker je s samopriskupkom ali enkratnim plačilom sam gradil vodovod, kanalizacijo, telefon itd. Sedaj je namreč predvideno 10-letno zmanjšanje nadomestila za tisti del, ki so ga ljudje sami zgradili. Zelo slabo bi bilo, če bi zaradi nekaj tisočakov spravili ljudi v slabo voljo in zatrli lastna prizadevanja za komunalno opremljanje sosesk, ki je dejansko še vedno v večji meri na plečih ljudi.

Ni povsem jasno, kako in koliko ovrednotiti kakšno motnjo stano-

• Osnovni razlog, da so člani izvršnega sveta predlog odloka, ki so ga pripravili v komiteju za urbanizem in varstvo okolja, ocenili kot nezrel za skupščinske klopi, je premajhna jasnost besedila.

vanjske površine (bližina ceste, železnice, tovarne). Načelno vprašanje je, ali je prav, da bodo za en blok pokasirali toliko nadomestila kot za kar lepo število hiš, čeprav v bistvu zaseda le toliko prostora kot 2,3 hiše, pri čemer je sicer jasno, da gre za naselja z najvišjo stopnjo komunalne opremljenosti na račun prispevkov vseh davčev. In v sam odlok naj bi zapisali opredelitev, da se dve petini tako zbranih sredstev v občini razdeli krajevnim skupnostim na osnovi konkretnih komunalnih programov let-

Oživljeno novomeško taborništvo

Letos je Odred gorjanskih tabornikov dobil 40 novih šotorov — Tabor ob Kolpi

ŽELEBEJ — Pred desetletji so bili novomeški taborniki med najboljšimi v Sloveniji in najmočnejša organizacija v Novem mestu. Potem je taborništvo nekaj časa životarilo in skoraj povsem zamrlo. Pred dvema letoma pa so začeli oživljati Odred gorjanskih tabornikov, ki je bil ustanovljen pred 35 leti. Lani so pripravili propagandni tabor na Otočcu, izvolili novo odredovo upravo. Sedaj delujejo štiri čete, novomeška taborniška organizacija šteje okoli 200 članov, pripravljajo se še na ustanovitev čete na Grmu. Letos so taborniki taborili v Želebeju pri Metliki, kjer so novomeški taborniki prvi tabor postavili že pred tridesetimi leti.

»To je sedaj že drugi tabor v Želebeju. Najprej je bil tu vodniški tečaj, od 7. do 14. avgusta pa taborjenje, na katerem je 81 tabornikov, v glavnem najmlajših,« je povedal starešina Odreda gorjanskih tabornikov

in starešina tabora Marko Grein. »Taborni prostor nam je brezplačno odstopil novomeški Pionir in tudi sicer je za oživljeno taborništvo v novomeških delovnih organizacijah precej posluha, še posebej v Krki in Vodnogospodarskem podjetju. Letos je odred kupil 20 novih šotorov, 20 postelj in kuhinjsko posodo, 20 šotorov pa smo dobili od štaba za teritorialno obrambo.« V odredu se zavedajo, da je nadaljnji razvoj taborništva v veliki meri odvisen od zagretih in usposobljenih vodnikov. Letošnjega, že tretjega vodniškega tečaja se je udeležilo 29 tabornikov, prihodnje leto bodo najboljši poslali v gozdno šolo v Bohinju. »Prijateljske stike smo navezali s taborniki iz Nemčije, ki so letos pred nami taborili tu v Želebeju, pobrateni smo s taborniki iz Ohrida. Radi bi kupili stalni taborni prostor ob Kolpi in ga po svoje uredili.«

A. B.

Res konec životarjenja?

Novomeški izvršni svet je podprl predlog za preoblikovanje Fototehnike Novo mesto v obrtno delavnico

NOVO MESTO — Fototehnika, s tremi zaposlenimi najmanjša delovna organizacija v novomeški občini, že dolga leta životari na robu obstoja, pojavlja se tudi na seznamu občinskih zgbubarjev. Ker z opremo in tehniko še vedno izdelujejo le črno-bele fotografije — ni mogla slediti razvoju in sodobnim zahtevam, ni imela nobenih možnosti za tekmo z dvema mnogo bolj opremljenima zasebnima ateljejeva v Novem mestu. Vse pa kaže, da tudi Fototehniko le čaka lepša prihodnost, a prav tako v zasebnih rokah.

Novomeški občinski izvršni svet je na zadnji seji pretekli tork podprl predlog Fototehnike in občinskega komiteja za družbeni razvoj, da se Fototehnika preoblikuje v obrtno delavnico, ki bo ohranila sedanjo dejavnost in jo še razširila. Sedanja oprema za izdelavo črno-belih fotografij bodo posodobili, ponudbo pa bodo razširili s hitro izdelavo fotografij. Fototehnika — to ime bo ohranila tudi v bodoče — bo prodajala tudi črno-bele in barvne filme ter nudila vse fotografske storitve na klic oziroma po želji naročnikov. V delavnici bodo delali vsi trije delavci, ki so že sedaj zaposleni v Fototehniki, sedanja vodja organizacije pa bo nosilka obrti. Oprema, ki je sedaj v Fototehniki, bo odkupljena po knjiženi vrednosti, pogoj za opravljanje te dejavnosti so tudi prostori, v katerih je Fototehnika sedaj, so pa v lasti stanovanjske skupnosti. V soglasju z njo naj bi prostore tudi obnovili.

V iskanju rešitve za Fototehniko, ki se je začelo aprila letos po obravnavanju njene problematike v izvršnem svetu in ugotovitvi, da je ta dejavnost v Novem mestu potrebna, so sicer pregledali še druge možnosti. Pokazalo pa se je, da ni možnosti za skorajšnjo združitve Fototehnike s

kakšno drugo sorodno delovno organizacijo, saj nikjer za to niso pokazali zanimanja. Resno so tehtali tudi možnost združitve z Emona Dolenjko, s tem da bi vso Dolenjinko sedanjo tovrstno dejavnost, prodajo fotomateriala, prenesli iz Drogerije v Fototehniko. Ker pa po programu Emona Dolenjke za združitve zaradi njenih drugačnih investicijskih načrtov vsaj nekaj let ne bi bilo razvoja osnovne dejavnosti fotografiranja, razvijanja in izdelave fotografij in ker je bil predviden promet ter razlika v ceni, ki je po vseh ocenah ne bi mogli doseči, je seveda ostal le še tretji predlog o preoblikovanju Fototehnike v obrtno delavnico. Upati je, da bo to res konec životarjenja ob zelo nizkih osebnih dohodkih.

Z. L.-D.

Denar za stavbo so že zbrali

Če ne bo večjih ovir, naj bi se v drugi polovici leta 1988 v novomeški lekarni začeli pripravljati na selitev v nove prostore

NOVO MESTO — Čeprav osrednja novomeška lekarna dela v prejemnih in kljub adaptacijam ne ravno primernih prostorih, o čemer priča tudi že staro pogodno inšpekcijsko dovoljenje, so se novomeški lekarnarji morali kar nekaj let pošteno truditi, da so odgovorne v občini prepričali, da je v Novem mestu potrebna nova lekarna. Uspeli so v trenutku, ko so pri nas že minili najugodnejši časi za investicije v družbenih dejavnostih in ko je zaman treba zbirati denar mimo rednih programov družbenih dejavnosti.

Nova novomeška lekarna se je vendar znašla v sicer ne ravno razkošnem programu investicij v družbenih dejavnostih v novomeški občini v sedanjem srednjeročnem obdobju do leta 1990. Zanje zaposleni v občini zbirajo denar na podlagi posebnega sporazuma iz čistega dohodka. Letos naj bi iz tega vira razpolagali s 366 milijoni dinarjev; od tega je šla večina za novomeški stadion, ki je tudi v tem programu investicij, po 70

milijonov so namenili za vrtec v Vavti vasi in za lekarno, ostalo za pripravljala dela za obnovo študijske knjižnice. Novomeška lekarna do danes ni dobila iz tega vira še niti dinarja, saj sredstva ne pritekajo, kot je bilo predvideno, iz znanih razlogov so praktično ves priliv porabili za stadion.

Kljub temu je v Dolenjskih lekarnah uspelo zbrati 519 milijonov di-

letu 1985, del pa so združile tudi novomeške delovne organizacije namensko za lekarno. Posluh za skupne družbene potrebe na srečo torej še je, kljub težkim časom.

Zaenkrat imajo, kot rečeno, zagotovljen denar le za stavbo, zbrati ga bo treba še za zunanjo ureditev in seveda za tehnološko opremo, ki se tako zelo draži, da je malo upanja, da bo celotna investicija res stala le 800 milijonov, kot je bilo izračunano, ko so pripravljali sporazum. Kako bo po preselitvi lekarnе v nove prostore z ohranitvijo prodaje v sedanjih prostorih lekarnе na Cesti komandanta Staneta, še ne vedo. Želje so, jasno pa je, da bo to zahtevalo dodatni denar za poslovanje Dolenjskih lekarn.

Z. L.-D.

• Po planu naj bi bila nova lekarna — gradbeno dovoljenje zanjo že imajo — do konca letošnjega leta pod streho, dokončana pa sredi prihodnjega leta. Če gradnje ne bodo spremljale nemogoče velike podražitve in če bodo vendar dobili denar, predviden za lekarno po sporazumu o investicijah v družbenih dejavnostih, v novomeški lekarni računajo, da bi se v drugi polovici prihodnjega leta lahko začeli pripravljati na selitev v nove prostore.

narjev za novo stavbo lekarnе v Novem mestu, ki bo blizu zdravstvenega doma. Nekaj je amortizacije tozda, nekaj združene amortizacije Zdravstvenega centra Dolenjske, nekaj sredstev občinske zdravstvene skupnosti, ki je oddvojila denar v ta namen že v

TABOR V ŽELEBEJU — Ob Kolpi v Želebeju pri Metliki so novomeški taborniki pripravili taborjenje, ki se ga je udeležilo 81 zvečine najmlajših tabornikov. Pred taborjenjem je bil tu vodniški tečaj. Ker jim avgustovsko vreme ni bilo najbolj naklonjeno, so se manj kopali, več pozornosti pa posvetili taborniškimi veščinam, treningu za mnogoboj in taborniškemu družabnemu življenju. (Foto: A. B.)

Drage surovine ovirajo izvoz

Domače surovine so tako drage, da Betine pletenine na tujem trgu niso konkurenčne — Z veliko naložbo do večje proizvodnje

METLIKA — V Betini temeljni organizaciji Metraža, kjer je zaposlenih nekaj čez 300 delavcev, bodo v letošnjem letu izdelali okoli 2.200 ton pletenin. Od tega jih v okviru Beti porabijo manj kot polovico, ostalo pa prodajo drugim konfektorjem po vsej Jugoslaviji. S prodajo nimajo težav, saj je izdelovalcev konfekcije pri nas vedno več, poleg tega so modni trendi v svetu in pri nas taki, da je vedno več oblačil iz pletenin in manj iz tkanin.

Nekaj malega pletenin tudi izvozijo, vendar so možnosti za izvoz dokaj majhne, kajti cene domačih surovin so previsoke, da bi bili lahko s končnim izdelkom konkurenčni na tujih trgih. Visokih cen domačih surovin pa ne morejo nadoknaditi s cenami izdelkov, kajti delež osebnih dohodkov v prodajni ceni njihovih izdelkov znaša le 6 do 7 odstotkov. Pri surovinah jih je kar 60 odst. domačih, za uvožene, ki so sicer cenejšje, pa je treba plačevati visoke carinske in druge davjate, pri barvah in kemikalijah pa so kar 90-odst. vezani na uvoz. Pri uvozu pa imajo dodatne težave, ker je

trebnega denarja je zbrala Beti sama in le četrtina so krediti. Poskusna proizvodnja naj bi stekla konec septembra, redna pa v začetku novembra. Proizvodnja se bo na račun te naložbe povečala za desetino, ker pa bodo s sedanjega štiriizmenskega prešli na delo v treh izmenah, bodo, tako gledano, zmogljivosti večje za 35 odst. Te, večje zmogljivosti pa bodo dosegli brez novih zaposlitev.

Precej preglativ jim pri poslovanju povzroča vedno večja finančna nedisciplina ter nelikvidnost njihovih kupcev pa tudi bank. Še posebne težave imajo pri izterjavi zamudnih obresti. V dveh letih se je poleg tega povprečni plačilni rok od 45 raztegnil kar na 70 dni, pri nabavi surovin pa le od 20 na 30 dni.

A. B.

Pretesen dom počitka

Vseh 190 postelj v metliškem domu počitka je stalno zasedenih — Največji strošek je prehrana

METLIKA — Zadnja leta je metliški dom počitka vseskozi zaseden, vendar takega povpraševanja, kot je letos, še ni bilo. Ne samo da je stalno zasedenih vseh 190 postelj, da rešujejo najbolj pereče probleme, morajo novi oskrbovanci za nekaj časa celo na pomožna ležišča. »Da bi bolj mirno spali, bi potrebovali takoj najmanj 15 novih ležišč,« pravi direktor doma Ivan Škof.

Prvo polletje je dom, ki ima zadnja leta stalno težave s poslo-

prečje 53 zaposlenih za prvo polletje znaša nekaj malega čez 190 tisočakov, in to z vsemi dodatki za delo v tej ustanovi. Za naprej ne načrtujejo nikrkešne večje naložbe za razširitev doma, letos nameravajo do konca urediti okolico ter povečati prejemno jedilnico, ta dodatek pa bo hkrati služil tudi kot večnamenski prostor. Letos so namenili okoli 70 milijonov dinarjev za povečanje zmogljivosti pomožnih delovnih prostorov, ki so bili predvideni za 140 oskrbovancev, v zadnjih letih pa se je to število povečalo na 190.

Največji strošek doma je prehrana, veliko plačajo za elektriko in kurjavo. Da bi kar se da zmanjšali stroške, iščejo notranje re-

zerve. Pri številu zaposlenih teh ni več, saj pride na enega delavca doma 3,8 oskrbovanca, drugje pa okoli dva in pol. Pred časom so sami začeli rediti prašiče in tako jih svinina pride še enkrat ceneje, kot če bi jo kupili v mesnici. Sedaj redijo po 12 prašičev, in to izključno z domačimi odpadki. Ker se je to obneslo, bodo svinjake povečali, tako da bo prostora za okoli 20 prašičev. Tako bodo skoraj vse potrebno svinjsko meso sami pridelali.

Za delo z oskrbovanci so pred kratkim nastavili delovnega terapevta in socialnega delavca. Uredili bodo tudi prostore za fizioterapijo, za kar že imajo potrebno opremo.

A. B.

Ivan Škof: »Da bi kar se da zmanjšali stroške, smo začeli sami rediti prašiče.«

vanjem, zaključil sicer brez izgube, poravnali so tudi vse obveznosti, le v sklad skupne porabe so dali nekaj manj, kot so načrtovali. V drugem trimesečju so imeli več težav kot v prvem, ker so v tem času dali več denarja za uskladitev osebnih dohodkov. Ti so še vedno dokaj nizki, saj pov-

Ena gospa je rekla, da table v spomin na predvojni štrajk tekstilnih delavc samo zato ne namestijo nazaj na Novoselovo upravno poslopje, ker se bojijo, da bi zgodovina koga kaj naučila.

IZ NOVEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 6. do 12. avgusta 1987 so v Novomeški porodnišnici rodile: Nada Miladić iz Črnomlja — Dijano, Irena Pugalj iz Stranske vasi — Karmen, Mojca Boltes iz Gabrja — Nataša, Anika Radman iz Zaluke — Andrejo, Dalijela Zupančič iz Krmelja — Andraža, Marija Molek iz Gorenje Straže — Luka, Begzada Mujakić iz Semic — Elvira, Zdenka Matko iz Zbur — Melito, Zdenka Rudman iz Družinske vasi — Jasmino, Stanislava Klobčar iz Pristave — Slavka, Danica Janc iz Mokronoga — Metko, Darinka Sajc iz Podgore — Robija, Dragica Muc iz Ravnc — Alojza, Jožica Pernoser iz Metlike — Roka, Marija Janc iz Malih Brusnic — Petro, Marija Grubar iz Sentjerneja — Dominika, Jelka Gerdenc iz Gorenjeje Karteljeveja — Dejana, Marija Jordan iz Malenc — Uroša, Fanika Erpe iz Lavov — Barbaro, Jolanda Koporec iz Vavte vasi — dečka, Vida Meglen z Vrha nad Mokronogom — deklico, Andja Vučić iz Črnomlja — dečka, Jožica Lipar iz Vrbovcev — deklico, Jožefa Mlakar iz Stare Bučke — dečka. Čestitamo!

IZ NOVEGA MESTA

Rodile so: Marija Plantan, Ob Težki vodi 74 — Davida, Renata Gačnik z Drske 12 — Martino, Martina Jeriček, Na Tratah 5 — Janija, Ljubica Jevnišek iz Ulice Slavka Gruma 20 — Tjaša. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

SRCE SRCU je naslov prireditve, ki bo 15. avgusta ob 20. uri na grajskem dvorišču Belokranjskega muzeja. Gre za doberdelno predstavo, zato bodo vstopnice kar po 3.000 din. Nastopajoči ne bodo prejeli honorarjev, zbrani denar pa bo namenjen otroškemu vrtcu Metlika za nakup potrebnih reči. Nastopali bodo tamburaši MFS Ivan Navratil, oktet Vitis, harmonikar Edi Macele, delovna organizacija Beti pa bo pripravila zanimivo modno revijo. Program bo povezoval Toni Gašperič. Upati je, da gledalcev ne bo manjkalo.

NA GRAJSKEM DVORIŠČU ni in ni miru. Samo teden dni po prireditvi Srce sru bo tam literarni večer z metliški pesniki. Predstavili se bodo: Alenka Mežnaršič s pesniško zbirko Med žitom in pšenico, Jani Beyk s pesmimi iz zbirke Izza upa, Dušan Bečaj — Dule pa s stvaritvami iz knjižice Srečna dolina, ki naj bi zagledala beli dan te dni. Knjižice bodo tudi na prodaj.

TABEL ZA OBEŠANJE PLAKATOV JE V Metliki zelo malo, obvestil pa veliko. Nič čudnega ni, če je prišlo do zmešnjave in do trganja plakatov; ki so še aktualni. Pripravljalec Razkožja v stelji so izginjali plakati čez noč, na njihovem mestu pa so viseli novi, za drugo veselico, prireditev ali izlet.

HOTEL — Črnomaljski hotel Lahnja je z dograditvijo in prenovitvijo dobil ne samo novo, lepšo podobo, marveč tudi zadovoljne goste. Tuji, ki so se prej le v hudi sili in veliki stiski ustavljali in prenočevali v hotelu, sedaj ostajajo dalj, kot so načrtovali. Skupina italijanskih ribičev je svoje bivanje v Beli krajini podaljšala za deset dni. Novi del hotela z 22 posteljami je vseskozi zaseden in vodstvo je prepričano, da bi bilo tako tudi z ostalimi 44 posteljami, če bi prenovili še stari del hotela. Ampak: turizem smo ljudje in — denar.

PLAN — Golfturnir črnomaljski tozd Gostinstvo Bela krajina je v letošnjem prvem polletju uresničil vsa planska predvidevanja razen enega. Osebnih dohodkov so za 4 milijone dinarjev pod načrtovanimi za to obdobje. Ostanek dohodka pa znaša 5 milijonov dinarjev. Preprost račun pove, kako bi bilo, če bi bile tudi plače planske. Pa še nekaj bi potem imeli: sanacijski program.

Drobne iz Kočevja

TUDI ZASEBNO KRADEJO — Včasih so v Kočevju in okolici kradli le tako imenovano »državno« ali družbeno koruzo, se pravi koruzo s polj Kmetijskega gospodarstva (KGP), nad čemer se nihče ni posebno zgražal, zdaj pa je tatvin vse več in je v nevarnosti tudi že zasebna koruza. Tako je lastnica koruzne njive v Podgorški ulici ugotovila, da so ji neznan storilec polomil veliko koruznih strokov, ko pa so videli, da koruza še ni dobra za pečenje, so jo razmetali kar po cesti.

VLAMLAJAJO TUDI V KLETI — Te dni so bila v Kidričevih ulici vlomljeni vrata v kleti v nekem stanovanjskem bloku. Ni znano, če gre za vlomilce od zunaj ali za domače balkanske navade.

POLOMLJENE STOPNICE — Stopnice pri bloku Kidričeva 3 so že več let tako poškodovane, da starejši stanovalci skoraj ne morejo več iz bloka in spet domov. Tudi mlajši so se že ponesrečili, ker so računali, da bodo stopili na stopnico, pa so v luknjo. Samoupravna stanovanjska skupnost je že večkrat objavila, da bo poskrbela za popravilo, a je doslej zagotovila le podraženo stanarino.

ZASTRUPLJANJE LJUDI — V Kočevju na sestankih še vedno pridno kadijo, predvsem ženske in mladina. Drugod po svetu kajenje v prostorih, kjer se zadržuje več ljudi, prepovedujejo in omejujejo. Za Kočevje pa ni bojazni; da bi prodl kakšen pameten predlog.

Ribniški zobotrebci

POZABLJENI URBAN — V Ribnici so sklenili »za prmej«, da bodo vsak mesec poddeležali plakete vzornega in zanečarjenega Urbana za najlepša naselja ali dele naselij. Od sklepa je minilo že dobrega pol leta, podeljen pa ni bil ne ta ne oni Urban. Sklenemo že, naredimo pa ne...

SLABA RAZPRODAJA — V Blagovnici v Ribnici pravijo prodajalke, da gre letna konfekcija ob razprodaji bolj slabo v promet. Sicer pa je res, da po letne razprodaje niso nikoli tako uspešne kot zimске. Za letošnje slabo povpraševanje po polnih konfekcijskih oblačilih in tudi obutvi pa je gotovo krivo tudi slabo vreme. Zaradi neprestanega dežja in nizkih temperatur kupci bolj povprašujejo po zimski garderobi in obutvi.

ZDAJ BO RED — V Ribnici so sprejeli tudi novi odlok o varstvu okolja, ki med drugim določa, da je plakiranje dovoljeno na samo za to določene mestih. Ko so udeleženci nekoga sestanka preševali taka mesta (oglasne table), so ugotovili, da so v Ribnici le tri. Ribnica sicer, kot trdijo zlobneži, ni mestno, je pa mesto naselje, zato so tri oglasna mesta zanj gotovo premalo. Res je sicer še nekaj oglasnih omarič, a le za potrebe posameznih društev in organizacij, pa še te niso uporabne, ker jih ponočni kavboji pridno razbijajo, da so skoraj vse brez stekla in zveržene.

Trebanjske iveri

TORBA — Sekretarja republiške komisije za nerazvite Lojzeta Ratajca smo pobarali, kaj meni o bodici Nerazviti, objavljeni v prejšnji številki. Povedal je svoje, neuradno stališče, da komisija ne nosi denarja kar v torbi. Denar po natančno določenih pravilih igre dobi pač tisti, ki ima tudi ustrezen program. Tistega poldrugega milijona dinarjev, ki so ga dobili v krajevni skupnosti Sela-Sumberk za telefonijo, pa bi bili lahko občinski možje vsaj veselji, če že najbolj hvaležni niso, kakor je razumeti iz razprave na seji občinskega izvršnega sveta.

OBLJUBE — V Dobriču se nikakor ne kanjijo odpovedati kakršnemu koli industrijskemu obratu, ki so jim ga že pred leti obljubili. Težava je edino v tem, da tisti, ki navadno take obljube dajejo, prehitro »zarotirajo« na kakšno drugo pomembno funkcijo in se potlej nimajo več časa ukvarjati z davno preteklostjo. Toda ker so Suhokrajci znani kot precej vztrajni in trpežni ljudje, utegne za »davna preteklost« postati zelo močnega mora vsakdanjaka.

IZ NAŠIH OBCIN

Iz Vinice vse v izvoz

Viniški Novoteksov tozd izvažajo v Nemčijo in na Nizozemsko

VINICA — V prvem polletju letošnjega leta so v viniškem tozdu novomeškega Novoteksa naredili 163.000 konfekcijskih izdelkov, od tega je večina hlač, manjši del pa kril. Na mesec naredijo povprečno po 20.000 parov hlač. S tem so njihove zmogljivosti v glavnem izkoriščene. Sedaj je v tem tozdu zaposlenih 325 ljudi, od tega velika večina žensk, delo pa poteka v dveh izmenah.

V glavnem v Vinici delajo za izvoz, največ za Nemčijo in Nizozemsko. Večina izvoza je tako imenovani »lohn« posel, se pravi, da za tujega naročnika opravljajo storitve, tuji partner pa jim dostavi ves potrebni material in kroje. Prednost takega dela je, da je posel zagotovljen, saj z večjimi tujimi kupci sodelujejo že več let. Samo za znano nemško firmo naredijo po 6 do 7 tisoč kril na mesec. Težje pa je zato, ker tuji naročniki naročajo več modelov v manjših serijah. V zadnjem času se z njimi dogovarjajo tudi za klasični izvoz, se pravi za izvoz konfekcijskih izdelkov iz domačega blaga. Res je pri izvozu storitev stalno delo, je pa zaslužek manjši, kot če bi delali za domači trg. Vendar se ta zaradi vedno manjše kupne moči zapira in so prisiljeni delati za izvoz tudi po nižji ceni.

• Kljub temu so v viniškem tozdu letos povečali produktivnost, v primerjavi z lanskim prvim polletjem so naredili za petino več konfekcijskih izdelkov ter za 8 odst. povečali število konfekcijskih minut. Izvozili so za dobrih 216 milijonov dinarjev, kar je 20 odst. več kot v enakem lanskem obdobju in 12 odst. nad načrtovanim za to obdobje, uvoz pa je bil za 13 odst. manjši kot v lanskem prvem polletju. Povprečni osebni dohodek v prvi polovici leta je znašal 141.960 din, kar je 106 odst. več kot v enakem lanskem obdobju.

Ker gre v glavnem za mlad in pretežno ženski kolektiv, jim precej preglavic povzročajo bolniške in porodniške. Letos so se izostanki zaradi bolniške in porodniške povečali za četrtno, v glavnem na račun porodniških dopustov.

A. B.

Zdaj še lakirane tkanine

Novost, ki bo povečala izvoz — 10 let za razvoj

KOČEVJE — Oprema Kočevje oz. njen tozd Sintep že 10 let plastificira tkanine za ponjave (cerade). S tem proizvodom je osvojila tudi zunanji trg, predvsem italijanski in nemški. V Nemčiji pa so začeli uporabljati le še take tkanine, ki so dodatno lakirane, zato je izvoz Opreme začel upadati.

Pri Opremi pa so se začeli prilagajati potrebam zunanjega trga in bodo

tkanine še lakirali. Taka tkanina se namreč manj maže, se bolje čisti in traja dalj časa. Novi stroj za lakiranje pa bi bil s samo to proizvodnjo zaseden le četrtno leta. Zato bodo na njem lakirali še tkanine za lahka oblačila (zaščita proti dežju), tkanine za čevljarstvo in distribucijo itd. Tako bo stroj polno zaseden.

Erna Bastar, ki vodi obrat plastificirnice, je dejala, da je s to investicijo obrat rešil svoj razvoj za nadaljnjih 10 let, saj so stroji najsoodnejši. Zagotovljena je tudi prodaja proizvodov, ki jih bo šlo okoli 60 odstotkov na domači trg, ostalo pa v izvoz.

J. P.

ZVEZE PA NI!

RIBNICA — V ribniški občini imajo več turističnih društev, ki pa niso združena ne v občinsko ne v območno ali regijsko turistično zvezo. Zdaj je v občinskem planu spet zapisano, da bodo ustanovili turistično zvezo. Poznavalci razmer pa o tem dvomijo. V ribniški občini namreč o tem govorijo in sklepajo že nekaj desetletij, učinka pa ni, in nekateri že stavijo, da ga tudi zdaj ne bo.

O TV in kajenju

Kdaj kabelska televizija in kdaj prepoved kajenja na sestankih — SZDL ne le o visoki politiki

KOČEVJE — Povsod pišejo in govore o satelitski ali vsaj kabelski televiziji. To je še posebno aktualno tudi za Kočevje, za katerega je znano, da ima slab sprejem in da marsikje vidijo bolj zagrebški kot ljubljanski TV program. Sekretarja OK SZDL Alojza Šeška smo vprašali, kako je s tem v Kočevju.

Odgovoril je, da bo o tem razgovor v začetku septembra, ko bo potekala razprava o informiranju. Že pred razpravo pa nameravajo poizvedeti tam, kjer tako TV (kabelsko ali satelitsko) že imajo, kakšni so stroški in kako se obnese. Seveda se bodo pozanimali o možnostih in ceni tudi pri RTV Ljubljana in izdelovalcih potrebne opreme za tak sprejem. Razpravo bo pripravil usklajevalni (koordinacijski) odbor za informiranje.

Drugod po svetu in tudi na nekaterih območjih pri nas omejujejo in prepovedujejo kajenje v javnih prostorih, na sestankih itd. ter tako varujejo zdravje občanov. Na vprašanje, če o tem razmišljajo tudi v kočevski občini, je sekretar SZDL Alojz Šešek odgovoril, da je bila taka prepoved kajenja predvidena tudi v novem osnutku zakona o varstvu okolja. Še pred sprejemom zakona pa je bil člen o prepovedi kajenja na javnih mestih umaknjen oz. zbrisan. Tako ta prepoved ni zakonjena, je pa še vedno aktualna. Pobudo za prepoved kajenja na sestankih bi na primer morali dati v organizacijah in organih, če bo sprejeta, pa bi tudi oni morali poskrbeti za njeno izvajanje. To pomeni, da bi ZK skrbela, da ne bi kadili na njenih sestankih, sindikat na sestankih sindikata in sploh v delovnih kolektivih, SZDL na njenih sestankih in sestankih njenih kolektivnih članov itd.

POLJANSKI VROČINSKI VAL

Poljance je to poletje zaradi vremena v glavnem zeblo. Da pa le niso zmznili, gre zahvala nekaterim dogodkom, ki so nekoliko dvignili njihovo temperaturo.

RAZPRAVA O SOLSTVU — Razpravo o razvoju šolstva v občini Kočevje so imeli po vaških odborih. Najbolj obiskana je bila v Lazih, kjer so se zbrali tudi prebivalci okoljskih vasi. Menili so, da večina Poljancev že tako živi v Kočevju in zato nimajo nič proti, če bi tam gradili šole. Predlagali pa so, da je potrebno nameniti več denarja tudi za posodobitev šole v Starem trgu (občina Črnomelj), ki jo obiskujejo tudi šolarji kočevskega dela Poljanske doline.

SKROMEN PRAZNIK — Krajevni praznik 1. avgust so praznovali bolj skromno, menda zaradi dopustov. Mladinci so organizirali le rokometni turnir (zmaga je šla v Koprivnik), gasilci pa veselico.

RAZGIBANA MLADINA — Še najbolj so razgibani mladinci, ki pripravljajo veselico za 22. avgusta. Izkupček bodo namenili za gradnjo športnega igrišča. Pravzaprav ga bodo kar asfurali.

GODBA POČIVA — Še nedavno zagnane Poljanske godbe na pihala ni več slišati. Razlog je opravičljiv. Kapelnik je se oženil, kar je velik uspeh, če upoštevamo, da tu skoraj ni žensk. Predvidevajo, da se bo do jeseni spet vse uredilo tako, da bodo godbeniki spet pripravili.

BOLNI ZOBJE — Nekateri kuha vročina zaradi zob in zobozdravstva. Zobozdravnik bi moral delati v Predgradu ob petkih in torkih, a se je že nekajkrat primerilo, da ga ni bilo. Zato hodijo nekateri Poljanci okoli z oteklim obrazom in si lajšajo bolečine z žganjem. V sili pač vrag žganje, pardon, muhe žre.

UKRADLI ODPIRAČ — Na kostanju pri kovačiji v Bilpi je kar 8 let visel odpirič za steklenice, ki ga je izdelal tamkajšnji kovač. Sam je v šali večkrat dejal, da bi ga ljudje že ukradli, pa ne vedo, za kaj je. Kaže, da je razlagal dolgo in da se je nekdo izmed množice gostov, ki tu taborijo ali melicajo, le spomnil, čemu je namenjen, in ga odnesel s seboj.

HLAČE IN KRILA ZA IZVOZ — V Novoteksovem tozdu v Vinici naredijo na mesec okoli 20.000 parov hlač in 6 do 7 tisoč kril. Tako rekoč vse, kar naredijo, izvozijo. Njihovi največji kupci so večje firme iz Nemčije in Nizozemske.

Edini kamp v Beli krajini

V viniški kamp prihajajo že 15 let isti gostje

VINICA — Viniški kamp ob Kolpi je edini urejeni kamp v Beli krajini sploh. Odprt je od začetka maja do konca septembra in vseh 25 let, kolikor ta kamp deluje, ga vodi Evgen Žagar.

»K nam prihajajo v glavnem tuji, kar 70 odst. vseh pa je Nizozemcev. Veliko od teh je naših stalnih gostov, saj prihajajo nekateri že pod 15 in več let zapored, nekaj je celo takih, ki na Vinici preživijo ves svoj dopust. Ti prihajajo sem že kot domov. Seveda smo se v tem času spoprijateljili, njihovi sinovi in hčere so prihajali na Vinico še kot otroci, sedaj pa so že odrasli fantje in dekleta. Res smo jih vsako leto znova veselili in tudi oni nas,« pravi Žagar, Marsikdo, ki se na Vinici ustavi na poti na morje, pa se vrne prej, da ostanek dopusta preživi ob Kolpi. »Tudi na hrani so pri nas in so zelo zadovoljni. Nasploh s tuji nimamo nobenih težav, prijazni so, navajeni reda, naši so precej bolj nepotrpežljivi in nergaški.«

V sezoni je viniški kamp po prometu med najboljšimi obrati črnomaljskega Integralovega tozda. »Tudi zato, ker mi ne delamo velikih stroškov. Tukaj smo samo dva natakarja, dve kuharici, receptor in čistilka. Seveda v tem času, ko je kamp odprt, delamo tudi nadure, ki jih potem kot proste dni izkoristimo čez zimo.« Evgenju se nabere toliko nadur, da je doma jeseni in pozimi. »Preden se 1. maja kamp spet odpre, moram iti za mesec, največ mesec in pol delat v kakšen drug obrat, v glavnem v Semic.«

SAMOPRISPEVNI MANDAT

RIBNICA — V vsakem volilnem obdobju imajo v ribniški občini že desetletja kakšen samoprispevek. Zato tem volilnim obdobjem rečejo kar samoprispevni mandat. Za naslednji tak mandat predlagajo, naj bi uvedli 0,7-odstotni samoprispevek za organizacijo ribniškega semnja. Organizator semnja, turistično društvo, se namreč vsako leto bori z denarnimi težavami, saj celo turistična taksa ni dohodek turističnega društva, ampak občinskega proračuna. Župan je sicer že pred tremi leti dejal, da tistih 110.000 din ne pomeni za občinski proračun omejevalen dohodek in da ga bo lahko dobilo turistično društvo, vendar v Ribnici še vedno drži tisti ribniški pregovor. »Če sem obljubil, še nisem dal.«

V kampu je prostora za 60 šotorov oziroma prikolic, poleg tega pa so na razpolago še štiri sobe. Viniški kamp je med najcenejšimi v Sloveniji, domači gost v šotoru ali prikolici plača 700 din na dan, tuji pa 2.700, medtem ko za šotor, avto in prikolico

Evgen Žagar:

ne računajo nič. Prenočišče v dvoposteljni sobi z zajtrkom pa je za domače goste 9.300, za tuje pa 14.000 din na dan. Da je viniški kamp res priljubljen, pove tudi podatek, da je bil letos julija za 30 odst. bolj zaseden kot lani v tem mesecu, avgust pa bo slabši, ker je tudi vreme precej slabše. »Naš kamp je na zelo lepem prostoru, Kolpa je čista in topla, bližnja in daljna okolica je primerna za izlete. Vendar bi morali kamp bolje urediti. Ta denar bi morali najti, saj bi tako privabili še več gostov in denar bi se hitro povrnil,« pravi Žagar, ki bo, kot kaže, tu čez pet let dočkal upokojevit.

NEKAJ TURISTIČNIH

TURISTIČNE TABLE — Že pred mnogo leti so bile ob glavni cesti v ribniški občini turistične table, ki so opozarjale na razne turistične zanimivosti. Nekaj jih je še, a so obledele ali poškodovane. Table Ribničana pri Žlebiču pa že dve leti ni. Zvedeli smo, da jo bodo postavili spet, ko bo v Žlebiču zgrajeno avtobusno postajališče, kar naj bi se zgodilo še letos.

JUGOSLOVANSKA POSEBNOST

Naša posebnost je, da vse krade. Tudi organizatorji vsakoletnega ribniškega semnja imajo s tatovi težave. Najmanj, kar jim vsako leto ob semnju obvezno izgine, je »plahta« za stojnico. Seveda jih včasih izgine tudi po več in še kaj drugega. Organizatorji semnja se tolažijo z ugotovitvijo: »Se ne da pomagati, saj pride taktar v Ribnico vseh sort ljudi.«

Po plinskega kontrolorja v Črnomelj

P. Kapš je edini montažer, serviser in kontrolor plina na Dolenjskem

ČRNO MELJ — Na področju črnomaljske in metliške občine Pavle Kapš iz Loke pri Črnomlju že 4 leta opravlja servisne usluge, kontrolo in montažo plina. Še pred tem pa je dve leti delal na novomeškem območju. Po poklicu je plinski kontrolor, in kot pravi, je edini na Dolenjskem, ki se ukvarja s tem pomembnim opravilom. Veliko ljudi sploh ne ve, da obstaja tovrstni poklic, zato največkrat sami priključujejo plinsko napeljavo, zaradi nestrokovno opravljenega dela pa pogosto prihaja do nesreč.

Na vsake štiri leta ima Kapš pri uporabnikih plina obvezne kontrole plinske napeljave, na željo stranke pa se oglasi tudi večkrat. Za pomoč ga pokličete lahko tudi v soboto ali nedeljo, in ne samo ob delavnikih, na telefonsko številko (068) 52-724.

»Največ nesreč se pripeti ob vikendih, pogosto najdem pregrezene ali razpokane cevi. Lahko trdim, da je na belokranjskem območju kar 70 do 80 odst. neustreznih ali okvarjenih napeljav,« pravi Kapš. Poudaril je tudi, naj se ljudje izogibajo starih plinskih štedilnikov, ki še nimajo vgrajenih varnostnih ventilov, pa tudi delov zanje primanjkuje.

Pravi, da je zadovoljen s svojim poklicem, želi pa si, da bi se ljudje pogosteje obracali na njega, saj gre konec koncev za njihovo dobro.

J. ŽAGAR

Koliko zaupanja? Ob predlogu za samoprispevek v občini Kočevje

KOČEVJE — V pripravi na razpravo o programu razvoja šolstva v občini Kočevje se nekateri odgovorni in manj odgovorni že sprašujejo, če bo predvideni referendum uspel ali pa spet propadel. Pravega odgovora seveda ne ve nihče, ker nikomur ni znano razpoloženje občanov.

Na tehnično je pač potrebno položiti stvari, ki govorijo »za«, in na drugo stran tiste, ki govorijo »proti«. Med prve gotovo sodi splošna ugotovitev, da je dopolnjeni program dober in da bi se z njegovo uresničitvijo izognili dvozmenskega pouka v Kočevju. A tudi za »proti« je marsikaj tehtnega, predvsem slabšanje standarda, naraščanje cen...

Končna odločitev občanov bo gotovo odvisna od tega, koliko verjamejo in zaupajo besedam tistih manj in bolj odgovornih tovarišev in tovarišic, ki jih vodijo sicer in tudi v samoprispevek.

J. PRIMC

Majhnim trgovinam ni odklenkalo

Trebanjski trgovci so nadpovprečno storilni, a nepovezani — Specializacija trgovin je rešitev pred odlivom kupne moči in zaostajanjem

TREBNJE — Trebanjce zaskrbljuje dejstvo, da je število prodajalnih in zaposlenih trgovcev v zadnjih sedmih letih upadalo, z izjemo leta 1983. Primerjava prometa, zaposlenih in prodajalnih občin Trebnje in celotne Slovenije kaže, da je delež občine po vseh treh pokazateljih usihal.

Delež prometa v trgovini na drobno se je glede na republiko v obdobju 1980 — 1986 zmanjšal za 10,7, število zaposlenih za 7 in število prodajalnih za 2,3 odst. Enako podoba da primerjava občine z dolenjsko regijo.

Značilno za trebanjsko trgovino je, da ima v povprečju izredno majhne prodajalne in skladišča. Zanimiva pa je ugotovitev, da ima občina Trebnje ob podpovprečnih prodajnih in skladiščnih površinah nadpovprečen promet na zaposlenega, kar kaže, da so trebanjski trgovci vendarle nadpovprečno storilni. Da je bil lani promet na zaposlenega v občini za dobro petino večji od republiškega povprečja, imajo zasluge predvsem M-Kmetijska zadruga Trebnje, M-Gradišče in Emona Dolenjka. Ocenjujejo pa, da bi morali organizaciji s sedežem v občini dosegati

večji promet (zdaj sta pod polovico prometa, ki ga v občini ustvari skupno 13 trgovskih hiš), saj po površini prodajnega in skladiščnega prostora sorazmerno močno prednjačita. Od skupaj 59 prodajalnih v občini jih je 44 s klasičnim načinom prodaje, največ prometa pa je dosegla kmetijska zadruga, ki ima tudi največ prodajnih in skladiščnih površin. Nadpovprečen promet zadruga na zaposlenega je tudi rezultat monopola nad prodajo re-promateriala, skratka prodajo večinoma visoko donosnih artiklov. Pri sedmih trgovinah z re-promaterialom beleži zadruga za dobrih 106 odst. večji promet od povprečja slovenskih

štiri krajevne skupnosti (Knežja vas, Račje selo, Svetinje in Stefan) z več kot 1500 prebivalci, kjer ni nobene trgovine. Po drugi plati imata zadruga in Gradišče v Šentlovcu vsaka svojo trgovino, prometa pa je dovolj le za eno. V občini dobro založene prodajalne in elektrone in vodoinstalacijskim materialom, s tehničnim blagom. Trebanjski izvršni svet meni, da bi morali pospešiti razvoj trgovine s povečanimi prodajnimi in skladiščnimi površinami, specializacijo trgovine in boljše kvalifikacijsko sestavo zaposlenih; predvsem pa se na občini zavzemajo za novo organiziranost trgovine v sklopu szoda Mercator.

trgovin, veliko slabši so rezultati pri prometu z živili, še dlje od slovenskega povprečja pa so v trgovinah s tekstilom.

• Trgovine v trebanjski občini so zgoščene v Trebnjem, Veliki Loki, Mokronogu in na Mirni. So P. P.

Vsaka vas bi rada gradila motel

V Petrolovo motel na Čatežu se ustavljajo turisti, ki potujejo v Grčijo in Turčijo — Načrte bodo uresničili, ko bodo interesi usklajeni

ČATEŽ OB SAVI — »Mi sicer živimo od šoferjev in poslovnih gostov, tako da nam doslej poletna sezona ni pomenila dodatnega vira dohodka. Letos pa se lahko pohvalimo, da smo precej povečali promet na račun turistov, ki potujejo v Grčijo in Turčijo, kjer so z veliko propagandno akcijo in nizkimi cenami privabili veliko gostov. Prav ti turisti se pri nas največ ustavljajo,« je povedal Ludvik Hren, direktor Petrolovega motela na Čatežu.

»Zal pa kakšnega posebnega izkupička tudi od teh gostov nimamo, saj se večina tu ustavi le za kratek čas, pomalica na našem parkirnem prostoru, nam pustijo gore odpadkov in odpotuje naprej. Vendar imamo prenočitvene zmogljivosti kljub temu kar zasedene, tako da naših 60 postelj vsak dan oddamo. Zaradi teh turistov bomo poslovali pozitivno, sicer pa ne vem, kako bo. Tu se namreč nahajamo v mrtvem toku, saj precej turistov potuje po avtocesti proti Jadranu ali preko Zagreba. Zato seveda veliko pričakujemo od nove avtoceste. Zdaj so se že začele priprave na njeno gradnjo, mi pa čakamo, da nam rezervirajo del zemljišča za naše zmogljivosti. Na tem delu, kjer že sedaj stoji motel, nameravamo povečati svoje zmogljivosti za 60 ležišč, prav tako pa naj bi tudi na drugi strani gradili nov motel s 120 ležišči. To so seveda načrti, ki so v veliki meri odvisni od tega, kako se bomo dogovarjali o delitvi dela vzdolž avtoceste. Za sedaj je

tako, da bi vsaka vas ali krajevna skupnost rada gradila objekt ob njej, po mednarodnih normah pa bi smelo biti na vsega 140 kilometrov dolgi cesti le dvojce ali troje velikih točk. Če

Ludvik Hren

bodo vsi tako širili svoje zmogljivosti, potem bomo mi odstopili od svojih načrtov,« meni Hren.

Čprav predstavlja hrana v strukturi dohodka več kot polovico, bodo tudi tu vpeljali nekatere spremembe. Predvsem bodo zmanjšali število sedežev v klasični restavraciji in tam povečali cene. Zato pa bodo povečali ponudbo v samopostrežni restavraciji in prodajali tudi potrebščine, ki jih potrebuje motorizirani turist. Pokazalo se je namreč, da je živo delo najdražje, v restavraciji samopostrežnega tipa pa potrebujejo manj ljudi.

»Sicer pa lahko rečem, da so za gostinstvo nastopili težki časi. Prizadel nas je zlasti novi obračunski zakon, cene materiala so vedno višje in jih z našimi cenami kar težko pokrивamo, zato seveda gledamo, da polovimo sleherni dinar ali devizo. Reči moram, da se menjava deviz v naši menjalnici v zadnjem času povečuje, saj je bila julija še enkrat višja kot junija, ko smo zamenjali za 20 milijonov dinarjev deviz. In prav to nam daje spodbudo, da razmišljamo o razširjeni ponudbi v novih objektih na novi avtocesti,« je povedal Ludvik Hren, ki dela v motelu že krepko več kot dvajset let in namerava čez nekaj mesecev v zaslužni pokoj.

J. S.

Vsaki dan iztržijo 1000 mark

Petrolova brezcarinska prodajalna na Čatežu se je dobro uveljavila

ČATEŽ OB SAVI — Brežiški Petrol je pred petimi meseci v svojem motelu na Čatežu odprl brezcarinsko prodajalno, kjer prodaja tuje blago v sodelovanju z beograjskim Geneksom. Prodajalna se je že kar dobro uveljavila, saj v njej prodajo za 1000 nemških mark blaga na dan.

»Prodajalna, kakršna je naša, je bila vsekakor potrebna, saj se pri nas zelo radi ustavljajo tujci, pa tudi naši zdomci. Največ prodamo cigarete, pijačo, veliko povpraševanja je tudi po kavi. Povpraševanje je celo tako veliko, da nam večkrat blaga zmanjka,« pripoveduje Božena Trifunjačić, poslovodkinja. »Seveda se kupci zanimajo tudi za elektroniko, vendar teh naprav dobimo premalo, da bi lahko ustregli vsem kupcem. Težava je tudi v tem, da moramo vse večje tehnične predmete vpisati v potni list, tako da se zaradi tega kakšen kupec nakupu odpove. Če ne bi bilo te omejitve, bi lahko prodali še več tranzistorjev, avtoradijov in hi-fi stolpov. Zanimivo je, da naši kupci sprašujejo tudi po naših domačih izdelkih, kakor so slivovka, viljamovka, pa po izdelkih domače obrti in podobnem. Prav zato bomo ponudbo še razširili in po-

nudili tudi te izdelke, vendar imamo s tem težave, ker je treba te izdelke drugače knjižiti.«

Med kupci je največ Italijanov, Nemcev, Avstrijcev in Turkov ter naših zdomcev, medtem ko naši domači ljudje v tej trgovini ne morejo kupovati pijač in cigaret, čeprav imajo marke. Lahko pa bi prodajali tudi njim, če bi ne bili predpisi tako togi, še posebej, ker se ve, da drugod glede tega niso tako natančni.

J. S.

Božena Trifunjačić: »V naši brezcarinski prodajalni bi lahko prodali še več blaga, če bi bile boljše dobave.«

GASILSKA VESELICA NA ŠEVNICI

ŠEVNICA — Gasilsko društvo Ševnica je ob nedavnem jubileju sicer pridobilo nekaj nove opreme, a ker te še precej manjka, so se odločili, da v soboto, 22. avgusta, ob 19.30 pripravijo pred gasilskim domom na Ševnici vrtno veselico. Igral bo ansambel Spomin, gasilci pa bodo poskrbeli za dobro jedajo in pijačo, da nikomur ne bo žal denarja, ki ga bodo ševniški gasilci koristno porabili.

Krške novice

CIRKUS ZA OBČINSKI PRO-RACUN — Takoj ko se je v Krškem pojavil cirkus Vargas, se je med občinskimi »organi« porodila negotovost, ali naj dovolijo, da cirkusanti izvajajo svoje umetnje v neposredni bližini železniške in avtobusne postaje ali pa da se nastanijo na Stadionu Matije Gubca, kjer je takim prireditvam mesto. Na koncu je zmagala pridobitniška stran, ki je menila, da bo 200.000 dinarjev dohodka blagodejno vplivalo na občinski proračun. O tem, kaj za občino, ki je po družbenem proizvodu na četrtem mestu v Sloveniji, pomeni borih dvesto tisočakov, pa »organi« niso razpravljali. No, na koncu koncev se je izkazalo, da je cirkus zvenčnega imena kaj boren predstavnik svoje branže, saj sta v cirkusu od živali nastopala samo en desiran konj in napol divji poni. Na račun pa so prišli tudi okoliški stanovniki, ki so lahko po ves dan poslušali na disko jakost naravnano glasbo.

MINISTER JE VEDEL — Arheologe v Ajdovski jami je sredi preteklega tedna obiskal tudi predsednik republiškega komiteja za kulturo Vladimir Kavčič. Očitno je minister za kulturo vedel, v kakšni jami delajo arheologi, in je s sabo prinesel gumijaste škornje, da se je lahko do jame prebil čez blatni in poplavljeni travnik. Če bi bili pri nas vsi ministri tako pripravljeni, kot je bil kulturni, potem bi bilo marsikaj drugače, tako pa...

PREMALO MIZ IN STOLOV — Krški poletni večer, kjer je kot soorganizator sodeloval tudi hotel Sremič, je uspel v vseh pogledih. Žal je to pot odločevala gostinska ponudba, saj delavci iz hotela Sremič niso pripravili dovolj stolov in miz, tako da je veliko obiskovalcev stalo spremljalo program. Žal gotinici niso imeli v rezervi dovolj te opreme, pa so se obiskovalci pred koncem prireditve odpravili domov. Slišati je bilo, da bi se na tako prireditve bolje pripravilo vsako vaško gasilsko društvo.

Sevniški paberki

PRAVICA — Na zadnjo bodico Puška in kol v prejšnji številki je precej različnih odzivov. Ljudi najbolj zanima, kdo je jezni očka, medtem ko je vse ostalo več ali manj jasno. Jezna očeta sta vsaj dva, najbolj tista dva, ki sta se pričelala na lastne oči, kako sta jo skupila njuna hči oziroma sin. Kol je na telesu mladoletnikov zapustil izdatne modrice. Kaj bi bilo, če bi starši obeh otrok sami iskali zadoščanje? Dodajmo pa še to, da roka pravice melje tako hitro, kakršne pogoje ji omogoča družba. In v sevniškem primeru se pozna, da sodnikov hudo manjka.

PODHOD — Delavci in krajanji, ki lepo disciplinirano uporabljajo podhod pod železniško progo pri Jugotaninu, ne vedo, koliko časa bo treba še počakati, da bodo plačane službe poskrbele za količjak kulturno urejen podhod. Po zadnjem neurju je namreč na poti spet polno blata in raznih smrdečih dodatkov. Nekateri redoljubnejši so že obupali in so kakor številni krajanji ubrali kar bližnjico čez mednarodno železniško progo. Tirmic je treba preskočiti veliko in ob manjši nepazljivosti se lahko marsikaj zgodi.

MASA — Nestanovitno vreme je letos privabilo na dan velike maše k Sv. Roku precej manj ljudi kot lani. Okoli provizoričnih šankov so se ljudje vseeno kar gnetli, saj je marsikdo raje trikrat znotraj moker kakor enkrat od zunaj. Ko so pozno ponoči nekateri peš prikolovratili v dolino, so se tolažili: bolje je biti pijan kot pa neumen.

Spet izkopavanja v Ajdovski jami

Arheologi so letos spet nadaljevali izkopavanja v Ajdovski jami pri Leskovcu — Dela bodo končali do leta 1990

NEMŠKA VAS PRI LESKOVCU — Skupina 10 študentov arheologov z ljubljanske filozofske fakultete je pod vodstvom dr. Paole Korošec in arheologinje Milene Horvat tudi letos izkopavala v Ajdovski jami pri Leskovcu. Dela bodo končali ta teden, predvidoma pa naj bi bila v celoti končana do leta 1990.

Izkopavanja v jami je začel že leta 1938 dr. Srečko Brodar, gradivo iz nje pa je obdelal dr. Josip Korošec. Izkopavanj se je v šestdesetih letih ponovno lotil dr. Josip Korošec, po njegovi smrti pa je z njimi nadaljevala njegova žena Paola. Doslej so ugotovili, da jama ni bila namenjena bivanju, ampak so jo uporabljali v kulturne namene, predvsem za pokop umrlih.

Kot pravi dr. Paola Korošec, gre za povsem nov način pokopavanja mrličev, saj sta bila v tistem obdobju znana pokopavanje in sežiganje, medtem ko so v tej jami naši davni predniki mrliče pustili, da so strohneli. Tam so našli tudi ostanke žit, boba in celo mesa, kar seveda lahko veliko pove o življenju tedanjih okoliških prebivalcev.

»Ajdovska jama je najstarejše najdišče v Sloveniji iz obdobja paleolitika. Jame niso uporabljali vse do srednjega veka, v času turških vpadov pa so jo spet. Doslej smo odkopali tri skupne grobove in dvanajst individualnih, karbonska analiza pa je pokazala, da so ostanke stari najmanj 3000 let. Našli smo tri vrste pšenice in tri vrste ovsa. Poleg tega smo našli ze-

lo bogat srednjeveški horizont. Izkopavanja bodo nadaljevali do leta 1990. Potem pa bomo izdali o Ajdovski jami posebno publikacijo, v kateri bomo celotno najdišče temeljito obdelali. Povedati moram tudi to, da nam gredo v krški kulturni skupnosti zelo na roko, saj smo letos dobili v jamo električno napeljavo, kar je za nas še posebej velika pridobitev, saj predmete lahko sortiramo na kraju samem, tako da nam jih ni treba nositi na plano,« je povedala dr. Paola Korošec.

Sicer pa arheologi že vsa leta gostujejo pri Kartuševih v Nemški vasi, kjer tudi prebivajo. Hrano pa jim vozijo iz krške Tovarne celuloze in papirja, sicer pa so pomoč dobili tudi iz JE Krško, Kovinarske, izvršnega sveta in drugod. Kasneje naj bi jama postala tudi prostor nekaterih kulturnih prireditev. Kako pomembno arheološko najdišče je, govori tudi dejstvo, da je arheologe obiskal tudi predsednik republiškega komiteja za kulturo Vladimir Kavčič.

Dr. Paola Korošec

BOGATO NAJDIŠČE — Arheologi so našli v Ajdovski jami tri vrste pšenice in ovsa ter bob, kar kaže na bogato poljedelstvo tamkajšnjih nekdanih prebivalcev.

Cesta naj poveže ljudi

Posodobitev ceste Marof—Podvrh—Zabukovje pričeti še letos

STRŽIŠČE — Med vodstvom krajevne skupnosti Zabukovje in vaškim odborom Podvrh-Trnovca ni nobenih pravih razprtij, kakor je bilo zadnje čase slišati v javnosti. Vodstvo KS nima nič proti temu, da bi začeli posodabljati cesto od Marofa proti Zabukovju in ne obratno, kar naj bi bil poglobitveni kamen spotike v medsebojnih odnosih zadnji dve leti. Zabukovljani bodo storili vse, da uresničijo program krajevnega samopriskpeva.

In po tem je prav, da se posodobitev slabih cest lotijo tako, da bo imelo od naložb največjo korist čimveč krajanov, ki se vozijo na delo in v šolo v dolino, se pravi v Sevnico in še dlje. Teh vozačev pa je pretežno število prav s Podvrha, Trnovca in iz Stržišča, zato je naposled tudi referendum za ceste najlepše uspel v teh krajih. Ne bi bilo prav, da bi kdorkoli mimo volje krajanov vsiljeval rešitve

pri posodobitvi cestnega omrežja. Zavedati bi se morali, da je tudi uradno manj razvita krajevna skupnost Zabukovje upravičena do družbene pomoči, zato je ne bi smel nihče pri ljudeh vzbujati nejevoljo, jih obravnavati kot prvošolčke.

Nikakor ne kaže pozabiti razlike med družbenimi sredstvi in denarjem iz lastnega žepa!

Tudi z zaupanjem ljudi se ne bi smeli poigravati. Primer Večvanov v Makedoniji, ki je vzemiril Jugoslavijo, je bil tudi za hip omenjen na sprva dokaj »vročem« sestanku vaškega odbora Podvrh-Trnovca z vodstvom KS Zabukovje prejšnjo nedeljo pri Zvegljčevih v Stržišču. Domesnili so se, da bodo nazven nastopili enotno, da bi se končno začela dela od Marofa do Podvrha ali obratno, da ne bi inflacija požrla denarja.

P. PERC

Predčasno s funkcije

Kritične misli dosedanjega poklicnega sekretarja sevniških sindikatov Z. Groboljška

SEVNICA — Največ dve leti je mislil ostati mladi diplomirani pravnik Zdravko Groboljšek na mestu poklicnega sekretarja sindikata, ko se je odpravil iz sevniškega Stilleša. A že po 16 mesecih se poslavlja s slabim občutkom, da ni mogel nič kaj dosti storiti, da bi spremenil razmerje moči političnih organizacij, pravzaprav, kot pravi on, da bi sindikat postal enakopraven politični subjekt.

Seveda sindikalno gibanje tudi drugod, ne le v sevniški občini, išče svojo identiteto. Kako je upoštevan sindikat v sevniški občini?

»Jasno, najboljši so v članstvu ZK. Zato bi bili mnogo bolj učinkoviti, če ne bi, denimo, osnovne organizacije ZK in sindikata vsaka po svojem tiru obravnavale istih vprašanj. Včasih se obnašajo že kar strankarsko, kljub temu da imamo funkcionarji na vrhu razmeroma dobre stike in odnose. Nobenih konkretnih konfliktov nisem imel, bilo pa je precej nerazumevanja, ki izhaja iz funkcije. Rad delam z ljudmi, za mladega človeka pa taka

funkcija ni, ker bi veliko izgubil v stroki. Čeprav govorimo, da moramo za te funkcije dobiti strokovne ljudi, se mi zdi, da je bolj potrebno poznavanje psihologije ljudi. Na republiških posvetih sindikalnih funkcionarjev sem dobil občutek, da nekateri moji kolegi ne sledijo zahtevam časa. Več je takih, ki so na funkcijah zaradi plače. Vrednotenje te funkcije je dobro. Zbadaj dobim okrog 40 starih milijonov. Prišel sem s slabšega in odhajam na slabšo plačo. V obeh javnosti smo politiki predobro plačani in tudi sam sem imel občutek, da sem za ta denar premalo naredil. Pomembno pa je, da vsaj prihajajo ljudje, ki želijo nekaj narediti, morda tudi politično kariero, in jim ne gre predvsem za plačo in spokojnost.

Zelo me je motila naša dvojna vloga: delavci nas, sindikalne delavce, vedno gledajo kot predstavnike države. V besednih dvobojih sem se najbolj izčrpal, a kljub temu sem vedno znova rad hodil med delavce, kjer je naše mesto. Veliko več razumevanja pa sem vseeno doživel pri neposrednih proizvajalcih kot pa pri delavcih v družbenih dejavnostih. Imel sem srečo, da se predsedniki osnovnih organizacij sindikata niso dosti menjavali. Toda zanimivo, da so skoraj vsi jadicovali, da jih v njihovem delovnem okolju ne upoštevajo, in čutili so se premalo močne, da bi kaj spremenili. Imamo monolitni, enopartijski sistem. Vsak po svoje melje, odloča pa ne... razmišlja poklicni sekretar sevniškega občinskega sindikalnega sveta Zdravko Groboljšek, ki se vrača v združeno delo. Upa, da se bo v Jutranci lahko posvetil stroki kot vodja splošnega in kadrovskega sektorja in da bo kmalu napolnil svoje precej izpraznjene »baterije...«

P. PERC

Zdravko Groboljšek

Kdor ima malo, je hvaležen pomoči

Brigadirji zvezne mladinske delovne akcije Kozjansko 87 končujejo dela na Primožu in v Jablanici v sevniški občini — Zadovoljni domačini

JABLANICA, PRIMOŽ — Brigadirji zvezne mladinske delovne akcije Kozjansko 87, ki ima sedež v obnovljenem naselju Jožeta Perčiča v Šentvidu pri Planini, naj bi letos opravili okrog 51.000 delovnih ur v šentjurski, laški in sevniški občini. Pomagajo ljudem najmanj razvitih predelov pri napeljavi elektrike, vodovodov in tudi pri melioracijah zemljišč.

Čprav so brigade tudi nepopolne, podobno, kot je pri večini akcij v Sloveniji, nekaterih pa sploh ni bilo, bodo načrte v dobrih meri izpolnili. V sevniški občini so zelo zadovoljni z letošnjim učinkom brigadirjev. Na Primožu so brigadirji v drugi izmeni opravili 7500 norma ur pri gradnji vodovoda. Skopali so več kot 4.000 metrov jarkov in jih 3000 m tudi zasuli. Krajanom Primoža pomaga tudi tretja izmena ZMDA »Kozjansko 87« pri zasutju okrog 7.000 m jarkov, kamor so položili poleg vodovodnih cevi še elektroenergetski kabel. V Boštanjju so ocenili delo tretje izmene pri gradnji 2.800 m vodovoda v Jablanici kot eno najboljših v zadnjih štirih letih, odkar prihajajo pomagat v boštanjsko krajevno skupnost brigadirji ZMDA Kozjansko. Zato so se

Jablančani konec prejšnjega tedna kar težko poslovili od marljive stotnije brigadirjev, ki so jo za zadnji teden akcije, ki jo bodo sklenili 22. avgusta na Brezovcu, »posodili« Primožanom.

»Norme na izmeno presegamo za okrog 135 odst., toda zaradi manjšega števila brigadirjev in pa zato, ker je bilo precej deklet, a tudi pionirjev, nam bo kljub udarniškeemu delu morda zmanjkalo časa, da bi opravili vse načrtovano delo. Prekratki« bomo verjetno za 2 do 3 dneve,« sta nam povedala glavni traser Silvo Tratar in njegov namestnik Rudi Kaplja. »Življenje v naselju je bilo dobro organizirano. Ljudje so nas zelo dobro sprejeli, kjerkoli smo že delali. Na Primožu je bilo najtežje, ker je bilo skoraj samo kamenje, toda na-

porno delo smo lažje prenašali, ker so bili domačini izjemno gostoljubni. Prinašali so nam kavo, razno pijačo, ki se nam je zelo prilegla. Občutek dobiš, kot da so ljudje bolj prijazni in radodarni v nerazvitih krajih kot pa tam, kjer imajo vsega zadosti,« sta povedala komandant brigade »Čede Filipovski-Dame« iz Skopja, Djordje Stojakovski, in komandant pobratene brigade 25. maj iz Dubrovnika in Beograda, Danko Mirovič. Poleg teh dveh brigad, ki sta delali na Primožu, si je najvišje priznanje, trak akcije prislužila tudi brigada Zikica Milovanovič iz Zemuna.

Ko smo povprašali za vtise nekaj brigadirjev, so bili odgovori podobni, najsi je šlo za najstarejšega, 60-letnega brigadirja Radomirja Brankovića, ali najmlajšega v brigadi 25. maj, Brankovičeve vnuka 13-letnega Dragana. Vsi so zatrjevali, da bi se prišli pomagat dobrim ljudem v nerazvitih slovenskih krajih.

P. PERC

Komaj sem čakala zaključek šolskega leta. Vedela sem, da se takoj odpeljemo v domovino. Potovanje je bilo zelo dolgo in naporno. Zadržati nisem utegnila. Bala sem se, da ne bi prespala trenutka, ko bo oče zapeljal čez mejo na tla Slovenije in Jugoslavije. Prespali smo v Ljubljani, v našem stanovanju. Pot smo nadaljevali

naslednji dan. Za vsakim hribom smo odkrivali lepši del naše zemlje. Njive obdelane, tudi žito je že zorelo. Travniki so čakali na kosce. Gozdovi ob cesti so nudili na parkirnih prostorih senco in svež zrak. Kmalu smo zagledali morje. Pozdravila nas je naša hišica. Z bratom sva hitela v morje. Osvežila in okopala sva se. Srečen dan!

SLAVICA GAJIČ Frankfurt/M

PCB je še vedno zelo prisoten

Ob vmesnem poročilu o zdravstvenih ukrepih za odpravljanje posledic belokranjske nesreče s PCB — Poročilo prinaša Nekaj več optimizma

Konec julija 1987 so sredstva javnega obveščanja objavila Vmesno poročilo o izvajanju in ugotovitvah zdravstvenih ukrepov pri delavcih Iskre Semic, ki ga je pripravil republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo. Preiskave vzorcev krvi in maščevja delavcev Iskre v letu 1987 izrazito kažejo proces spontanega izločanja PCB, zlasti iz krvi.

Tako je bila v letu 1984 ugotovljena najvišja vrednost PCB v krvi delavcev v impregnaciji 2200 ng/mg, v letu 1987 pa 35 ng/ml. Žal poročilo bralcem ne omogoča primerjave z dogovorjenimi tolerancami v SRS, ki znaša pri krvi 4 ng/ml PCB. Kljub razveseljivemu izboljšanju imajo torej najbolj ogroženi še vedno 8-krat preseženo toleranco. Tudi vsebnost PCB v maščevju daleč (6 do 97-krat) presega dovoljeno vrednost. Se vedno vzbujajo skrb tudi kromosomske poškodbe zaradi PCB, ki lahko vplivajo na zdravje bodočih generacij.

V poročilu žal še ni novjših podatkov o količini PCB v belokranjskih rekah, pa tudi podatkov o vsebnosti PCB v organizmičnih prebivalcih ob Krupi in o zdravstvenemu stanju A. Krašne, ki je bila zaradi posledic zastupitve s PCB s 34 leti upokojena. Ravno tako v Vmesnem poročilu ni podatkov o analizah PCB v organizmičnih ljudih, ki le občasno prihajajo v Belo krajino oziroma v stik z ostanki PCB. Avtorju tega zapisa je poznano, da so pred nekaj meseci v maščevju dokaj rednega obiskovalca ogroženega območja (robne cone) odkrili 10-krat preseženo dovoljeno količino PCB! Vsekakor dovolj močan argument za širše spremljanje in preprečevanje učinkov PCB.

Kljub obljubam dokaj pozno pos-

redovni rezultati analiz prsti o količini PCB v Semicu (največ 113 ng/g) na srečo dopuščajo obdelavo, vendar že dosegajo vrednosti za PCB v kmetijskih zemljiščih industrijskih regij, ne pa slabo industrializirane Bele krajine. Žal tudi to poročilo ne vsebuje vseh zagotovljenih in objavljenih odgovorov, ki so jih že marca 1987 (pred pol leta!) zahtevali prebivalci KS Semic na javni tribuni. Gre predvsem za jasno izraženo in podprto zahtevo, da se belokranjska antropogena nesreča uvrsti med nesreče, ki se sofinancirajo iz republiškega solidarnostnega sklada. Prosim za takojšen odgovor, ki so ga dolžni organizatorji razgovora. Dejstvo je, da se zdravstvene in druge ustanove še vedno ubadajo s pomanjkanjem denarja za osnovne raziskave, čeprav bi bila potrebna primerjalna raziskava z življenjskim okoljem (in prebivalci), ki ni ogroženo s PCB.

Na zapleteno problematiko in širino nas opozarjajo rezultati analiz vsebnosti PCB v belokranjskih ribah. Zdi se mi skrajno nerazumljivo, da Vmesno poročilo ne vsebuje tudi rezultatov teh analiz, saj se še kako tičejo zdravlja ljudi. Na pobudo zagnane in ekološko osveščene ribiške družine iz Metlike (zlasti pa dipl. inž. I. Jugoviča) je bila vključena pomanjkanju denarja aprila 1987 opravljena analiza vsebnosti PCB v 25 ribah Krupe, dela Lahinje po sotočju s Krupo in Kolpe po sotočju z Lahinjo. Kar 19 (76%) jih je glede PCB presegało toleranco FDA, ki znaša 2 mg/kg (glej Jugovičev članek v Ribiču 1987/4 in 6). V primerjavi z analizami iz l. 1985 se je vsebnost PCB v ribah znatno povečala. Ribičem zato odsvetujemo uživanje rib iz Krupe, dela Lahinje in dela Kolpe okoli sotočja z Lahinjo.

Tako je npr. ujeti klen iz Lahinje vseboval 28 mg/kg PCB, linj 34 mg/kg PCB, iz Kolpe pri sotočju Lahinje pa 31 mg/kg PCB. Celotni klen iz Kolpe pri Kamanju (še 5 km od Metlike) je imel 7,2 mg/kg PCB. Vendar ob Kolpi ni tabel, ki bi opozarjale na zastrupljenost rib s PCB, ali drugih prepovedi!

Od vseh analiziranih rib pa je imela daleč največjo količino PCB 500-gramska krupska postrv, in sicer 1960 mg/kg. Do sedaj ujeta krupska postrv je imela »le« 118 mg/kg. Pri letošnji »rekordni« pa je količina v »užitnem« delu ribe kar 1000-krat večja od dovoljene! Jugovič zaskrbljen ugotavlja, da gre po vsej verjetnosti za žalosten svetovni rekord.

Potrebno je pripisati, da se je ribiška družina Metlike samoiniciativno odločila za širše zastavljene analize, vendar ji še ni uspelo zbrati dovolj denarja. Čeprav bioakumulacija PCB v belokranjskih ribah še naprej narašča, ni bilo storjeno vse, kar je ob tako zaskrbljujočem stanju potrebno. In dodaten argument za širšo, republiško zasnovano podporo. Ali pa se bomo zadovoljili s ponižnim beračenjem, samotnim zbiranjem prostovoljnih prispevkov za tako akcijo?

PCB je še vedno močno prisoten v posameznih elementih življenjskega okolja Bele krajine. Očitno kljub dolgem štirim letom od njegovega odkritja v Krupi še niso poznani vsi njegovi učinki, poti, dinamika. Tako nas tudi Vmesno poročilo pušča necelovito obveščeno, čeprav brez dvoma prinaša najbolj ogroženim Belokranjcem nekaj več optimizma, upanje na čim manj boleče posledice.

Dr. DUŠAN PLUT

Male HE na belokranjskih vodah?

Korak v tej smeri je že storjen, zdaj so na potezi pristojne službe obeh belokranjskih občin — Pomanjkanje energije ne dopušča odlašanja

V vse bolj zaostrenem energetskem položaju doma in po svetu postaja ponovno zanimivo lokalno izkoriščanje vodnih moči s pomočjo malih hidroelektrarn (MHE). V kraški, srednje gospodarsko razviti in z izjemno kanižarskega premoga (neobnovljivi vir) energetsko ne preveč bogati Beli krajini predstavlja praktično neizkoriščena vodna moč eno izmed možnosti za pospešeni gospodarski razvoj in večjo energetsko samostojnost.

Na pobudo občinske raziskovalne skupnosti Črnomelj oziroma njene komisije za MHE (vodi jo dipl. inž. M. Repolusk) je bila pred kratkim izdelana in predstavljena raziskovalna naloga Idejne zasnove izgradnje MHE v Beli krajini (nosilec dipl. inž. M. Kompare, soavtor D. Plut). Oglejmo si nekatere ugotovitve, ki potrjujejo široke možnosti vsestransko smotrne energetske rabe belokranjskih voda. Sodiimo, da zaradi rekreativno-turističnih, naravovarstvenih in drugih vodnogospodarskih razlogov na belokranjski Kolpi in njenih pritokih ni priložnostna gradnja večjih, akumulacijskih HE. Tudi z vidika sočasne rabe, potreb SLO in vodnoekoloških razlogov taka gradnja ni opravičljiva. V raziskavi so podrobneje prikazane osnove za gradnjo MHE na najbolj primernih mestih, vključno s prikazom strojne in druge opreme.

Ugotovljamo, da je najbolj smiselna, v območju predvidenega krajinskega parka ob Kolpi pa tudi edino sprejemljiva gradnja MHE na mestu nekdanjih mlinov in žag. Zaradi specifičnega območja gradnje bo potrebno pri izdelavi izvedbenih projektov obvezno vključiti sodelavce Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, vodne skupnosti in drugih. Čeprav je teoretično možna gradnja MHE na vseh mestih, kjer so bili vodni obrati, je z vidika hidroloških, ekonomskih, vodnoekoloških, naravovarstvenih, tehničnih in narodnoobrambnih razlogov, ohranjenosti jezov in stavb najbolj primerna za MHE Kolpa, sledita pa srednja in spodnja Lahinja in Krupa. V prvo, najbolj primerno skupino pa smo uvrstili naslednje lokacije ob belokranjski Kolpi (levi breg, SRS):

Prelesje pri Starem trgu z ohranjenim poslopjem in betoniranim jezom (2 m) ter bližino Starega trga z industrijo (moč 170 kW, povprečna letna proizvodnja električne energije, 1,1 milijona kWh);

Učakovci in Vinica, kjer vodna obrata obratujeta, jezova sta relativno dobro ohranjena (1,3 m), blizu je tudi naselje z industrijo (po 175 kW po 1,1 milijona kWh);

Pobrežje pri Adlešičih z dobro ohranjenim poslopjem (vodni obrat deluje) in delno obnovljenim jezom (3 m visokim), bližino večjega naselja in industrijskega obrata in izjemno ugodno lego z vidika SLO (380 kW; 2,4 milijona kWh);

Križevska vas (pogojno) s slabo ohranjenim poslopjem in porušeni jezom, a bližino Metlike (205 kW; 1,5 milijona kWh).

Na Lahinji so ugodne lokacije za MHE v Črnomlju in Gradcu (po 25 kW, po 100.000 do 150.000 kWh), pri Krivoglavcih in Primostku (po 35 kW, po 200.000 kWh). Na Krupi pa so primerni pogoji za gradnjo MHE pri izvihu (Hluparjeva mlin in žaga), pri Peru in eventualno pri Dolencih (po 20 do 25 kW, po 100.000 do 150.000 kWh).

Zgolj predlaganih, sicer najbolj primernih lokacijah na Kolpi, Lahinji in Krupi bi letno v povprečno vodnem letu pridobili okoli 6,5 milijona kWh, kar bi npr. zadostovalo za kritje vseh letnih potreb po električni energiji okoli 2600 belokranjskih gospodinjstev (po 2500 kWh na gospodinjstvo).

Raziskava poudarja nujnost usklajenega pristopa, finančno pa je največji problem velika začetna investicija, ki znaša npr. za kolpske (večje) HE nekaj starih milijard. Vendar se zaradi vse večje cene električne energije pričakuje, da bi se investicija že v nekaj letih izplačala. Upoštevati je potrebno tudi možnost samogradnje. Obenem pričakujemo, da bodo predvsem največji belokranjski porabniki električne energije (zlasti Belt, Beti, Iskra) pokazali konkreten interes za gradnjo, podpreti pa je potrebno tudi že izražene interese in pripravljenost vlaganja dela in sredstev posameznikov, malega gospodarstva.

Na potezi so torej pristojne občinske službe obeh občin, sicer bo raziskava nekoristno obležala v predalu. Upravično se pričakuje, da bodo znale s konkretnimi akcijami in spodbudami dovolj hitro in učinkovito strniti in usmeriti prizadevanja za vsestransko koristno in optimalno rabo obnovljivega energetskega vira. Že utečene in uspešne akcije drugod

po Sloveniji (Mozirje, Ravne, Tolmin itd.) kažejo, da je možno združiti prizadevanja. Vse bolj zapleten energetski položaj pa ne dopušča več odlašanja.

Dr. DUŠAN PLUT

Umril je prof. Jože Levstik

Slovensko kmetijstvo je izgubilo človeka, katerega vodilo je bilo ves čas »Za kmetec in s kmetič!«. Umril je profesor Jože Levstik.

Rodil se je 9. januarja 1908 v učiteljski družini v Zagorju ob Savi. Kmalu je spoznal resnost in razdvojenost življenja, saj je utrip rudarskega središča ves čas razodeval vso bedo in blišč tistega časa, in se začel zanimati za družbene probleme.

Jožeta Levstika je pritegovala agronomija. Ostal ji je zvest tudi med študijem na ljubljanski pravni fakulteti, kjer se je zanimal zlasti za agrarno in socialno politiko ter zadrugištvo. Po končanem pravu je končal še študij agronomije. Skupaj s sošolcem Janezom Mareničem sta zbrala okrog sebe močno skupino agronomov-marksistov, ki se je povezovala s podobnimi skupinami po Jugoslaviji. Po diplomi je iskal delovno mesto v neposredni proizvodnji in ga dobil na območju Ljubljane.

Leta 1941 je kot dolgoletni simpatizer partije stopil v njene vrste in postal aktivist v okupirani Ljubljani, leto kasneje pa je odšel v partizane. Zaupali so mu vrsto funkcij, med drugim je po nalogu IOOF kot vodja posebne gospodarske komisije organiziral na Dolenjskem pridelavo in predelavo hrane za preskrbo partizanskih enot. Kmalu po zlomu Italije je postal načelnik za kmetijsko gospodarstvo, še pred zmago pa sekretar komisije za koordinacijo vseh odsekov SNOS, ki so pripravili načrte za prevzem oblasti. Po osvoboditvi ga najdemo med ustanovitelji različnih ljubljanskih fakultet, na agronomski fakulteti je postal leta 1951 redni profesor. Tako je vcepil številnim spoznanje, da je pot v boljše kmetijstvo tlakovana z znanjem ter z ljubeznijo in spoštovanjem do kmeta. S preprostostjo in strokovnostjo si je prislužil spoštovanje tudi sam.

Gorjanska senca nam še ne prinaša deviz

V sončnem avgustovskem nedeljskem popoldnevu je na gorjanski cesti vse živo. Kolone vozil, večina s tvoj registracijo, vseh mogočih firm in modelov, natovorjenih s šotiri in vsu drugo potrebno opremo za kampiranje, in nekatere — vsaj tako zlobno pripominjajo naši turistični delavci — tudi z dobršno zalogo hrane in pijače, se počasi vzpenjajo v hrib, proti Beli krajini, proti morju. Za tiste, ki so na svoje vozilo priključili še velike motorne čolne in avtomobilske prikolice, je vzpon v gorjanski klanec kar naporen, drugi lahko tvoj svigajo mimo njih, kot da bi bili gorjanski ovinki njihova domača ulica. Druga kolona vozil se iz Bele krajine spušča po hribu navzdol. Od sonca zapečeni in porjaveli obrazi se izza avtomobilskih šip za trenutek ozro na zelene jase, gozdove, zeleno dolino Krke pod sabo. Zanje je dopusta v Jugoslaviji konec. Z novimi vtisi se vračajo v domovino.

Kdo so ti ljudje, ti anonimni obrazi v anonimni koloni vozil, hrumeči po klanecu navzgor in navzdol? Kaj pričakujejo od nas in kaj bodo pripovedovali znancem in prijateljem, ko se bodo vrnili v svoje severne kraje? Na

narodnosti, da je več jezikov in da so bili tukaj na Balkanu stalni spori in vojne. Presenečena sta, ko jima povem, da na oni strani Kolpe govorijo hrvaško in da sta sedaj v Sloveniji, kjer govorimo drug jezik. Vidite,

Melanie Maier in Gerd Braun iz Zahodne Nemčije

Dolenjskem in v Beli krajini je cesta le košček poti med domačim krajem in ubalo sinjega Jadrana. In le redki se ustavijo, da bi spoznali ta košček. Za te pa gorjanski hrib ni samo ovira, ki jo je treba čimprej premagati. Premami jih hladna senca gorjanskih bukev in sveži veter, ki preko grebena veje v dolino in hladi rezgreti asfalt in jeklene konjičke na njem. Parkirišča so pač po naše redka, majhna in neopremljena. Pločevinast sod za smeti, to je ponavadi vse. Nekateri so tega že vajeni, drugi, bolj optimistični, se še vedno ozirajo za klopki, za mizami, kjer bi lahko popili svojo kavo in pomalicali. Znati se morajo, kot vejo in znajo, olajšanje za druge težave pa jim tudi temna senca v gorjanskem gozdu.

ELS DERHX in njen fant GERIE POELS iz Nizozemske postavita lastne stole, pijeta kavo in uživata ob razgledu po dolini. Prijazna sta kot večina turistov, s katerimi se pogovarjam. Els je poleg tega še precej zgovorna. V domačem kraju je socialna delavka, njen fant pa gradbeni inženir. »Cudovita dežela,« pravi Els, »pokrajina me je očarala, ti vaši hribi in doline. Presenečena sem tudi nad standardom, saj sem pričakovala čisto nekaj drugega. Pri nas imamo povsem drugačne predstave o Jugoslaviji. Sicer pa sem videla le severni del. S fantom sva kampirala v Umagu in na Krku, sedaj pa se vračava.« In potem pripoveduje o tem, kako je bil prvi kamp čist in urejen, drugi pa prepoln. Lansko leto sta bila v Franciji, na Azurni obali, vendar sta tudi letos z dopustom pri nas zadovoljna. »Tako poceni je vse tukaj, s hrano sva zadovoljna, le včasih sem imela občutek, kot da Jugoslavlani ne marate tujcev. Da smo nezaželeni in da vas nadlegujemo. Sicer pa nisva imela stika z drugimi ljudmi, le z natakarji in osebjem v kampu. Oni mi dajejo tak občutek. Tudi z drugimi ljudmi bi se rada pogovorila, pa kaže, da je ovira jezik.«

Els in Gerrie sta letos prvič v Jugoslaviji in se bosta še rada vrnila. »Premalo sva se pripravila za počitnice pri vas,« pravita, »sicer sva pa tako ali tako prišla samo na morje in sonce in tega je bilo dovolj. Za drugo, za spoznavanje kulturnih znamenitosti, ljudi, bo še priložnost. O Jugoslaviji veva le toliko, da je v njej več

premalo stika imamo z ljudmi. Na morju sva spoznala le dve sorti Jugoslavlani: tiste, ki so bili preveč servilni, in tiste, ki so šli mimo tebe, kot da te ni. Govorim o natakarih seveda. Mislim, da bi morali ostati Jugoslavlani taki, kot ste, ne se preveč udinjati, pa tudi na vljudnost in korektnost ne bi smeli pozabiti. Imate čisto morje in tudi tukaj je lepo. Pogrešam več in bolj urejenih postajališč ob cesti, sicer pa, tudi narava je zaklad, ki smo jo pri nas že preveč onesažili. Ohranite jo. Še bomo prišli.«

GERIE BRAUN in MELANIE MEIRER iz Ulma v Zahodni Nemčiji sta tako kot mnogo drugih mladih iz njune domovine prihrumela na našo obalo z motorjem, na katerem sta imela naloženo vse potrebno za kampiranje. Gerd je bil že večkrat v Jugoslaviji, prej še kot otrok s svo-

Družina Favaro in Bozello iz Italije

jimi starši, potem pa nekajkrat sam z avtomobilom. Melanie je tukaj prvič. Gerd pravi, da je Jugoslavije in njenih presenečen sicer vajen, da pa sta letos z Melanie nekoliko razočarana. Ne zaradi vremena, morja in pokrajine, vse to je bilo čudovito. Razočarana sta predvsem nad kampi in postrežbo v restavracijah ob morju.

Kampi so povečini prenatrpani, umazani, stranišča nemogoča. Le v Plitvicah jima je bil všeč. Ob morju je največji problem hrana. Čakati moraš dolgo, potem pa ti prinesejo mrzlo. Kjer pa je bila postrežba dobra, je bila tudi hrana v redu. Melanie sicer obožuje našo kuhinjo. »Cesta pa je za motoriste pravi izziv,« pravi Gerd,

»ne toliko zaradi prometa, motoristi se znajdemo v tem, ampak je polna pasti. Luknje v asfaltu in neurejene bankine pa še slaba oznaka ob straneh, vse to je za nas nevarno.« Tudi Melanie in Gerd bosta še prišla v Jugoslavijo. Pravita, da je zanju tukaj smešno poceni, vendar bosta zdaj nekaj let počakala. »Sicer pa nikoli ne veš, morda prideva že drugo leto,« dodata Gerd.

Družini FAVARO in BOZELLO iz Padove v Italiji hladita avtomobilske motorje na parkirišču v klanecu. Za teži prikolici je gorjanska strmina le preveč. »Kako daleč je še do vrha?« po italijansko sprašuje poglavar družine, hčerka pa prevaja v angleščino. Pravkar so prišli z mejnega prehoda in ustavili so se samo enkrat na bencinski črpalki. »Bencin je pri vas poceni,« pripoveduje, »pokrajina je pri vas tudi lepa. Prvič smo v Jugoslaviji in mislimo, da je tukaj vse bolj primitivno. Da orjete še v voli in konji, pa smo na njih videli toliko traktorjev. Gotovo imate višji standard, kot pri nas mislimo. Precej smo brali o Jugoslaviji, predno smo odšli na pot, zlasti o Plitvičkih jezerih, kamor smo namenjeni. Z velikimi pričakovanji smo prišli k vam in do sedaj še nisimo bili razočarani. Nasprotno, prijetno smo presenečeni.«

ELFRIDE in PETER MINAR iz Avstrije sta si privoščila oddih na Vahti, kjer je lastnik gostilne Pri bajti postavil prikolico z bifejem in nekaj ličnih miz in stolov. Med številnimi domačini, ki se ustavljajo pri bifeju, da ohladijo nedeljsko vročino z vrčkom piva, sta trenutno edina tujca. Medtem ko pijeta kavo, Peter pripoveduje, da je v Jugoslaviji stalen gost. Že več let zapored gostuje v zasebni penzionu v Makarski. Zanju je to poceni, saj gresta na hrano ven le poredko. Gospodinja skuha najboljšo hrano, s postrežbo v družbenih lokalnih pa sicer nista zadovoljna. »Zgodilo se je že večkrat, da sva dobila tudi v najboljših hotelih jed hladno in postano. Pri vas bi morali imeti več zasebne iniciative, pa bi bilo bolje. Kar se pa čistoče tiče, sploh ne razumem, da še niste spoznali, da se z malo truda veliko doseže. Morali bi se zgledevali po nas v Avstriji.« Sicer pa pravi avstrijski turist Peter Minar, trgovec z radijskimi aparati Grundig v Linzu, da bo v Jugoslavijo še dostikrat prišel, verjetno v isti penzionat kot letos. Za Gorjanec pravi, da bi jih morali boljše izkoristiti, saj je tukaj go-

MILAN BADOVINAC

ri čudovito. »Vse to je premalo,« pokaže na prikolico z bifejem, »ko se pelješ mimo, jo komaj opaziš. Če je človek na poti, mora biti že dosti prej opozorjen, kje bo lahko ustavlil in bo postrežen, ne pa da mora zadnji trenutek priiskati na zavoro.«

MILAN BADOVINAC, ki za gostilno upravlja bife na Vahti, se s tem strinja. »Postavili smo napise in oznake, pa imamo z njimi stalno probleme. Že nekajkrat so nam jih neznanci razbili ali vrgli proč.« Tudi to je ena plat našega turizma, ki se slabo sklada s parolo »Turizem smo ljudje«. Milan se na Gorjancih srečuje s številnimi tujci. Najraje se ustavljajo motoristi, ki so tudi najbolj sproščeni in zgovorni, pa Skandinavci, ki jih je sedaj v avgustu že bolj malo. Nemci, ki jih je največ, pa ne toliko. Najraje ždijo za kakšnim grmovjem in žulijo svojo hrano in pijačo, ki so jo pripeljali s seboj. Včasih se človek sprašuje, če res le zaradi skoposti, ki jim jo očitajo naši turistični delavci, ali pa morda zato, ker so slišali toliko slabege o nas, da bolj zaupajo svojim sendvičem kot pa postani juhi in krompirju v naših restavracijah. Seveda so izjeme, tukaj in tam, znano pa je, da dober glas seže v deveto vas, slabši pa še dlje.

Večeri se in v dolino se spuščajo avtomobili. Stotine in tisoče na dan. V njih je tisoče anonimnih obrazov in prav toliko dobrih in slabih glasov, ki se bodo širili po Evropi. S turizmom ne služimo samo deviz, ustvarjamo si tudi podobo, ki jo imajo ljudje o nas.

TONE JAKŠE

Els Derhx in Gerrie Poels iz Nizozemske

KAMERA

Fotoslišan: A. Bartelj

NEKAJ SEM MORAL NAREDITI! OTROCI KAR NAPREJ GLEDAJO TELEVIZIJO:

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Zdaj povsod elektrika

Na Iglenuku zasvetile žarnice — Oblačila razprodajajo — Kočevska industrija letos uspešnejša kot lani

NEDAVNO SO ZAŽARELE žarnice tudi v Iglenuku, vasi s sedmimi hišnimi številkami na območju krajevnosti Stopiče. Za elektrifikacijo so porabili 1.600.000 S din; milijon S din so prispevali vaščani(!), 600.000 S din pa krajevna skupnost. S tem je dobila elektriko ne le zadnja vas pod Gorjanci, marveč tudi zadnja vas v novomeški občini.

DNO VELIKEGA olimpijskega bazena, tretjega takega v Evropi, so začeli pred kratkim betonirati v zdravilišču Čateške Toplice. V bazenu se bo mogoče kopati tudi pozimi.

V PRODAJALNI Tekstilnega trgovskega podjetja Preskrba prodajajo od 1. avgusta dalje po zelo ugodnih cenah konfekcijske izdelke in ostanke metražnega blaga tovarne IDEAL iz Nove Gorice. Cene konfekcije so znižane za 40 do 50 odstotkov. Preskrba poskuša večkrat organizirati razprodajo blaga. Tako so prejšnji mesec prodajali v trgovini Moda na Vidmu po znižanih cenah izdelke Obrtnega podjetja.

ZADNJE ČASE se množe primeri, da posamezniki — razne tvrdke ali posredovalne agencije iz tujine ponujajo zaposlitev oziroma posredovanje pri zaposlovanju jugoslovanskih državljanov v nekaterih deželah in izigravajo z zakonom določeni postopek, po katerem je za posredovanje pri zaposlovanju v tujini pooblaščen samo jugoslovanska služba za zaposlovanje.

INDUSTRIJA KOČEVSKA občine je v letošnjem prvem polletju za 13 odstotkov preseгла vrednost proizvodnje, ustvarjene v enakem obdobju leta 1966, čeprav se je število zaposlenih povečalo le za 1,4 odstotka.

PARKIRNE URE na glavnem trgu so, kot kaže, za nekatere lastnike avtomobilov nepotrebne, saj puščajo na parkiriščih vozila pogosteje dlje, kot je dovoljeno.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 10. avgusta 1967)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Zaradi denarja v tuje kraje

Dohodki iz kmetijstva so prepričali — V Maroku streljajo — Travniki pogreša moč

(D e n a r) jih vleče in zato odhajajo trumoma po srečo v tuje kraje. Ako bi kmetija več nesla in domačina bolj preživela, potem bi se izseljevanje samo ustavilo. Ali v sedanjih razmerah je to nemogoče. Dohodki iz kmetijstva so veliko prepričali in se ne morejo meriti z dohodki iz tvorniških velepodjetij. Ker je kmetijsko delo že sedaj jako drago, se smatra za posebno važno, ako bi se kmetijskim delavcem in poslom zagotovil bolj trajen in reden zaslužek. To bi se doseglo na ta način, da bi se vpeljalo za kmetijske delavce zavarovanje za starost in onemoglost, za slučaj bolezni in neseč.

(V d r a v i) Maroko so domačini pomorili mnogo Evropejcev, največ Francozov. Francoske bojne ladje so nato obstreljevale Kasablanko. Ali se bodo dale razmere urediti brez nadaljnje prelivanja krvi, ni gotovo, zlasti ker je maroški vladar precej svojeglaven in zvižičen.

(Novomeški vodovod.) Mestno županstvo je

dalo zapreti vodnjak pri Reclju v Kandiji. Vzrok temu je, ker se je voda v veliki množini po nepotrebnem trtila in ker je vsak večer kar cela procesija iz sosednje Zabejvasi hodila po vodnjak. Iz vasi torej, katere zastopniki so svoječasno izjavili, da se jim naj voda zapre, da je ne potrebujejo. Nekateri iz Zabejvasi pa si v tej vročini želijo gasijo z vodo, ki jo zajemajo iz vodnjaka, v katerem so črvi in vsakovrstna druga golazen.

(P o m a n j k a n j e k r m e.) V sled suhega vremena bo letos v obče manj krme, v raznih krajih pa pravo pomankanje. Živina bo padla v krma, ce se bo po silno podražila, zlasti proti spomladu.

(P r i n a š e m) cesarju je bil pred kratkim bolgarski knez Ferdinand. Svoj čas se je bil zelo zameril cesarskemu dvoru, a danes je stvar poravnana.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. avgusta 1907)

Biti poročen in imeti vse prav

V Ameriki so napisali deset zapovedi, ki lahko rešijo zakonsko zvezo — Umazane nogavice ne dokazujejo, kdo je gospodar v hiši — Bes je pametno napovedati

Vsak peti zakon v ZDA je v krizi, podobno je tudi v ZR Nemčiji. John Guidubaldi, profesor v zakonski svetovalnici, ki deluje pri državni univerzi Kent v Ohiju, je rekel: »Veliko tega, kar je nekoč držalo skupaj zakonsko zvezo (verski, družbeni in rodbinski stebri), se je danes podrlo. Največ težav je zaradi vsakodnevnih zakonskih »malih vojn«. Zaradi tega so ameriški strokovnjaki za reševanje zakonskih zvez postavili deset zapovedi za znosn zakon. Morda bodo prišle prav tudi Dolenjcem.

Prva zapoved se glasi: Skušajte gledati rožnato. Večina parov, ki so na pragu ločitve, vidi pri svojem partnerju samo tisto najslabše. Strokovnjaki svetujejo, naj zakonca vsak večer pet minut izmenjujeta pohvale. Vedno se da videti tudi kaj lepega, če ne, lahko pomaga tudi fantazija ali majhna laž.

Drugo pravilo je, da se je treba izogibati prepričanju na isto temo. Hude besede o isti stvari so v nekaterih zakonih kar nekakšen obred. Razlog za prepričanje je nepomemben, potem pa se zavrti stara plošča — večinoma so to očitki na račun rodbine, denarja, spolnosti, videza itd. Zakonskega tovariša ne smemo nenehoma kaznovati. Včasih je treba kakšno stvar tudi oprostiti.

»Izogibajte se preteklosti.« je tretje pravilo. Izkušnje iz preteklosti lahko še kako vplivajo na vsakdanjost zakonskih razmerij. Neki zakonski par je prišel v posvetovalnico zaradi nenehnih prepričanov okoli zajtrka. Zakonca se nista mogla sporazumeti, kdo naj ga pripravi. Mož je trdil, da je

Ura kot ščipalka za perilo

Švicarji, praočetje ur, so našli odgovor na konkurenco s poševnimi očmi

Kolikšna bo uspešnost kakega proizvajalca na trgu, nedvomno vpliva tudi oblika izdelka, največkrat je ta odločilna tudi pri izbiri kupcev. Tega so se zaveli tudi Švicarji, ki so dolgo časa imeli tako rekoč monopol »nad časom«, toda v osemdesetih letih so jih zasenčili konkurenčni Japonci z vse cenejšimi urami. Švicarji, legendarni izdelovalci prvih tik-tak naprav, se le niso dali ugnati. Rodila se je ideja: zakaj ne bi na trg poslali nove, nenavadne oblike ur. Poskus je uspel. Uro so namestili na ščipalko, ki je zelo podobna ščipalki za perilo, je pravokotne oblike in velikosti ščipalnice za vžigalce. Nosi se skorajda povsod, pritrđimo jo lahko na pas ali žep, le na zapestje ne sodi. Nakateri si jo pripno kar na očala. Na voljo je v 60-ih modelih, vsi pa nosijo eksotična imena, kot so Tutti Frutti, Panther... Povedati je treba tudi to, da ni nič dražja od povprečne zapestne ure.

Oče te nenavadne ščipalke je Švicar Michel Jordi. Na trg jo je poslal leta 1985. Že prve pošiljke »ščipalk« v Evropi in ZDA so zelo hitro pošle. V enajstih mesecih so prodali milijon ur, za letos pa načrtujejo, da jih bodo prodali 2,5 milijona. Vse to pa je najbolj prizadelo veleblagovnice v Tokiu. Oblikovalec »ščipalk« ne pozabi poudariti, da jim je to uspelo predvsem, ker so majhen kolektiv. V Hong Kongu pa so že odprli tri nove tovarne, ki bodo izdelovale tovrstne ure.

Na račun nove oblike ure ne bodo bogateli samo izdelovalci ur, ampak po vsej verjetnosti tudi tihotapci.

J. Ž. (Vir: Time)

njegova mama njegovemu očetu vedno pripravljala obilen zajtrk, ženina mati pa je nasprotno morala vsako jutro zelo zgodaj na delo. Zato je zajtrk otrokom in sebi pripravljala oče. V pogovoru z zakonskim terapevtom sta mož in žena spoznala, da ju prejšnja preteklost in da bo treba pozabiti, kako je bilo nekoč.

Četrta zapoved svetuje, da je treba postaviti pravila za napade besa. Bes se dolgo kopiči, eksplodira pa v eni sekundi. Zapornice besed, ki popustijo, zakonu seveda ne koristijo. Da bi se izognili tej nevarnosti, svetovalci zakonske sreče predlagajo, da si izdelamo pravilnik za napade besa. Ko, recimo, mož opazi, da se v njem kopiči nezadržna jeza, naj ženi signalizira, da se bo v kratkem »razpočil«. Žena bo vedela, kaj prihaja, in bo zato veliko lažje prenesla petminutno psovovanje. Ko je najhujše mimo, naj se zakonca pogovorita o razlogih hudih besed. Strokovnjaki menijo, da zakonski prepričanje ni vedno škodljivo. Če se ne izrodi v nasilje, lahko zakonu celo koristi. Važno je, kaj se dogaja po prepriču. Če pride do sprave, je vse v redu.

Peta zapoved pravi, da je zelo važno pogovarjati se o partnerjevih željah in jih seveda tudi upoštevati. Mož, ki hoče po vrnitvi iz službe imeti svoj mir, ne bi smelo biti težko ženi povedati, da se bosta o njem delu dneva pogovorila nekoliko kasneje. Po večerji pa ji bo, ker pač ve, kaj ima rada, tudi zmasiral hrbet. Take majhne stvari nadvse utrdijo vtis, da vas ima partner še vedno rad in da je pozoren kot takrat, ko sta se še kosala, kdo bo komu prinesel zajtrk v posteljo.

Neki zdravnik in njegova žena sta vodila nekaj let pravo vojno samo zato, ker se je mož vračal kasno domov. Prej je celo povedal, da se bo zadržal. Ženi so svetovali, naj po uri, ko se njej dozdeva, da bi soprogram moral biti že doma, ne gleda več na kazalce. Ta čas naj porabi za telovadbo, telefoniranje prijateljem itd. Čas, ki ga je prej prebrala v mučnem čakanju, je tako v hipu minil. Če se je mož vrnil prej, kot je napovedal, pa sta se celo veselila podarjenega časa. Šesto pravilo torej zahteva spremembo obnašanja.

Sedma zapoved zahteva od zakonca iskanje problema za problemom.

Zakonci so velikokrat prepričani, da vedo za vzrok težav: na primer skok čez plot, premajhno navdušenje za seks, težave na delu. Večinoma pa so to le simptomi. Treba je prodreti v ozadje težav. Morda je dialog s partnerjem prekinjen že leta. Morda se zakonski tovariš ne more navaditi na to ali ono spremembo, na primer zavajavo stanovanj, rojstvo otroka itd. Morda je njegovo početje samo maščevanje za postopek, ki ga je zaželel in ga ne more pozabiti. Potreben je pogovor, šele potem je mogoče zgraditi nov odnos.

Osmo pravilo nam narekuje, naj iz muhe ne delamo slona. Zakon lahko uniči tudi ob nepravem času oprana posoda, pozabljen odprta pasta za zobe. Moški pozabi umazane nogavice ob postelji pač zato, ker je nemaren. Toda če njegova žena misli, da počne to zato, ker hoče pokazati, kdo je gospodar v hiši, iz te iskre lahko nastane uničujoč požar. Če zakonca je kaj do njune zveze, se morata vprašati, zakaj ju lahko razbesne malenkosti. Partnerja bi se morala osredotočiti na stvari, ki so res v redu.

Deveta zapoved meni, da je pomankanje časa najhujši sovražnik skupnega življenja. Zakoncem zato svetujejo, naj vsak teden določijo čas za medsebojen izčrpen pogovor. Najprej si morata mož in žena povedati, kaj je bilo dobrega. Potem so na vrsti problemi, treba je razjasniti tudi zadeve, ki si jih pri partnerju preprosto niste znali razložiti. Na koncu naj bodo želje, upanja in sanje.

Deseta zapoved nas prepričuje, da je treba, če gori voda, tudi sam stopiti k strokovnjaku v zakonsko posvetovalnico. So namreč zakonski tovariši, ki praga posvetovalnice nikoli ne bodo prestopili. Tistega zakonca, ki je sprejemljiv za pogovor in nasvet, bodo pač naučili, kako je treba ravnati s samim seboj in trdovratnežem. Bolje polovica kot nič.

Ta in podobne terapije žele prikazati zakonsko zvezo v optimistični luči in barvah. Najbolj važno je, da sta zakonca spet prepričana, da je njun zakon lahko dober. Seveda pa je temeljno spoznanje, da ni mogoče biti in poročen in imeti vedno prav.

(Vir: Ms.)

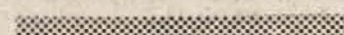
Zelenjava pred zrezki

V Zahodni Nemčiji se gospodinjje vpisujejo v tečaje »organske kuhinje« — Na klorofile prisega tudi Falco

Okusne zelenjavne hrane ne pripravljajo več samo vegetarijanci, bolniki in starejši ljudje. Vse več Zahodnih Nemcev se poslužuje prvovrstne organske hrane. Najznamenjivejši trgovci so začutili, od kod piha veter, in so hitro v svojih trgovinah ponudili potrošnikom kmetijske pridelke, ki so zrasli brez umetnih gnojil in brez škropiv. Prodajalne z naravno organsko hrano rastejo kot gobe po dežju. Posamezniki si prizadevajo tudi za pravi podeželski videz; svoje prodajalne objeje z lesom in skrbijo za čimbolj pestro ponudbo in veliko reklamo. Res je, da zelenjava ni tako bujna in plodovi niso tako debeli, so pa brez strupenih snovi, kar je najpomembnejše. Poleg Zelenjave so na policah zavzeli svoje mesto tudi šunka brez dodatkov nitrata, prava domača kokošja jajca, piščanci, ki so žrasli brez hormonov za rast, in še bi lahko naštevali. Zelenjava postaja popularnejša od dunajskih zrezkov. Prodajalci so opazili, da je povpraševanje po naravnih hrani v enem letu naraslo kar za 20%. Temu pa ni boturovala le čemobilska nesreča, ampak tudi nedavni škandal, ko so našli v vinu in pokvarjenih jajcih antifriz.

Zaenkrat zalogo »biološko kontroliranega« paradiznika, rabarbare in celo kremo za obraz, narejeno iz korenja, uvažajo iz Nizozemske. Pri nabavljanju hrane postajajo ljudje vse bolj previdni in tudi pri pižici se lažje odločajo za francoski šampanjec, pridelan na povsem naraven način brez pesticidov in herbicidov. Ena od tovarn, ki izdeluje pasjo hrano, je ponudila tudi za pse pripravljeno biolerano.

Sedaj imajo v Nemčiji že 1.600 organskih farm, kjer mehansko odstranjujejo plevel, gnojijo pa samo z hlevskim gnojem. Na istih površinah zraste nekoliko manj hrane, po kateri

BAZEN V AVTO si je dal vgraditi pop zvezdnik Elton John. V njegovem rolls royceu so odstranili zadnje sedeže in namestili malo večjo kad. Elton pa je tudi sicer poseben. Nedavno je izgubil zvežčič, v katerem so bile telefonske številke njegovih številnih znancev. Kdor ga bo našel, ga čaka nagrada 50.000 dolarjev.

pa je povpraševanje zelo veliko. Za zdrav in varen način prehrane se je odločil predvsem srednji nemški razred. Gospodinjje so ugotovile, da tovrstna hrana ni dražja in da je zel okusna, če jo znaš pravilno pripraviti. Da pa ne bi bile gospodinjje v zadregi s pripravom obrokov, so organizirali štiridnevne tečaje »organske kuhinje«, kjer poleg teorije tudi praktično preizkusijo recepte, npr. pripraviti zajtrk iz žitaric. Na tečaju spoznajo tudi del indijske kuhinje. Za tiste, ki pa nočejo preizkusiti svojih kuharskih sposobnosti, so odprli restavracije, ki pripravljajo pravo biohrano. Kot zanimivost — v tovrstne restavracije zelo rad zahaja avstrijski pop-rock zvezdnik Falco.

Vse več ljudi je, ki so pripravljene globlje poseči v žep za biokosilo. To ni samo trenutna moda, ampak dokaz, da po stari poti ne gre več naprej.

J. Ž. (Vir: Time)

Strah pred debelostjo

Zakaj dekletca devetih, desetih let preštevajo kalorije

Dandanes otroštvo ni več takšno, kot so ga poznale generacije pred nami. Tudi otrokom ni prihranjena zaskrbljenost zaradi morebitne nuklearne vojne, kislega dežja, AIDS, ugrabitev. In sedaj se je vsemu temu pridružil še bolesten strah pred debelostjo. Pred kratkim so v ZDA izvedli raziskavo, ki je pokazala 54-odst. rast debelosti pri ameriških otrocih v obdobju od leta 1963 do 1980. Toda dejansko ozadje je drugačno, večina njih le ni predebelih. Opazili so, da je obseidenost od prevelike debelosti veliko večja pri deklicah kot pri fantih. Raziskavo so naredili tudi med deklicami osmih, devetih in desetih let, pri katerih se je pokazalo, da se je več kot polovica deklet opisala kot predebeli, medtem ko jih je dejansko bilo preteklih samo 15%. Kar tretjina devetletnih deklic meni, da so predebele, dobre tri četrte desetletnih pa si že preštevata kalorije na svojem jedilniku.

Zakaj vse to? Uspoštevati moramo, da deklice danes zelo zgodaj stopijo v puberteto, že pri devetih, desetih letih. Spremembe svojega

PRVI SLEPEC, ki bi rad z jadrnico preplul Atlantik, je 41-letni Jim DICKSON. Te dni je dvignil sidro v Rhode Islandu in se usmeril proti 3000 milj oddaljenemu Plymouthu v Angliji. Njegova jadrnica je opremljena s kompasom, ki ima oznake za slepe, poleg tega pa je na ladji tudi računalnik, ki govori. Povezan je z vsemi važnimi ladijskimi instrumenti, Jimu sporoča položaj, hitrost ladje, moč in smer vetra itd. Dickson bi s svojim podvigom rad dokazal, da pogum in tehnika naredita iz invalida skoraj normalnega človeka.

PETER GAUWEILER za razliko od svojih kolegov v nekaterih drugih državah ne verjame, da je vse več nesreč na sicer odličnih bavarskih cestah posledica nekakšne naravne katastrofe. Gauweiler, bavarski državni sekretar za notranje zadeve, meni, da vse več ljudi po cesti pretirano drvi, zato je uvedel dodatne policijske patrole in posebno taktiko. Policijske patrole niso več opremljene samo z zeleno-črnimi opli, beemveji itd., ki jih vsak prepozna že od daleč, bavarski policijski šef je dal svojim možem na voljo tudi kamuflirana vozila, »stare« spačke, hrošče in podobne neugledneže, ki pa zaradi navitih motorjev in izpopolnjenih podvozij zlahka prestrežejo še tako hude divjake. Seveda so ti avtomobili tudi noro poobarvani, tako da sploh ne vzbudijo sumu.

ZDRUŽENJE TRGOVCEV s programi toži Donalda Regana, nekdanjega šefa štaba predsednika Reagana. Ameriški tepiharji namreč menijo, da jih je Donald užalil, ko je med pričanjem o aferi Irangate rekel: »Oni (Iranci) so nas prevarili. Ne vem, koliko časa bomo še trpeli žalitve teh trgovcev s tepiharji!« Američani menijo, da je Regan s tem užalil vse trgovce s preprogrami in da se mora javno opravičiti.

ŠPANSKI KRALJ Juan Carlos je dal zgraditi motorno jahto, za katero je sam narisal načrte. Z novo ladjo naj bi kralj prevozil razdaljo Barcelona—Palma de Mallorca (okoli 200 km) v pičlih dveh urah! To bo mogoče zato, ker bo jahta dosegla hitrost 53 vozlov, kar je skoraj 100 km na uro. Carlos je športno usmerjen kralj, rad jadra na deski, vadi karate, vozi helikopter in motorno kolo ter smuča.

NAJMLAJŠI PADALEC na svetu je petletni Jan Pedersen. Mali Danec je te dni sam skočil z višine 2500 m, in to sam, nato pa še enkrat skupaj z očetom.

telesa, ko se začne razvijati, na razumejo pod »redim se«. V teh letih se pojavi občutek seksualne privlačnosti in pojavlja se pri vse mlajših deklicah, ki vedno glasneje tarnajo, da so predebele. Zavedajo se, da fantje ne marajo kaj dosti za dekleta, ki so predebela.

Toda te obsedenosti ni kriv samo razvoj dekliškega telesa, ampak zelo pogosto tudi vedenje staršev. Nekateri med njimi preveč dajo na svoj videz in s pretiranimi shujševalnimi dietami vplivajo tudi na ostale družinske člane. Vpliv staršev

je lahko zelo velik. Starši bi morali seznaniti svoje otroke, da so otroci in da potrebujejo močno hrano, ker so v dobi rasti in razvoja, ko njihovo telo potrebuje največ energije. Zdravniki in strokovnjaki za dietetiko menijo, naj otroci pojedjo, kolikor se jim zahoče, starši naj kontrolirajo le, kaj je tisto, kar imajo otroci najrajši. Otroci imajo naraven apetit, je pa velika verjetnost, da se bo podrl, če bomo preveč drzeli vanj z različnimi dietami.

J. Ž. (Vir: Newsweek)

Žreb je izbral med reševalci 31. nagradne križanke Silvana Mozerja iz Brestanice in mu dodelil knjigo Vitana Mala Tod žive Slovenci. Besedilo, ki ga je v knjižni obliki lani izdal Kmečki glas, je najprej izhajalo kot slikanica v časopisu. Nastalo je, kot pravi avtor, po študiju številnih del o zgodovini slovenskega naroda. Čeprav je knjiga namenjena v prvi vrsti mlajši generaciji bralcev, lahko najdejo v njej kaj zase tudi starejši. Lotite se današnje križanke in pošljite rešitev najkasneje do 31. avgusta na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 33.

METER	NAJLJUBI O GORAH	SOPRANIST-KA TEBALDI	GOROVJE NA KRIMU	EDVARO KARDELJ	SESTAVIL J. UDIR	TISOČ MILIJONOV	VRSTA SVETILA	DOLGA OZKA PREPROGA	VUJVIDINSKI MAŽEK PESNIK (KAROLY)
REAKTIVNO LETALO					PRITOK LUMENSKEGA JEZERA/TREPLJANJE				
OS. ZAIMEK				M. IME					
IND. POLITIK SASTRI/ZASLON				HRANA/REKA NA STAJERSKEM				DL	
DL	STARI BALK NAROD	NARINJENA KAMNINA	TUR. VELL-KAŠ/JORDANSKA LIKA	GR. MIT. SONČNA DEZELA/OZBRABZA			KOOR NA IRU STRUJ	SUKANEK	IGRALEC DELON
LAPONSKO JEZERO				GLINASTA PISČAL					
STREŽNIK				VRSTA KRAJKOREPIH OPIC/SPREMLJEVALEC DENJA					
REKA V BURMI					RAZKOŠNA ZASEBNA LADJA/KOVICA				
VODNA ZIVAL				RIBJA JAJCECA			REŠEVALNI COLN		
CANKAR				KONEC SAH IGRE				DL	WORD MIT. GOSPODARICA MORGJA

PRIGIŠČE MISLI

Človek brez zgodovinske zavesti ni človek. A. TRSTENJAK

Človeško življenje je najvišja vrednota in kot taka nad vsemi paragrafi. I. ŠUBIC

Samo revni človek ima bogatega boga. L. FEUERBACH

V vesolje gleda živo srebro

Teleskopi z živosrebrnimi zrcali bi lahko imeli premer 30 metrov — Orjaška svetlobna moč bi pomagala postaviti vprašanje o zadnjem vprašanju univerzuma

Na travniku pri astronomskem paviljonu univerze Laval v Quebecu stoji teleskop s konkavnim ogledalom premera 40 palcev, kar je po evropsko 1016 mm. Naprava je seveda usmerjena proti nebu, v okularu oziroma v kamero koncentrirana in odbija slabotno svetlobo zvezd in planetov. Zrcalo je nadvse gladko, tisti, ki se ukvarjajo z lečami in optiko, bi rekli, da je tako rekoč popolno, dovršeno. Zdi se, kot da je pred opazovalcem rahlo vbočen krožnik iz neznane kovine.

Vendar je to le privid. Zrcalo je pravzaprav jezercer živega srebra v plitki leseni posodi. Kot vemo, je živo srebro edina pri sobni temperaturi tekoča kovina. Če bi se zrcala dotaknili s prstom, bi povzročili valovanje. Da je zakrivljeno, kot je po volji astronomom, mora stati v absolutni ravnini, vbočenost pa povzroči elektromotor, ki krožnik zavrti enkrat v šestih sekundah. Zaradi centrifugalne sile se živo srebro na robovih posode blago dvigne, v sredini pa poglobi. Tako kot kava, ki jo v skodelici mešamo z žličko. Po zakonih fizike dobi visoko briljantna površina živega srebra zaradi vrtenja obliko parabole. To pa je idealna oblika za astronomske teleskope, samo da so pri teh zrcala iz steklenih vbočenih blokov, prevlečenih z maso, ki jih spremeni v zrcala.

Težava s steklenimi zrcali je v njihovi velikosti. Ni jih mogoče narediti tako velike, kot bi želeli. Velikostna meja paraboličnih zrcal iz stekla je okoli 200 palcev (5 metrov), tolikšen je tudi premer slavnega zrcalnega teleskopa Hale na Mount Palomarju. Kar je čez to velikost, ne deluje, zrcala se krivijo zaradi orjaške lastne teže in temperaturnih sprememb. Sovjetom je leta 1974 sicer uspelo narediti še večji teleskop, sporočili so, da ima premer 5,9 metra. Postavili so ga na goro Semirodriki, vendar po otvoritvenem pompu o njem ni poročil. Kaže, da je ali počilo ali pa zaradi prevelikih raztezkov ni uporabno.

Borra in njegov teleskop.

Pri večanju klasičnih steklenih zrcal si tehniki pomagajo tudi z ukano. Z računalnikom povežejo moč nekaj manjših zrcal. Na planini Hopkins v Arizoni stoji pet zrcal, katerih sliko računalnik strne v enotno sliko, kot bi jo dala ena parabola s premerom 4,47 metra.

Ermanno Borra, ki je pri univerzi Laval postavil kamero s tisto leseno skodelo, v kateri je živo srebro, trdi, da pri zrcalih te vrste ni omejitev velikosti. No, omejitve so vedno, toda izračuni so pokazali, da bi bilo živosrebrno zrcalo lahko petkrat večje, kot je prvak na Mount Palomarju. To pa bi bila res orjaška svetlobna moč.

Znanstvenik Borra pošteno pove, da načela tekočih teleskopskih zrcal ni iznašel on. O tem da je razmišljal že Issac Newton, ki je poznal vedenje v posodi se vrtečih tekočin, poleg tega pa je bil tudi eden prvih graditeljev zrcalnega teleskopa. Borra omenja tudi preprost model, ki ga je leta 1908 na univerzi John Hopkins izdelal Robert Wood. Jaz nisem izumitelj, pravi Borra, sem pa prvi, ki je stvar zastavil tako, da deluje.

Wood oziroma njegov čas namreč ni poznal motorja, ki bi imel popolnoma enakomerno hitrost vrtenja. Zato se je zakrivljenost njegovih zrcal spreminjala tako rekoč iz sekunde v sekundo in pačila sliko. Poleg tega ni znal preprečiti vibracij, ki so burile površino živega srebra. Wood se je zavedal še ene pomanjkljivosti teh zrcal. Vedno so, ker morajo ležati popolnoma vodoravno, usmerjena proti zenitu, ni jih mogoče poljubno usmerjati proti nebu oziroma zanimivim vesoljskim objektom.

Borra ima na voljo sodobne sinhronne elektromotorje, ki lahko obračajo zrcala s popolnoma enako hitrostjo. Zoper tresljaje je na voljo zračna blazina. Mehanični problemi so torej sorazmerno lahko rešljivi. Marsikaj se da storiti tudi glede večnega gledanja v zenit. Nebo nad nami se navidezno premika. Zrcalo bi, čeprav nepremično, kljub temu lahko opa-

zovalo kar dolg nebesni trak. Poleg tega so na različnih geografskih širinah v istem času v zenitu različne zvezde. Težava je le v tem, da nebesni objekt kar hitro zapusti vidno polje živosrebrnega zrcala. Tudi za to je rešitev, sliko je mogoče shraniti v računalnik in ji naslednjo noč dodati nove značilnosti oziroma spremembe.

Živosrebrni teleskopi pa imajo še eno prednost — so zelo poceni. Tisti, ki stoji ob paviljonu univerze Laval, je stal pričih 7.500 dolarjev. Kanadski svet za raziskovanja v tehnologiji je zato Borri že naročil zrcalo oziroma teleskop s premerom 1,52 metra. Stalo bo samo 22.500 dolarjev. Borra je prepričan, da bo lahko zgradil tudi živosrebrni daljnogled s premerom 30 metrov. Investitorja bi stal 7,5 milijona dolarjev. Če to vsoto primerjamo s 25 milijoni dolarjev, kolikor bo stal teleskop Keck na Havajih (sestavljeno iz desetih posamičnih zrcal), je prednost živega srebra očitna, cenovna in razsežnostna.

Ermanno Borra je optimist in realnež. Pravi, da je s sodelavci že dokazal najtežje. S pomočjo živega srebra so naredili zrcalo, ki ustreza zahtevnim astronomskim normam. Ta ogledala nam najbrž ne bodo dala odgovora na poslednja vprašanja o poreklu vesolja, gotovo pa nam bodo pomagala, da bomo takšno vprašanje znali zastaviti. (Vir: Scientific American)

Spol po želji

Punčko ali fantka dobimo s pomočjo razdvajanja kromosomov

Prvič v zgodovini človeštva so se starši lahko odločili za spol svojega otroka na Japonskem. Toda spol svojega otroka naj bi izbirali samo v primeru, ko s tem preprečijo recimo širjenje kakšne bolezni. Za tovrsten podvig so se odločili na tokijskem vseučilišču, kjer razdvajajo spermo, ki povzroči, da se rodi fantek, od sperme, ki povzroči, da se rodi deklica. V prvotnem smislu pa so bile te raziskave namenjene za zdravilne neplodnosti.

Raziskovalna ekipa razdvaja s pomočjo centrifuge X — kromosome ali tako imenovano žensko spermo od Y — moške sperme. Razlikujejo se v teži. Ženska sperma se ustavi v 95-odst. koncentraciji, nad njo pa ostaja v 60—70-odst. koncentraciji moška sperma.

S pomočjo te metode je že rodilo več žena, toda temu se strogo zoperstavlja etični komite vseučilišča, ki si prizadeva, da bi se spolna selekcija striktno kontrolirala. Od 28 parov, ki so si zaželeli hčere, se je v resnici izpolnila želja petindvajsetim. Za tovrstno oploditev je treba odšteti 20 tisoč jenov ali 60 tisoč dolarjev.

Splavi niso vplivali na spremembo ravnotežja med spoloma, nova tehnika pa lahko povzroči spolno diskriminacijo in povsem poruši naravni zakon. J. Ž. (Vir: Observer)

vaša zgodba

STARA JABLANA

Stara jablana s preklanim vrhom miruje. Posušila se je. Ne pripoveduje več o dežju, snegu, vetru in soncu. Podrla jo je žaga, sekira dodelala. Leži na pomladni travi in cvetlicah. Ne gleda me več na oknu, vsa v belem cvetju in prvem listju. Beli cvetovi so se razvonjali po mladi, gosti travi.

Dajala je zgodnja jabolka, imenovana jakobčki. Otroci smo jih jedli z veliko slastjo. V sanjah jo še vidim v vsej njeni lepoti. Odpirajo se cvetovi, nasmihajo se čebelam in kličejo pomlad. Priletele so lastovke, lišček je gnezdil v votlem deblu. Spomladi smo jo očistili, da je bila še lepša, rahljali smo zemljo okoli nje in pognojili. Mesec maj jo je našel v polnem cvetju. Kot začarana je bila v žarkih sonca.

Štirje letni časi so te pričarali, stara jablana, vsak s svojo lepoto. Jeseni si dobila rjavo rumene liste, poparila te je slana. List za listom se je utrinjal skozi meglico na vlažna jesenska tla. Sončni žarki so v hladnem zraku tipali tvoje gole veje, mokre od dežja.

Pritisnil je mraz; oglasila se je starka zima in te odela v ivje. Kot začarana si bila. Obletavale so te siničke dolgorepke, obirale drevesno skorjo in tiho čebljale. Prve snežinke, vse muckaste in bele, so objele tvoje veje in vejice. Bila si kot nevesta, vsa bela od snega. Obesil sem leseno hišico na veje, natrosil seme vanjo, pritrtil loj, da so imele ptice dovolj hrane. Vsak dan je bilo pri tebi, stara jablana, polno sinic in drugih ptičev.

Gledal aem te pogosto z okna. Skupaj z očedom sva te občudovala. Zdjabi si rad utrgal vejico belih cvetov, pa jih ni več. In očeta ni več in ne matere. Oči se mi zarosijo, vonj cvetja izgine.

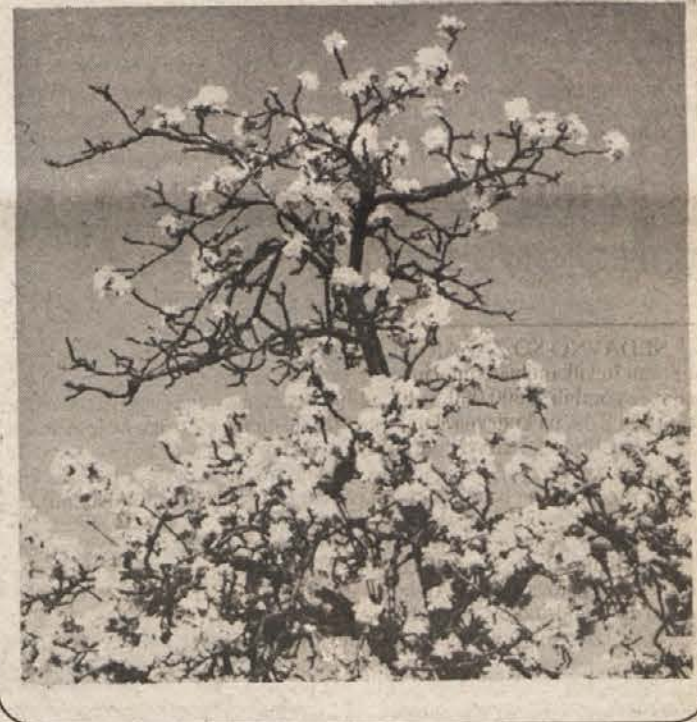
Ležal sem v travi in gledal škorčjo hišico, pritrjeno ob deblo. Samec in samica sta prinašala hrano cvrčecim goličem.

Lepa si bila, stara jablana. Opijala si me s svojo lepoto. Tudi poleti, ko so oblaki z juga prinesli dež in so kaplje umivale veje in vejice ter še zelene plodove. Gledal sem te, sam v kuhinji, ko so kaplje tolkle po oknu in polzele po šipi. Potem je nehala deževati. Prikazale so se prve zvezde na temnem nebu in mežikajoč koketirale s teboj. Prisijala je luna, vsa svetla in žareča. Zaspala si. Čakala si jutro, polno sonca in prvih čebel.

Nekoč sem bil tvoj cvet, tvoj suhi jesenski list, tvoja prva snežinka. A kaj bom še? Ne vem! Življenje mi je dalo male radosti ob tebi. Zgledam se cicibana. Vse je bilo tako preprosto in lepo. Bos sem capljal po rosnih travah in pobiral padla jabolka. S slastjo sem jih jedel — to je bilo samo zdravje! Hrupa ni bilo, le mehki glasovi koblic in murenčkov. Kot v pozabi je vse to. Pogrezam se v preteklost kot nevidni jezdec, moje stare sanje so razbite, a obudim jih vedno znova. Pripovedujem si zgodbo, ko nas je bilo več in smo bili mladi. Tako čudno lepo je bilo pri tebi, stara jablana.

Sedaj si končala svoj pot. Mavrične kaplje roge mežikaje v travi. Diši po cvetju in mokrem listju. Po dimu iz peči diši, kot kadar je mati pekla dobri domači kruh.

Nekje mora biti še lepo! Čmril se ziblje na visoki travni bilki in se klanja meni, samotnemu. Pajek se spušča po nitu mimo moje glave, kot bi me hotel nekaj vprašati. PETER VOVK

Ekologija sega v srednji vek

Okoli leta 1400 so v Nürnbergu imeli trgovino s semeni dreves — Ostanki v nekdanji kanalizaciji — Casi, ko si naselja niso želela dobrih cest

Nürnberganka Barbara Dürer je v 16. stoletju v 25 letih rodila sedem hčera in enajst sinov. Barbarin najmlajši sin Hans je leta 1524, ko mu je bilo 31 let, zapisal, da so »njegovi bratje in sestre, otroci mojega dragega očeta, pomrli že kot otroci ali pa v zreli dobi«. Ko je Hans to pisal, je od osemnajstih Barbarinih otrok živel samo še on in dva brata. Eden od njih je bil slikar Albrecht Dürer.

Primer bratov Dürer dokazuje, kako velika je bila umrljivost dojenčkov v srednjem veku. Hamburški zgodovinar Klaus Arnold ugotavlja, da je od 8. do 15. stoletja od dveh novorojenčkov preživel oziroma dočaka kar dvajset ali več let le eden. Smrtnost pa je bila velika tudi med odraslimi. Zapiski za italijansko mesto Pistoia pričajo, da je od stotih petnajstletnikov dočaka 50 let le vsak tretji, od stotih petdesetletnikov pa je samo en samcat doživel biblijsko starost 90 let. Problem starih ljudi v srednjem veku ni obstajal, suho ugotavlja v knjigi »Človek in njegovo okolje« zgodovinarica Edith Ennen. Največ življenj so vzele različne nalezljive bolezni, ki so bile posledica pomanjkljive higiene. V poznem srednjem veku so samo bogataške hiše poznale stranišče, oziroma poseben prostor, ki je bil s cevjo spojen z greznico v kleti. Greznici so rekli črna jama, stranišču pa tajna sobana.

Greznico so kar pogosto praznili že zaradi neznesnega smrada, ugotavljajo za svoja mesta nemški zgodovinarji. V Frankfurtu so se s tem umazaniam opraviлом pečali čističniki stranišč, v Münchnu rudarji, v Augsburgu pa, če verjamete ali ne, grobarji in krvniki.

Trud pa je bil, če odštejemo smrad, pogosto zaman. Greznice so bile namreč pogosto v istem sloju, iz katerega so črpali vodo za pitje. Smeti pa so, če so jih, metali v reke in potoke, od koder so prihajale po vodovodu nazaj k lastnikom. Epidemije nalezljivih bolezni so bile del življenja srednjeveškega človeka, razen od tifusa, črnih koz, sifilisa in ošpic je prebivalstvo umiralo predvsem od kuge. Od 6. do 14. stoletja so nalezljive bolezni na nekaterih območjih Evrope pokončavale tudi do 70 odstotkov prebivalstva. Tisti, ki so preživeli, so bili polni parazitov, v kloakah srednjeveških mest so znanstveniki našli jajčeca glist, trakuje in drugih makroparazitov. Higiene praktično ni bilo, čeprav so v ostankih kanalizacij našli tudi čunje in ostanke vrčev, kar morebiti kaže, da si je tu in tam kdo le obrisal rit in opral roke. Okoli leta 1300, v času največje eksplozije evropskega prebivalstva, je v srednji Evropi živel komajda 73 milijonov ljudi. Srednjeveški človek je svoje okolje še kako občutil kot premočnega sovražnika.

Že takrat pa se je, zaradi potreb, rodila prva skrb za očiščenje ekosistema. Mesta so morala zaradi velike porabe drv še kako skrbeti za gozdove v svoji okolici. Mestni očetje nemškega mesta Hildesheim so dopustili sečnjo samo na eni tretjini gozdnih površin. Čim bolj je bilo mesto siromašno z drvmi, ostrejšo so bile kazni in odredbe za zaščito gozdov. Koze in ovce niso smele v gozd, kope za kuhanje tudi zelo potrebna ogelja so gorele daleč od mest. Logarji in njihovi pomočniki so skrbeli, da ni nihče »ki mu je zadostoval kratek les, sekal dolgega«, gradbeni les je bilo treba v celoti plačati že pred sečnjo. Nižji in najrevnejši sloji prebivalstva so za kurjavo uporabljali le suhljad in odpadle veje.

V Nürnbergu so že okoli leta 1400 imeli trgovino s semeni gozdnih dreves, kar seveda pomeni tudi, da so planjave in poseke že takrat umetno pogozdovili. Že v 15. stoletju pa je evropske gozdove načel nov udarec. Talilnice in kovnice industrije železa so zahtevale milijone novih kubikov lesa, velikanski kapital lastnikov rudnikov je gozdove spreminjal v pušča-

ve. Gozdovom in zemlji pa so vse bolj pretile tudi ceste. Od 12. stoletja naprej Evropa vse bolj intenzivno potuje, trguje in se bojuje. Za to pa so potrebne ceste. Na račun gozdov in

polj. Za razliko od mest zgodnjega srednjega veka, ki so jih spajale poti in ceste, prilagojene krajini, so nova mesta povezovali večinoma po najkrajši poti. Prebivalci naselij ob teh novodobnih cestah so imeli od velikega prometa več škode kot koristi. Škoda na cestah in ob njih so morali namreč ravnati oni, in ne popotniki. Geograf Dietrich Denecke danes ugotavlja, da se občestna naselja in promet na velike razdalje takrat niso gledali z lepimi očmi. Zgodilo se je tudi, če je prekipevalo, da so ogorčeni ljudje, ki so morali živeti ob prometnicah, slednje preprosto pregradili z zidom ali pa jih presekali z jarkom, v katerega so spustili vodo. Kako različno od današnjih časov, ko si najmanjša vasica v svoji bližini želi najmanj štiripisovnico! (Vir: Zeitmagazin)

Naravna potreba, lesorez iz leta 1480.

Ogenj v popoldanski izmeni

V novomeški občini v letošnjem polletju 37 požarov — Kar triindvajsetkrat zagorelo med 14. in 22. uro — Šest lažnih alarmov — Gasilci sodelujejo

NOVO MESTO — Čeprav gole številke kažejo, da se je število požarov v letošnjem polletju v novomeški občini minimalno povečalo, je vendarle moč zapisati razveseljivo spoznanje: vsega enkrat je namreč gorelo v proizvodnih prostorih, in to 21. maja v Krkinem tozdu Fermentacija. Sicer pa pogled na statistične podatke pokaže še, da se je ogenj v zasebnem sektorju pojavil 21-krat, v družbenem pa je bilo 16 požarov. Največja sta zagotovito tisti v pleterski kartuziji 3. februarja in na Prevolah 7. aprila.

Po analizi, ki so jo pripravili v novomeškem Zavodu za požarno varnost, je bilo daleč največ požarov v aprilu, kar 15 od skupnih 37, iz prečja pa odstopa še marec s 7 požari. Vzroki za to so zagotovo številni manjši spomladanski požari, ki jih zakrivi neprevidno požiganje suhe trave in grmičevja. Zanimivo ob tem je, da so bili poklicni gasilci v Novem mestu letos kar šestkrat lažno alarmirani o nastanku požara, tako so denimo 15. januarja letos z vso opremo zaman drveli v Dolnjo Staro vas pri Šentjerneju. Sicer pa podatki kažejo, da so gozdne ali travnate površine gorele 14-krat, prav tolikokrat se je ogenj pojavil v stanovanjih, 4 požari so bili na gospodarskih poslopih, eden v proizvodnih in dva v ne-
 proizvodnih prostorih delovnih organizacij, dva pa še na avtomobilih.

Zanimiv je pogled na čas nastanka požara. Devet jih je bilo letos ob torkih, 8 v soboto, 6 v petek, po 5 v četrtek in nedeljo, 3 v sredo ter vsega 1 v ponedeljek. In še ure: kar triindvajsetkrat je zagorelo med 14. in 22. uro, kar je precej podobno lanskim ugotovitvam. Tudi med vzroki kakšnih

večjih sprememb v primerjavi z letom poprej ni. V 16 primerih je bil požara kriv bodisi cigaretni ogorek, bodisi požig, trikrat je zagorelo zaradi slabih dimnikov, štirikrat zaradi napak na instalacijah, šestkrat je bila ognja kriva malomarnost, trikrat otroška igra in petkrat namerni požig. Novomeški poklicni gasilci so tako pri gašenju prebili 223 delovnih ur, ob tem pa je treba dodati, da so jim v enajstih primerih pomagali prostovoljni gasilci, dvakrat industrijska društva, trikrat občani. Zanimivo je, da so slednji en požar sami pogasili. Prav ob tem je treba dodati, da je bilo sodelovanje med poklicnimi in ostalimi gasilci vselej dobro. Najbolje se je to pokazalo ob požaru na več gospodarskih in stanovanjskih objektih aprila na Prevolah, ko se je osmim poklicnim gasilcem pridružil še 78 iz dvanajstih prostovoljnih društev. Prav zaradi tega je bila vas rešena, ogenj pa kmalu pogašen.

Vampe začini s kislino

Kot kaže, je 50-letni Lovrenc Oven hotel zastrupiti svojo družino in naj bi omaki z vampi dodal kislino za polnjenje akumulatorjev

TREBNJE — Kriminalisti novomeške UNZ so 18. julija okoli 19. ure privedli k preiskovalnemu sodniku novomeškega sodišča 50-letnega Lovrenca Ovna z Muhobrana pri Trebnjem; od takrat je možakar v priporu.

Po navedbah zahtevka za preiskavo, ki ga je podal temeljni javni tožilec te dni, naj bi Oven skušal zastrupiti svojo družino, v prvi vrsti ženo, s katero se po podatkih, ki so jih zbrali trebanjski miličniki, ni najbolje razumel, večkrat ji je med prepričevanjem tudi grozil z ubojem.

Kot kažejo dosedanje ugotovitve, naj bi Oven 18. julija letos okoli 14. ure v kuhinji domače stanovanjske hiše v ponvi pripravljeno omako z vampi začini s neugotovljeno količino kisline za polnjenje akumulatorjev. To naj bi storil z očitnim namenom, da vzame življenje članom svoje družine, katerim je bila jed namenjena. Ob tem ni vendar podatek, da Oven vampov ne je in da si je torej za uresničitev svojih groženj izbral najbolj primerno jed.

Sreča v nesreči je bila, da sta žena Ana in sorodnica Vida Zaletel, ki je bila pri Ovnovih na kosilu, dovolj zgodaj zaznali čuden kiselkast priokus vampov in jih prenehali uživati, medtem ko se sinova in hči hrane na srečo sploh niso dotaknili. Ovnova in Zaletelova sta zaradi zaužitih vampov imeli nekaj težav, vendar na srečo brez posledic; saj je bila količina zastrupljene hrane v želodcu minimalna.

B. B.

dežurni poročajo

ODVIL ŽAROMETE IN IZTOČIL GORIVO — Neznani storilec se je v noči na 16. avgust poltoli osebnega avtomobila 38-letnega ljubljana Daša Angelskega. Slednji je imel vozilo parkirano pred zdraviliščem v Dolenjskih Toplicah, storilec pa je iz avtomobila odvil oba žaromete in iz rezervoarja iztočil okoli 30 litrov goriva. Lastnik je s tatvino oškodovan za okoli 70 tisočakov, za neznanecem pa miličniki še poizvedujejo.

OB ŽIČI ELEKTRIČNEGA PASTIRJA NAŠLI MRTVEGA — 15. avgusta ob 13.40 so ob žici električnega pastirja, ki je last Stefana Avsca z Male Cikave, našli mrtvega 51-letnega Antona Bojanca, prav tako z Male Cikave. Oglede je pokazal, da je smrti krivi električni tok, vse ostale podrobnosti pa bo morala ugotoviti preiskava, ki se je že začela.

POGREŠAJO GA

IMPOLJCA — Iz doma počitka na Impoljci pri Sevnici je 15. junija letos odšel neznan kam tamkajšnji oskrbovavec, 75-letni Jakob Dragoš, rojen v Gribljah pri Črnomlju, nazadnje stanujoč v Trziču na Gorenjskem.

Dragoš je visok 183 cm, je srednje razvit in temno rjave polti in popolnoma plešast. Krška UNZ naproša vsakogar, ki bi karkoli vedel o pogrešanem, da to sporoči na UNZ Krško ali pa najbližji postaji milice.

B. B.

Prijateljci okradel hišo

Uvedena je preiskava zoper 35-letnega Milana Rakića z Malega Lošinja — Okradel je vikend na Vrhepci

VRHPEČ — Preiskovalni sodnik novomeškega sodišča je te dni ugodil zahtevku temeljnega javnega tožilca in uvedel preiskavo zoper 35-letnega Milana Rakića z Malega Lošinja. Možakarja so priprili 26. julija ob 14. uri.

Po navedbah kazenske ovadbe in zahtevka za preiskavo je bil Milan

Rakić vse od novega leta v bolniškem staležu, temu primeren je bil osebni dohodek. Ker je imel časa v obilju, je večkrat obiskal mater in prijatelje v Karlovcu, kjer je bil rojen. Tako je bilo tudi v začetku letošnjega junija, ko se je spoprijatelj s 55-letno Dušanko Kocić iz Karlovca. Navezala sta tesnejše stike in Rakić je Kocićevo občasno obiskoval. Za nadaljevanje zgodbe je potrebno povedati še, da ima Kocićeva na Vrhepci pri Novem mestu stanovanjsko hišo, ki jo uporablja za vikend. In na Vrhepci je letošnjega 14. julija povabila tudi Milana Rakića. Tam sta prežvela nekaj dni, 17. julija pa se vrnila v Karlovec. Kocićeva je nato nadaljevala pot na morje, ključ vikenda pa je pustila pri sosedu Antonu Križniku na Vrhepci.

To seveda ni ušlo očesu Rakića, ki se je že 18. julija vrnil na Vrhepc in tam od Križnika pod pretvezo, da mu je to dovolila Kocićeva, izvalil ključ hiše. V vikendu je ostal en dan, ob odhodu pa je odnesel radiokasetofon z zvočnikom in vgrajeno elektronsko uro, fotokamero in kinoprojektor. Zatem je ključ vrnil Križniku, ukradene predmete pa odnesel v Karlovec, kjer naj bi jih oddal osebam, ki imajo gostinske lokale. Komu in pod kakšnimi pogoji, bo morala odkriti preiskava, ki jo je zoper Rakića te dni uvedel preiskovalni sodnik.

Po dolenjski deželi

• Zima je pred vrati. V času med 9. in 12. avgustom je nekdo vlomil v vikend Ljubljana Djura Arandžusa na Selu pri Šentrupertu in iz njega odnesel dve odeji.

• Prejšnji teden se je znova podražilo meso. Reakcije ljudstva so bile različne. Tako je nekdo v noči na 13. avgust vlomil v hlev Franca Kica na Hudem in iz njega odnesel 10, za peko primerno rejenih kokodaskov, spet drug pa se je raje pomudil pri zajčih in tako v noči na 15. avgust Mariji Matekelj iz Zagorice speljal dva dolgouha.

• Po skrbno vodeni statistiki novomeške UNZ je bilo v času novih cen mesa ukradenih natančno 35 primerkov mesnine, obločene v perje, in 2 kožuharja. Ob Kicu in Matekeljevi so prebivalce svojih hlevov pogrešali še Novomeščan Janez Gramar, ki je bil kar ob 26 bedres, pa Jože Primc iz Trebče vasi, ki je ob jutranji »smotri«
pogrešal pet kokoši, in Slavko Marolt, prav tako eden mestnih rejcev in ljubiteljev perjadi, kateremu so mesa lačni neznanici iz vlomljenega kokošnjaka odnesli sedem rumenokljunk. V ponedeljek, 17. avgusta, je bila ob 12.10 vrednost naštetega mesa 175 tisočakov.

Krivdo za rop zvalil na otroka

Obtožnica zoper 22-letnega Robija Brajdiča-Vašija — Otroka nagovoril k ropu, potem pa krivdo zvalil nanj — Na kresovanju napadla gosta

ČRNOMELJ — Letošnje kresovanje v jurjevanjski dragi pri Črnomlju si bo Gabrijel Lumar zagotovo dolgo zapomnil. Ne le da je bil ob denarnici s dokumenti in 103.000 din, pač pa je prestal kar precej strahu, ne nazadnje tudi bolečin.

Temeljni javni tožilec iz Novega mesta je te dni predal sodišču obtožnico zoper 22-letnega Robija Brajdiča-Vašija iz naselja Žabjek pri Novem mestu. Mladenič je 28. junija prišel na zabavišni prostor letošnjega kresovanja skupaj z Elkom Brajdičem, poleg njiju se je kresovanja udeležilo še nekaj Romov. Okoli

polnoči je Elko prireditev zapustil in odšel proti domu. Vaši si je poiskal novega družabnika, našel ga je v komaj 13-letnem B. K. Nato sta skupaj nekaj časa pohajkovala med mizami, proti koncu prireditve, bilo je med 3. in 4. uro zjutraj, pa sta oči vrgla proti Gabrijelu Lumarju. Slednji je namreč sedel v travi in plačeval liter vina. Pri tem pa ostremu očesu Robija Brajdiča ni ušlo, da je denarnica polna bankovcev. Bliskovito se mu je porodila ideja, da skupaj s 13-letnim B. K. starca oropata.

Zato sta stopila do Lumarja. B. K. ga je povprašal, koliko je ura, pri tem pa ga je Vaši s pestjo udaril v desno ličnico in vrat, tako da se je možakar zgrudil na tla. Brajdič ga je zatem obrnil na trebuh in držal, medtem ko mu je otrok iz zadnjega hlačnega žepa zmaknil denarnico z dokumenti in 103.000 din gotovine. Storitela sta jo nato jedrnou ucvrli, si denar med begom razdelila, prazno denarnico pa odvrгла v ulici Pod smreko. Brajdič se

je v preiskavi zaklinjal, da on na Lumarja ni položil roke, pač pa je vso krivdo zvalil na 13-letnega B. K. Dokazi in priče so povedali nasprotno in tako so miličniki 14. julija ob 11. uri Robija Brajdiča prijeli in priprili. Sojenje bo pričakal za rešetkami. B. B.

USODEN PADEC Z VRBE

BIZELJSKO — Na Bizejskem je pri stanovanjski hiši Jožeta Perkoviča prišlo 15. avgusta ob 19.30 do nesreče, v kateri je izgubil življenje 28-letni Branko Ilijaš z Bizejskega. Ilijaš je tistega popoldneva pomagal svojemu sorodniku Perkoviču pri raznih opravilih okoli hiše. Nekako ob 19. uri so se odločili še, da bodo podri vrbo žalujko. Ilijaš je zato po lestvi splezal na vrbo in žagal veje. Pri tem pa ga je ena udarila in zbila z lestve, tako da je padel 6 do 7 metrov globoko na kamnita tla in obležal hudo poškodovan. Rane so bile tako hude, da jim je že med prevozom v bolnišnico podlegel.

POŽAR V DRVARNICI

DOLNJI SUHOR — 10. avgusta okoli 3.30 je prišlo do požara v drvarnici, 56-letnega Evgena Špeharja iz Dolenjega Suhorja. Špehar je imel v drvarnici dva prostora, v prvem so bila zložena drva, v drugem pa kmečko orodje. Kot kaže, je požara zakrivil samovžig, škode pa je za okoli milijon dinarjev.

HUDO RANJEN MOTORIST

MIRNA — 22-letni Marjan Kresal iz Vavče vasi se je 13. avgusta ob 17. uri peljal na kolesu z motorjem iz Trebnjega proti Mokronogou. Med vožnjo skozi Mirno ga je na lokalni cesti zaradi prevelike hitrosti in zaviranja obrnilo na 90 stopinj, nakar je padel po vozišču. Kresal se je v nezgodi hudo poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

S stolovo nogo napadel miličnika

Obtožni predlog zoper 25-letnega Darka Mihalića

NOVO MESTO — Novomeški temeljni javni tožilec je minule dni sodišču predal obtožni predlog zoper 25-letnega Darka Mihalića iz Novega mesta, ki naj bi letošnjega 13. junija okoli 21. ure napadel miličnika.

Mihalić je bil po navedbah obtožnega predloga tisti večer v stanovanju Cvetke ž. v Segovi ulici. Kot vse kaže, je med njima prišlo do prepira, med katerim je Mihalić pričel prijateljico lasati in klofutati, vmes pa ji tudi grozil. Cvetka ž. je zato pričela klicati na pomoč miličnike; skozi zaprta vrata je bilo slišati njeno vpitje, da jo bo Mihalić ubil.

Možje postavbe so bili urno na mestu prepira. Ko jih je Mihalić zagledal, pa jim je z balkona grozil z nogo od stola. Miličniki so, ne meneč se za grožnje, vlomili v stanovanje, da Žitnikovo rešijo, takrat pa je Mihalić z omenjeno leseno nogo stola zamahnil proti Edvardu Doljaku, vendar so bili močje v uniformah dovolj spretni, da so nasilneža obvladali. Svoje bo sedaj reklo še sodišče.

Z AVTOMOBILOM V DREVO

OTOČEC — 14. avgusta ob 22.40 se je 25-letni Franc Saje iz Dolenjega Kamenja peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti iz Otočca proti Ratežu. Kakih 50 metrov od otoškega kampa je vozilo v nepreglednem desnem ovinku zaradi prevelike hitrosti zaneslo v levo izven ceste, kjer je avtomobil trčil iz drevo. Voznik Saje se je v nezgodi hudo poškodoval, njegov sopotnik, 20-letni Janez Virc, pa laže. Oba so prepeljali v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je za 500 tisočakov. Ob tem je treba dodati, da je Saje vozil brez voznškega izpita.

Z žepnim nožem poravnal račune

25-letni Darko Martini se zdravi v bolnišnici

BIZELJSKO — V soboto, 15. avgusta, je prišlo na Bizejskem do spora in obračuna med 36-letnim Ademom Ademijem, začasnou stanujočim na Bizejskem, in domačinom, 25-letnim Darkom Martinjem.

Kot je pokazala preiskava, je do spora prišlo zaradi vrvi za sušenje perila, po prepiru pa se je Adem počutil hudo užaljenega. Zato je Martinija počakal v hodniku starovanske hiše in ga, ko je ta odhajal proti svojemu stanovanju, z žepnim nožem zabodel v spodnji predel hrbta. Martini je bil pri tem hudo poškodovan in so ga prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico, medtem ko bo zoper Ademija podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilcu.

PREVRNIL SE JE PO NASIPU

POGANCI — 27-letni Vinko Šimc iz Velikega Orehka je 16. avgusta ob 11.30 vozil osebni avto z Vahte proti Novemu mestu. Ko je v Pogancih pripeljal po klancu navzdol, ga je v preglednem desnem ovinku zaradi prevelike hitrosti zaneslo, pričel je zavirati, ob tem pa zapeljal bočno čez vozišče, zadel z levimi vrati v prometni znak in se prevrnil po 4 metre visokem nasopu. Šimc se je pri tem hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Na pločevini je za 400.000 din škode.

NA PREHODU ZBILA PEŠAKINJO

NOVO MESTO — 14. avgusta ob 5.50 se je 26-letna Irena Avguštin iz Gorenje vasi peljala z osebnim avtomobilom iz Ločne proti središču mesta. Na križišču na Cesti herojev je vozišče po prehodu za pešce prečkala 47-letna Ana Perše iz Novega mesta. Avguštinova zaradi prevelike hitrosti ni mogla ustaviti vozila pred prehodom za pešce, tako da je močno trčila v Peršetovo, jo še nekaj časa peljala na prtljžniku, nakar je ponesrečenka padla na cesto. Hudo ranjeno so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je za 50 tisočakov.

6500 pregledov na leto

V dobrem letu je črnomaljska baza AMZS upravičila svoj obstoj — Za traktorje tehnični pregledi na terenu

ČRNOMELJ — Po dobrem letu je baza Avto-moto zvez Slovenije v Črnomlju več kot upravičila svoj obstoj. V enem najlepših prostorov AMZS in edinem v Beli krajini je zaposlenih devet ljudi, delajo v dveh izmenah, v vsaki so po trije mehaniki in eden v sprejemni pisarni. Vsi mehaniki opravljajo tudi tehnične preglede, hkrati pa so tudi vozniki za vleko.

»Poleg službe pomoč-informacije imamo še vlečno službo,

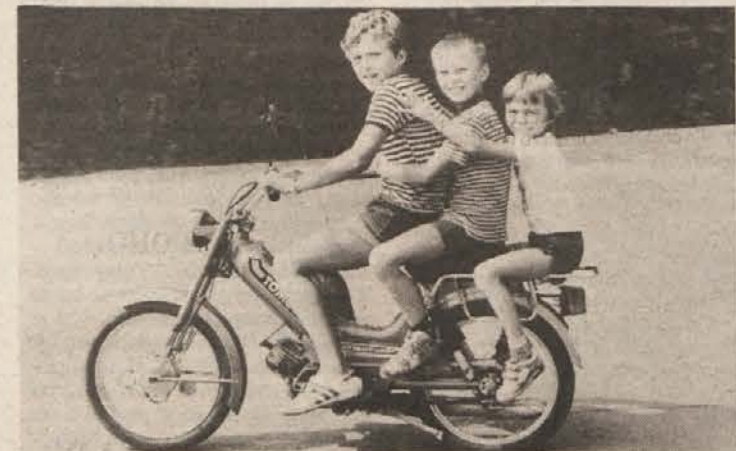

Franc Malerič: »Največ dela imamo spomladi, ko je največ tehničnih pregledov, vendar tudi v drugih mesecih pri nas ni zatišja.«

opravljamo tehnične preglede, testiranja in popravila. Pri nas lahko lastniki iz obeh belokranjskih občin tudi podaljšajo registracijo. Tehnične preglede, ki predstavljajo nekaj manj kot polovico našega prometa, opravljamo vsak dan od 7. do 19. ure,« je povedal vodja baze Franc Malerič. Preden je začela delati ta baza AMZS, so morali Belokranjci svoje avtomobile voziti na tehnični pregled drugam, največ v Novo mesto, nekateri pa v Karlovec. V obeh belokranjskih občinah je okoli 7.000 osebnih avtomobilov in vsakoletni tehnični pregled je bil prejšnjega leta dodatno strošek in izguba časa. »K nam pa pridejo na tehnični pregled tudi vozniki iz sosednjih hrvaških krajev, zlasti tisti, ki so zaposleni v Beli krajini, zato smo nabavili tudi potrebne hrvaške tiskovine.

»V Črnomlju opravijo na leto okoli 6.500 tehničnih pregledov. Poleg tega spomladi in jeseni opravljajo tehnične preglede traktorjev po večjih belokranjskih krajevnih središčih, da lastnikom prihranijo pot do Črnomlja. Njihova služba za pomoč na cestah in vleko je dežurna vsak dan, in kdorkoli v Beli krajini zavrti telefonsko številko 987, dobi črnomaljsko bazo AMZS.

A. B.

NEVARNOST V TROJE — Kot kaže žalostna statistika, je na naših cestah tudi kolo z motorjem lahko hudo nevarna zadeva. Še posebej, če je v nepremišljenih otroških rokah in če na njem namesto enega, za kolikor je vozilo narejeno, sedijo kar trije otroci. Seveda se otroci ne zavedajo nevarnosti, bi pa na to morali toliko bolj misliti starši. Posnetek je bil narejen prejšnji teden na medrepubliški cesti, ki pelje iz Vinice proti Hrvaški. (Foto: A. B.)

KRONIKA NESREČ

DVOJNO TRČENJE — 38-letna Uta Rencic iz ZRN je 12. avgusta ob 6.30 vozila osebni avto iz Metlike proti Novemu mestu. V Gotni vasi je pričela prehitevati tovornjak, takrat pa je nasproti z avtobusom pripeljal 29-letni Novomeščan Dragan Djekić. Slednji je sicer zaviral, a je vseeno prišlo do trčenja, v vozilo Rencicjeve pa je kmalu zatem trčil še avtomobil Avstrijca Gerharda Galteterja. Voznica je bila pri trčenju hudo ranjena in so jo prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je bilo za pretek 6 milijonov dinarjev.

Z MOTORJEM NA SREDO CESTE — 34-letni Stanislav Nose iz Repče se je 12. avgusta peljal z motorjem po Rimski cesti v Trebnjem proti središču mesta. Med vožnjo je zavil na sredo ceste, ko mu je nasproti z osebnim avtom pripeljal 42-letni Peter Močan iz Dobove. Nose je trčil v vozilo in se poškodoval, odpeljali so ga na zdravljenje v

novomeško bolnišnico. Gmotne škode je za 120.000 din.

PRIKLOPNIK SE JE ODPEL — Do nenavadne prometne nesreče je prišlo 13. avgusta ob 14.15 na magistralni cesti pri Gmajni. Vozilu Nedeljka Brankovića se je namreč odpel priklopnik in se odpeljal na levo stran ceste, takrat pa je nasproti z osebnim avtom pripeljal 43-letni Jožef Bakšič iz Podlipa. Vozili sta se oplazili, priklopnik pa se je po nezgodi prevrnil. Bakšič je bil laže ranjen, materialne škode pa je za 5 milijonov dinarjev.

ČELNICA — 15. avgusta ob 14.15 se je 47-letni Luka Dudik, začasnou zaposlen v ZRN, peljal z osebnim avtom iz Zagreba proti Ljubljani. V Pripiljah je pričel prehitevati kolono vozil, takrat pa mu je z avtom pripeljal nasproti 51-letni Meho Imamović iz Lukovca. V čelnem trčenju se je laže ranila sopotnica Finka Cvitković iz Blata. Materialne škode je bilo za 4 milijone dinarjev.

Nedelja potokla vse rekorde

Izredno uspela konjeniška prireditev v Šentjernej — Prvo srečanje Alpe-Jadran — Fit Avia novi rekorder šentjernejskega hipodroma

ŠENTJERNEJ — Pričakovanja so ne le izpolnjena, pač pa krepko presežena. Nedeljska konjeniška prireditev na šentjernejskem hipodromu je močno potokla vse dosedanje rekorde. Še nikoli se na kakšni dirki v Šentjernej ni zbralo tolikšno število gledalcev — zanesljivo jih je bilo preko 10 tisoč — še na nobeni konjeniški prireditvi pri nas ni bilo doslej kar 10 kasaških preizkušelj, prav tako na nobeni doslej ni bil tako visok nagradni fond, in če k temu prištejemo še, da je v nedeljo padel tudi rekord hipodroma ter da so se prvič v zgodovini tega športa v okviru srečanja Alpe-Jadran pomerili vozniki sulkijev iz Furlanije-Juljske krajine, avstrijske Koroške in Slovenije, potem so šentjernejski organizatorji resnično lahko ponosni.

Pohvale za odlično organizacijo so kar deževalo, pa najsi je šlo za goste iz Italije in Avstrije ali domače tekmovalce. Spored je potekal polne štiri ure, največ zanimanja pa je razumljivo veljalo nastopu najboljših jugoslovanskih kasašev v dirki za Veliko nagrado Šentjerneja in kasaškemu troboju Alpe-Jadran. Najprej nekaj o slednjem. Ekipa Slovenije, za katero so vozili Franc Slabe, Marko Slavič ml. in Šentjernečan Božo Radkovič, je bila le za očko prekratka, zmaga je tako odšla v Avstrijo, Slovenija je baje tačas najboljši kasaš v Jugoslaviji. Iz zadnjega mesta se je vztrajno prebijal naprej in na koncu za dolžino konjske glave ugnal Fita. In da bo zadovoljstvo domačih gledalcev popolno, je poskrbel še Drago Les svojim likarjem, ki je v dirki dvoletnikov zasedel imenitno drugo mesto, z manj smole na startu pa bi lahko po-

segel celo v boj za zmago. Ikar je brez dvoma konj, od katerega je moč še veliko pričakovati.

REZULTATI, troboj Alpe-Jadran: 1. Nurmi B (Walcher, Štajerska), 2. Modra (Slabe, Šentjernej), 3. Depo (Hoeffler, Štajerska), 4. Santa B (Radkovič, Slovenija), 5. Nora B (Cepak, Furlanija), 6. Larson (Slavič ml., Slovenija), 7. Deibi (Malvesti, Furlanija), 8. Diksin (Prugger, Štajerska), 9. Six (Yelinski, Furlanija). Končni vrstni red: 1. Štajerska 19 točk, 2. Slovenija 18, 3. Furlanija 9.

• Že 5. septembra bo na hipodromu v avstrijskem Wildonu drugo tekmovalje za pokal Alpe-Jadran, zadnje, finalno, pa bo 9. septembra v Trstu.

Velika nagrada Šentjerneja, prva kvalifikacija, 1.700 m, temelj 1:23,5 in boljši: 1. Lahor II (Mukič, Subotica), 2. Nepal B

(Gorjanc, Brdo), 3. Rom (Kobler, Ljubljana); druga kvalifikacija: 1. Fit Avia (Hrovat, Ljubljana), 2. Lady Lucy (Rančigaj, Brdo), 3. Madsun (Pogačar st., Ljubljana). Veliki finale: 1. Lahor II, 2. Fit Avia, 3. Madaun, 4. Lady Lucy itd.; tolažilni finale: 1. Fita (Sršen, Ljutomer), 2. Ilona III (Rezač, Krnenda), 3. Eli (Pogačar, Ljubljana).

Druga dirke, časovni handicap za 3- do 12-letne kasaše, 1.800 m, temelj 1:35: 1. Amila (Sagaj, Ljutomer), 2. Sidran (Plečko, Maribor), 3. Lisa II (Dovžan, Ljubljana).

• V Radgoni bo v nedeljo nova preizkušnja za kasaše. Na republiškem prvenstvu dvoletnikov in triletnikov bosta nastopila tudi Modra z Božom Radkovičem in Ikar z Dragom Lesom.

na); 7. dirka, avto-start za dvoletne kasaše, 1.400 m: 1. Leostina (Puhar, Ljutomer), 2. Ikar (Les, Šentjernej), 3. Rina (Sršen, Ljutomer); 8. dirka, avto-start za dvoletne kasaše, 1.400 m: 1. Askan B (napast, Brdo), 2. Princeza (Kovačič, Maribor), 3. Firka (Jureš, Ljutomer); 9. dirka, avto-start za 3 do 12-letne kasaše, 1.700 m: 1. Rebus (Govek, Šentjernej), 2. Fin as (M. Slavič, Ljutomer), 3. Pilota (Franko Šentjernej); 10. dirka, avto-start za 3 do 12-letne kasaše, 1.700 m: 1. Dejbi (Humek, Krško), 2. Modra (Radkovič, Šentjernej), 3. Larson (Hanžekovič, Ljutomer).

B. BUDJA

V ŠENTJERNEJU PRVIČ ZA POKAL ALPE-JADRAN — Poleg dirke za Veliko nagrado Šentjerneja, ki je prinesla nov rekord hipodroma, je bila zagotovo najzanimivejša prva dirka voznikov sulkijev iz Furlanije-Juljske krajine, avstrijske Štajerske in Slovenije za pokal Alpe-Jadran. Na posnetku je v ospredju kasnejši zmagovalček Hans Walcher, član ekipe Štajerske, z Nurmijem B. Štajerski je pripadel tudi pokal za zmago v ekipnem seštevku pred Slovenijo in Furlanijo. (Foto: B. Budja)

SMOLETOVA NASTOPA DOBRA

CELOVEC — Jugoslovanski kolesarji, med njimi tudi okrnjeno novomeško zastopstvo, so se konec minulega tedna udeležili dveh dirk na avstrijskem Koroškem. V sobotnem kriterijskem nastopu je med starejšimi mladinci zmagal Turk, Ravbar je bil drugi, medtem ko je bil Šmajdek diskvalificiran. Pri članih je zmagal Šebenik, Smole je bil 4., Bojanc 6., Robič 14. in D. Papež 19. Na nedeljski 159 kilometrov dolgi cestni dirki — člani in mladinci so vozili skupaj — je zmagal Avstrijec Wechsberger, Smole je bil 4., D. Papež 11., Turk 15. in Šmajdek 17.

TRETI POHOD NA TRIGLAV

NOVO MESTO — Planinska sekcija novomeškega obrtnega združenja organizira 28., 29. in 30. avgusta že tretji pohod na Triglav. Prijave sprejemajo na sedežu združenja, Glavni trg 14, kjer dobite tudi vse ostale informacije.

ZMAGI KAVŠKA IN PUŠA

MURSKA SOBOTA — KK Pomurje iz Beltincev je pripravil že 28. tradicionalno dirko po Pomurju, ki se je udeležilo preko 120 kolesarjev iz Slovenije in Hrvaške. Med pionirji B je Murn (Krka) zasedel 2. mesto, medtem ko je bil pri pionirjih A Kavšek (Krka) prvi, Metličan Vergot pa tretji. Pri mlajših mladincih je zmagal Puš (Metlika), Fink (Krka) pa je bil drugi. Po devetih dirkah za lovoriko slovenskih mest je pri mlajših mladincih Puš z 41 točkami drugi, Fink pa z 39 tretji.

Šport

Led je prebit

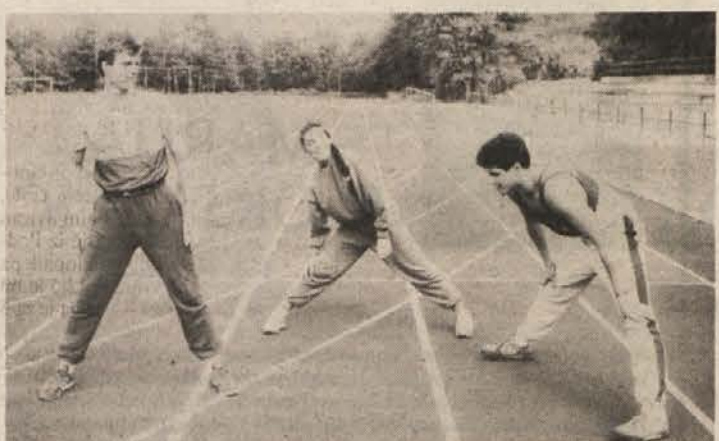
Ideja za srečanje Alpe-Jadran je že stara, marnikal je organizator

ŠENTJERNEJ — »Ideja o takšnem srečanju Alpe-Jadran živi že nekaj let, rešil nas je Šentjernej kot pobudnik, ki je pripravljen prevzeti nase breme prvega organizatorja. Hvala jim, kajti led je sedaj prebit in samo želimo si lahko, da bo to srečanje postalo vsakoletno. Za razvoj konjeniškega športa bi bilo izredno pomembno,« je v nedeljo popoldne navdušeno razlagal svoje občutke generalpodpolkovnik Miha Petrič, predsednik Konjeniške zveze Slovenije, ki je bil na tokratni prireditvi hkrati tudi njen delegat.

»Izredno sem zadovoljen tudi nad organizacijo,« je nadaljeval, »kajti ni enostavno izpeljati takšne prireditve, še posebej, če go za premiero, kot je v tem primeru srečanje voznikov kasašev Alpe-Jadran. Šentjernej se brez dvoma razvija v enega največjih centrov konjeniškega športa pri nas, že sedaj pa lahko rečem, da takšne publike, kot jo ima ta kraj, nima noben hipodrom pri nas. Pogledajte samo to navdušenje, zavzetost! Le kje še spravijo ob dirkališčno stezo tako številno množico ljudi, ki se spoznajo na ta šport? Prav vsi smo lahko zadovoljni, za nameček pa je padel še nov rekord hipodroma. Lepšega popoldneva si resnično nismo mogli želeli.«

Miha Petrič, predsednik KZS: »Hvala šentjernejskim organizatorjem.«

NA TRENING V KOČEVJE — Za zlet bratstva in enotnosti so novomeški stadion sicer obnovili, a tekaške steze so ostale v »surovem« stanju. Ker po asfaltnem tekaštvu atleti ne morejo opravljati specialnih treningov, se občasno vozijo trenirati v Kočevje, kjer sicer ni atletov, imajo pa lepo urejen stadion s tartanskim tekaškim. Slej ko prej bo treba dobiti denar, da bodo tudi stezo na novomeškem stadionu pokrili s to umetno maso.

S KD Krka na svetovno prvenstvo

Organiziran ogled posamične dirke 5. septembra

NOVO MESTO — Kot smo napovedali že v prejšnji številki, bo KD Krka organiziral ogled svetovnega prvenstva kolesarjev v začetku septembra ob Baškem jezeru na avstrijskem Koroškem. Ogled bo organiziran za posamično dirko amaterjev, ki je na sporedu v soboto, 5. septembra, na krožni progi ob jezeru.

Vsi zainteresirani naj se čimprej javijo na novomeški ZTKO, telefon (068) 22-267 (tov. Šušteršič), približna cena prevoza bo 7.000 din, glede na število prijaviteljnih pa je seveda lahko še nižja. Dodati je treba, da v ta znesek ni všteta cena vstopnice, ki je za to dirko 120 avstrijskih šilingov ali 8.400 din, za kolikor jo je moč dobiti v Kompasovih poslovalnicah. Odhod avtobusa bo 5. septembra ob 6. uri izpred Mercatorjeve trgovine na Zagrebški cesti. Prijave bodo zbirali do sobote, 22. avgusta.

PAPEŽ TRETI V ITALIJI

CAPODARCA — Kandidati za nastop v posamični vožnji na bližnjem svetovnem prvenstvu so minulo soboto nastopili na kolesarski dirki v Italiji. Na 165 km dolgi krožni progi so prišli od naših do cilja le Papež, Glivar in Pintarič, medtem ko so Pavlič, Polanc in Penko odstopili. Papež je zasedel 3. mesto za obema italijanskima reprezentantoma, z nekaj več sreče pa bi lahko celo zmagal; Pintarič je bil 18., Glivar pa 21.

ATLETIKA

• Milan Šimunič, atlet iz Dolenjskih Toplic, ki sicer nastopa za celjski Kladivar, je v Ljubljani osvojil že 25. naslov republiškega prvaka. Tokrat je bil njegov troskok dolg 15,71 metra. Omenimo še, da je Šimunič konec tedna nastopil tudi na mednarodnem mitingu v avstrijskem Linzu ter z rezultatom 15,90 metra v troskoku osvojil prvo mesto.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 21. VIII.

16.40 — 00.00 TELETEKST
17.00 DR. WHO: LADJA V VESOLJU, 3. del angleške nadaljevanke
17.25 EP V PLOVANJU, prenos
19.00 RISANKA
19.24 IZ TV SPOREDOV
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 BREZČASNA DEŽELA, 4. del avstralske nadaljevanke
20.55 LJUBITELJI NARAVE, dokumentarna aserija
21.20 DNEVNIK
21.35 POLETNA NOČ

DOKTOR POPAUL, francoski film

DRUGA TV MREŽA

17.15 Test — 17.30 Glasbena delavnica — 18.00 Znanost — 18.30 Risanka — 18.40 Rokomet (Ž), finale turnirja Jassa — 20.00 Poletje in moda (zabavnoglasbena oddaja) — 20.45 Poročila — 20.55 Edini moški na svetu (angleški film) — 22.30 En avtor, en film: Branko Smit: Pija miru

OPOMBA:

16.20 — 17.25 EP v vaterpolu YU:ZRN

TV ZAGREB

9.00 Kako se živali selijo — 9.30 Via satellite — 10.00 Šaram baram — 10.30 Zon somrak — 10.55 Orglje — 11.25 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 15.30 Poročila — 15.40 Program plus — 17.10 Risanka — 17.25 Poročila — 17.30 Glasbena delavnica — 18.00 Znanost — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in Erke — 19.00 TV kolektor — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Cagney in Lacey (serijski film) — 21.00 Zabavni program: Bijelo dugme — 21.55 Dnevnik — 22.15 Kultura srca — 23.35 Program plus — 01.05 Poročila

SOBOTA, 22. VIII.

14.00 — 00.00 TELETEKST
14.15 POROČILA
14.20 POGUMNI KAPITAN, ameriški film
15.55 ŠPANSKA DRŽAVLJANSKA VOJNA, 12., zadnji del dok. serije
16.25 Ljubljana: DP V ATLETIKI, prenos
17.25 EP V PLOVANJU, prenos
19.00 RISANKA
19.24 IZ TV SPOREDOV
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
19.50 ZRCALO TEDNA

20.15 NA POTI PROTI JUGU, ameriški film

Gre za zgodbo majhnega kriminalca Hanryja, po katerem seže roka pravice tudi čez mejo v Mehiko in ga privede pod

vislice. Ker je vojna med Severom in Jugom zdesetkala moško prebivalstvo, imajo na smrt obsojeni možnost pomilostitve, če si jih izbere za moža katera izmed žensk. Henryja reši privlačna Julija, ki bolj kot moža potrebuje rudarja za svoj zlati rudnik. Seveda hoče možakar od zakona več kot le rudarski ših, saj je Julija privlačna ženska. Film je poln zbadljivih domislic na račun ameriških pionirskih časov. V glavni vlogi igra Jack Nicholson.
22.05 DNEVNIK
22.20 POLETNA NOČ
KONCERT SLOVENSKEGA OKTE-TA
SEVER IN JUG, 13. del ameriške nadaljevanke

DRUGA TV MREŽA

11.55 Test — 12.10 Kako biti skupaj — 12.40 Orli zgodaj letijo (jugoslovanski

film) — 14.10 Zgodbe iz tovarne (TV nadaljevanke) — 15.10 Otroška predstava — 16.10 Dallas — 17.00 Rešite otroke (otroški mednarodni program iz Japonske) — 22.00 Poročila — 22.05 Oddaja iz kulture — 22.30 Jazz — 23.00 Športna sobota — 23.20 Komentar z ekipnega šahovskega prvenstva Jugoslavije

TV ZAGREB

8.30 Zvezde pozdravljajo najboljšje ameriške filme — 9.45 Veliko potovanje Lol-eka in Boleka — 11.25 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 12.25 Program plus — 14.00 Narodna glasba — 14.30 Prisrčno vaši — 15.15 Dnevnik — 15.30 Mednarodni rokometni turnir, finale — 16.25 DP v atletiki — 17.25 EP v plavanju — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Poker s petimi kartami (ameriški film) — 21.45 Dnevnik — 22.00 Program plus — 23.30 Poročila

NEDELJA, 23. VIII.

9.50 — 23.20 TELETEKST
10.05 POROČILA
10.10 ŽIV ŽAJ
10.55 DR. WHO: LADJA V VESOLJU, ponovitev 3. dela
11.20 DOMAČI ANAMBLI: Ansambel Henček
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.30 EP V VATERPOLU — JUGOSLAVIJA: SZ, prenos
14.45 ZDRAVNIK UMIRAJOČEGA ČASA, 4. del slovaške nadaljevanke

16.00 NEKEGA DNE BOJA SKUPAJ, ameriški film
17.20 POROČILA
17.25 EP V PLOVANJU, prenos
19.00 RISANKA
19.24 IZ TV PROGRAMOV
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 PRETEŽNO VEDRO, 1. del nadaljevanke TV Skopje

Nadaljevanke pripoveduje o vsakdanjih dogodivščinah tipične družine Jovanovski. Čeprav jim vedno ne uspe, skušajo gledati na življenje z njegove vedre strani. Prva epizoda je uvodna, v ostalih petih pa

je »glavni« vedno drugi član družine.
20.50 POLETNA NOČ
ZDRAVO
SEVER IN JUG, 14. del nadaljevanke

DRUGA TV MREŽA

15.40 Test — 15.55 DP v atletiki — 19.15 Konjenstvo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Poljudnoznanstveni film — 20.45 Poročila — 20.50 Čas podvigov: Kozara — 21.30 Prvenstvo Jugoslavije v padalstvu — 21.45 Šahovski komentar — 22.00 Mali koncert — 22.15 Kronika dubrovnikiških poletnih prireditev

PONEDELJEK, 24. VIII.

18.25 — 00.00 TELETEKST
18.40 POROČILA
18.45 RADOVEDNI TAČEK
19.05 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
19.10 RISANKA

19.24 IZ TV SPOREDOV
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK

20.00 BOGATAŠINJA, 4. del angleške nadaljevanke
20.55 INTEGRALI
21.35 POLETNA NOČ
SEVER IN JUG, 15. del nadaljevanke

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Basnodrom — 17.45 Skriti zaklad — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svet danes (zunanjepolitična oddaja) — 20.30 Kiparske tehnike — 21.30 Prvenstvo Jugoslavije v padalstvu — 21.45 Šahovski komentar — 22.00 Mali koncert — 22.15 Kronika dubrovnikiških poletnih prireditev

TOREK, 26. VIII.

18.20 — 00.00 TELETEKST
18.35 POROČILA
18.40 FIZOLČEK, OGELČEK IN SLAMICA
18.55 PETNAJST MINUT ZA NAŠO ŠPORTNO RITMIČNO GIMNASTIKO
19.10 RISANKA
19.24 IZ TV SPOREDOV
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 TRGOVCI IN LJUBIMCI, drama TV Zagreb
Leta 1911 je bila v Zagrebu velika

prireditev, predhodnica zagrebškega vele-sejma. V ta zgodovinski okvir je postavljena lahkotna, komedijsko obarvana ljubezna zgodba med fino zagrebško gosposkično Renato in mladim gospodom Gavrilovićem, ki je prišel na prireditev reklamirati svoje suhomesnate izdelke. Renata je sicer na poti v zakon z uglednim gospodom Bedanekom, toda čustveni mladi gosposkični bolj ustreza Gavrilović, za nameček pa še izve, da je mladenič s klobasami in slanino veliko bogatejši kot njen zaročenec.
21.15 AKTUALNO: KAKO DO NOV-IH ENERGETSKIH OBJEKTOV
22.05 DNEVNIK

22.20 POLETNA NOČ
SEVER IN JUG, 15. del nadaljevanke

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Tehnična vzgoja — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in Erke — 19.00 TV kolektor — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kiparske tehnike — 20.30 Komorni orkester RTV — 20.40 Žrepanje lota — 20.45 Poročila — 20.50 Balkanski folklorni festival Ohrid 87 — 21.35 Muppet show — 22.00 Potepanje po Sredozemlju (reportaža)

SREDA, 26. VIII.

18.20 — 00.00 TELETEKST
18.35 POROČILA
18.40 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, 1. del
18.50 MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB
19.10 RISANKA
19.24 IZ TV SPOREDOV
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 SEVER IN JUG, 16. del nadaljevanke

20.55 POLETNA NOČ

21.00 FILM TEDNA: VELIKAN, ameriški film
James Dean, takrat že zvezda, je mojstrsko odigral vlogo Jetta, nemanica, ki na podedovani zemlji odkrije nafto. Film pripoveduje o tekaški rančerski družini, o nesporazumi med zakoncem, o otrocih, ki so drugam, kot je želel oče. Jett podeduje del njihove zemlje in odkrije nafto ter postane eden prvih veljakov kmetijskega Texasa. Toda bremena mo-

gotca ni sposoben nositi. Preden je bil film dokončan, se je James Dean z avtom smrtno onesrečil. Film je izredno dolg in so ga v kinematografih predvajali v dveh delih.
00.10 POROČILA

DRUGA TV MREŽA

17.10 Test — 17.25 Nogomet Jugoslavija: Avstrija — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbeni večer — 21.30 Poročila — 21.35 Umetniški večer

ČETRTEK, 27. VIII.

18.20 — 00.00 TELETEKST
18.35 POROČILA
18.40 POLETJE V DOLINI RIBNIKOV
18.55 PEDENJED
19.10 RISANKA
19.25 IZ TV SPOREDOV
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Zlata ribica — 18.00 Pozabljena dediščina — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in Erke — 19.00 TV kolektor — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Narodna glasba — 20.40 Poročila — 20.45 Dokumentarni večer — 22.15 Čas knjige

Z MOTORJEM NA MORJE

Počitnic v domovini se vedno veselimo. Letos me je presenetil stric Drago. Poyabil me je z motorjem na morje. Željno sem pogledoval mamico in ateka, da bi mi dovolila tak izlet.

20.00 AVGUST STRINDBERG, 1. del švedske nadaljevanke

Švedski pisatelj Avgust Strindberg (1849—1912) je ena najbolj nenavadnih osebnosti svetovne književnosti in eden od pionirjev gledališča 20. stoletja. Hrepenel je po urejeni družini, obenem pa razdiral svoje zakone, boril se je proti nazadnjaštvu, najvažnejša pa sta mu bila red in disciplina. Otroštvo je preživljal pri izredno strogem očetu, mati mu je kmalu umrla. Prvi uspeh je dosegel z romanom Rdeča soba. Mlada generacija ga je pozdravila kot novega kritičnega avtorja. Nadaljevanke ima šest delov.

SREČANJE UPOKOJENCEV

DOLENJSKE TOPLICE — Upokojenci novomeške občine so se zbrali 15. avgusta na Jasi v Dolenjskih Toplicah na 7. srečanju. Na prireditvi, kjer je blizu 1.500 udeležencev pozdravil med drugimi predstavnik občinskega izvršnega sveta, so poskrbeli za dobro razpoloženje ansambel Termal, recitatorji in člani pevskih zborov iz Novega mesta in Gabrja ter osebe Zdravilišča Dolenjske Toplice, ki je skrbelo za polne mize.

SILVESTER BREC
Frankfurt/M

KAKO DO NOVE SPALNICE? STARO ZA NOVO

informacije:
LESNA INDUSTRIJA IDRIJA
tel. 065 / 71-266, 71-267
vsak dan od 8.-18. ure, tudi v soboto in nedeljo!

LOTERIJA SLOVENIJE obvešča cenjene igralce, da lahko ponovno vplačujete v našem prodajnem mestu v METLIKI, Cesta bratstva in enotnosti 59. Se priporočamo!

Srečo je treba deliti!

LOTERIJA SLOVENIJE

emona posavje n. sol. o. brežice

68 250 Brežice, Cesta prvih borcev 35

TOZD TRGOVINA NA DEBELO Brežice, o. sub. o.

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja v TOZD trgovina na debelo

OBJAVLJAMO
prosta dela in naloge:

1. VODJA KOOPERACIJSKE PROIZVODNJE 2. BLAGOVNI KNJIGOVODJA KOOPERACIJSKE PROIZVODNJE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- Pod 1:
- da imajo višjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri in 3 leta delovnih izkušenj;
 - da imajo srednjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri in 5 let delovnih izkušenj;
 - da podrobno poznajo predpise, ki urejajo trgovino na veliko in malo, ter kooperacijo;
 - da podrobno poznajo uzance blagovnega prometa ter predpise o zavarovanju blaga in prevoznih sredstev proti vsem rizikom;
 - da izredno dobro poznajo trgovsko blago oziroma blago iz kooperacijske proizvodnje in drugega blaga;
 - poskusno delo traja 3 mesece;
 - za vojaške obveznike odslužen vojaški rok.

- Pod 2:
- da imajo končano V. stopnjo strokovne izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri in 1 leto delovnih izkušenj;
 - poskusno delo traja 2 meseca.
- Kandidati naj pošljejo svoje pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev Splošnemu sektorju del. organizacije Emona — Posavje, Cesta prvih borcev 35, Brežice, v 15 dneh po dnevu objave razpisa. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

668/33

PETROL-TOZD TRGOVINA BREŽICE

razpisuje štipendijo za VII. stopnjo zahtevnostne kategorije za študij na ekonomski fakulteti — II. letnik
Kandidati naj prijavi ozir. vloži (obr. DZS SPN-1) priložijo:

- potrdilo o opravljenih izpitih
- potrdilo o vpisu
- potrdilo o premoženjskem stanju družine
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu

Kandidati morajo poslati prijave z navedeno dokumentacijo v 15 dneh po dnevu objave razpisa na naslov: PETROL-TOZD Trgovina, Brežice, Tovarniška 2, Komisija za štipendije. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

Obvestilo učencem Srednje šole pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve Novo mesto (velja tudi za učence VIP obutveni tehnolog — izdelovalec obutve I).

S poukom bomo pričeli v torek, 1. septembra, ob 8. uri. Učenci 1. letnika

naj se zberó pred šolskim poslopjem, učenci 2., 3. in 4. letnika pa v matičnih učilnicah.

Učenci 1. letnika bodo dobili učbenike v šoli v torek, 1. septembra, učenci 2. letnika pa v ponedeljek, 31. avgusta.

670/33

Celodnevna osnovna šola Adam Bohorič, Brestanica,

razpisuje prosta dela in naloge

HIŠNIKA — KURJAČA CENRALNIH KURJAV

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

POGOJ:

- izučen ali priučen mizar, električar, ključavničar ali druga ustrežna smer IV. stopnje strokovne izobrazbe,
- izpit za kurjača centralnih kurjav,
- vozniški izpit B kategorije
- izpit iz varstva pri delu,
- izpit za opravljanje plinske postaje.

Pričetek dela 15. 9. 1987 ali po dogovoru.
Kandidati naj pošljejo vlogo z dokazili o razpisnih pogojih 8 dni po objavi, o rešitvi vloge pa bodo obveščeni v 10 dneh po preteku roka za prijavo.

669/33

**KOZMETIČNA NEGA AKUPRESURA
JANEZ ROZMAN**
Kajuhova 5
61000 LJUBLJANA
Tel.: 061/448-643 (popoldne)

Naš program obsega:

HUJŠANJE, ODPRAVLJANJE CELULITISA, ROČNO MASAŽO

Z znanjem jutrišnjega dne vam pomagamo **ZDRAVO HUJŠATI** po tradicionalni klasični kitajski metodi. Vsakemu obiskovalcu posvečajo novi vrhunsko usposobljeni strokovnjaki individualno pozornost in vam zagotavljajo skozi vse leto zanesljiv in trajen uspeh. **CELULITIS** odpravljamo s strokovno **ROČNO MASAŽO** in **CELLUTRONOM**, ki vsestransko izboljša vaše telesno in psihično počutje.

trgovsko podjetje
NOVOTEHNA

68001 novo mesto, glavni trg 11

Do 31. avgusta 1987
avtomobili

LADA SAMARA in 126 P GL model 87

PO STARI CENI
DOBAVA TAKOJ

Vplačila sprejema NOVOTEHNA,
PARTIZANSKA 2, Novo mesto, tel. 25-088

STT TOZD TOVARNA KONSTRUKCIJ SEVNICA, Savska c. 23 a.

razpisuje prosta dela in naloge:

1. vodja splošne službe — kadrovnik — 1 mesto 2. strugar — 2 mesti 3. rezkalec — 2 mesti

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod tč. 1: višješolska izobrazba pravne ali upravne smeri in dve leti delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah;
- pod tč. 2 in 3: IV. stopnja izobrazbe in dve leti delovnih izkušenj.

Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Kandidati bodo imeli 3-mesečno poskusno dobo, OD po pravilniku DO. Stanovanj TOZD nima. Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi na gornji naslov. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

671/33

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat in stric

RAFAEL OBAŠA

z Malega Cirknika 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom za pomoč, izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebna hvala delovni organizaciji TRIMO Trebnje, Zajčevim s Puščave, OZ Bohor Sevnica, DSS Ljubljana, pevcem, duhovniku za lepo opravljeni obred in vsem, ki so pospremili pokojnega na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 48. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mami, sestra in teta

MARIJA FLORJANČIČ

roj. Rugej
iz Trebnjega

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali cvetje, vence ter pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeno zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivu ZD Trebnje, pihalnemu orkestru Trebnje, pevcem iz Sentruperta, govornikom in gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: mož Herman, sinova Janez in Herman ter ostalo sorodstvo

sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja, trbovlje
rudniki
rjavega premoga
slovenije
n. sol. o.
trbovlje, trg revolucije 12

DO RRPS Trbovlje-TOZD Rudnik rjavega premoga Senovo

razpisuje po sklepu DS z dne 24. 6. 1987

LICITACIJO

za prodajo rabljenega tovornega avtomobila TAM 110 T 10 s cerado, nosilnosti 4.850 kg, leto izdelave 1980, prevoženih 376.083 km, v voznem stanju. Izklicna cena znaša 2.500.000 din — brez prometnega davka, ki ga plača kupec posebej. Licitacija bo dne 28. 8. 1987 ob 9. uri v prostorih avtoparka Rudnika Senovo. Udeleženci morajo pred pričetkom licitacije plačati polov v višini 10% od izklicne cene. Ogled je možen pred licitacijo.

DO RRPS Trbovlje TOZD Rudnik rjavega premoga Senovo razpisuje po sklepu DS z dne 24. 6. 1987

LICITACIJO

za prodajo rabljenih elektromotorjev Varnost od 5,5 kW do 11 kW, izdelanih leta 1980. Izklicne cene brez prometnega davka znašajo od 38.000 din do 92.000 din. Licitacija bo dne 27. 8. 1987 ob 9. uri v prostorih elektrodelaavnice v Ravnah. Pred licitacijo je možen ogled. Interesenti morajo pred pričetkom plačati polov v višini 10% od izklicne cene. Prometni davek plača kupec posebej od zlicitirane cene.

667/33

Iskra

ISKRA ELEMENTI TOZD ELEKTROLITI MOKRONOG

Delavski svet razpisuje prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiri leta, in sicer:

— VODJA GOSPODARSKEGA PODROČJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati naslednje posebne pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične, družboslovne ali ekonomske smeri ali izkazana z delom pridobljena delovna zmožnost,
- 5 let delovnih izkušenj v stroki,
- poslovne in organizacijske sposobnosti,
- znanje tujega jezika,
- druge pogoje, ki jih za taka dela in naloge predvideva družbeni dogovor o kadrovski politiki v občini.

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi v zaprti ovojnici z oznako »za razpis« na naslov: Iskra Elementi, Tozd Elektroliti Mokronog, 68230 Mokronog. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po sprejetju sklepa samoupravnega organa.

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

— OPERATER NA RAČUNALNIKU DELTA 400

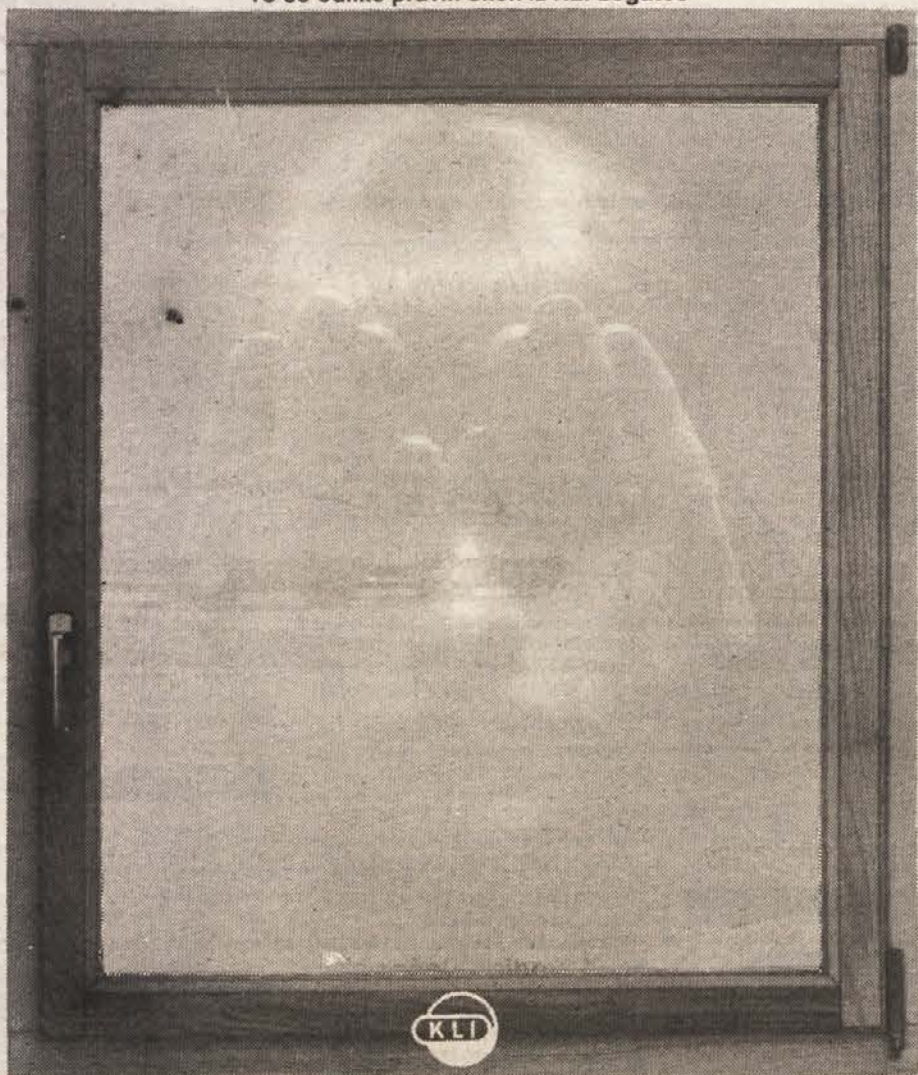
Pogoji: višja ali srednja izobrazba ustrežne smeri, najmanj dve leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih sistemih. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Iskra Elementi, Tozd Elektroliti Mokronog, 68230 Mokronog, kadrovska služba, v 15 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po sprejetju sklepa samoupravnega organa.

662/33

NE NUDIMO VAM POPUSTA

DAJEMO PA VAM MOŽNOST ZA NAKUP OKEN, IZDELANIH PO DOLGOLETNI TRADICIJI

sodobna izvedba, vrhunska kakovost, prihranek energije, izdelava po meri in montaža na domu
To so odlike pravih oken iz KLI Logatec

Pokličite 061/741-711 — informacije in prodaja KLI Logatec
telex 31656 yu kli

*Lani ta čas smo zrlí še v tvoj obraz,
a letos nikjer te več ni,
zaman te iščejo naše oči,
zaman te išče naše srce.
Srce ljubeče v grobu zdaj spi,
nam pa rostijo se solzne oči.
(Gradnik)*

V SPOMIN

15. avgusta bo minilo žalostno leto dni,
odkar je za vedno utihnilo srce našemu
dragemu

**ANTONU
TESSARIJU**

iz Kota pri Semiču

Za njim sta nam ostala nepozaben spomin in skrita bolečina. Iskrena hvala vsem, ki se spominjajo nanj in na njegov zadnji dom. Hvala tudi tistim, ki nas niso pozabili in so nam s svojo prisotnostjo in toplo besedo lajšali ves ta čas.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 60. letu nas je zapustila naša draga

JUSTINA PEKOLJ

Gombišče 3, Veliki Gaber

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili pokojno na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi pevcem in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: mož Jože, sinovi in hčerki in ostalo sorodstvo

*Si ljubil življenje in ljubi si vse,
a smrt pretrgala Ti upe je vse.*

V SPOMIN

Boleč spomin, odkar zapustil si nas in svojo rojstno vas, naš

TONČI

Vsem, ki postojite ob njegovem grobu, hvala!

Mama, ata, Zofija, Dragica in Tonika

*Utonilo je sonce,
usahnil je vir dobrote in
ljubezni.*

ZAHVALA

Po dolgotrajni in kruti bolezní nas je v 32. letu zapustil naš ljubljeni

MIRKO BOBNAR

z Malega Vrha pri Globodolu

Prisrčno se zahvaljujemo patronažnim sestram in osebju pljučnega oddelka Splošne bolnice v Novem mestu za vestno skrb in nego v času bolezní, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, KZ TOZD Oskrba, Društvu multiple skleroze Slovenije, tovarni zdravil KRKA-TOZD Zdravila za tople besede sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč, župniku Francu Levičarju, Vlado Bizantu, Francu Kastelcu, prijateljem invalidom, njihovim spremljevalcem in mladincem se toplo zahvaljujemo za skrbno pripravljeno pogrebno svečanost in ganljive besede slovesa. Posebno se zahvaljujemo Danici in Jožetu Rozman iz Straže za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste počastili spomin našega dragega Mirka in s cvetjem prekrili njegov prerani grob.

Neutolažljivi: mama Tončka, sestra Silva, brata Jože in Lado z družinami

*Ne morem iz zemlje kot dobra semena,
da znova bi segli si v tople dlani.
Ne morem! Med nami je krsta lesena
in grob je med nami, tišina prsti,
le sveča ljubezni visoko gori.*

ZAHVALA

V dneh globoke bolečine, ko nam je za vedno zaspala naša nepozabna in nadvse dobra žena, mama, stara mama, sestra in teta

NEŽA SELAK

iz Šentjerna

nismo ostali sami. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste njen zadnji dan okrasili s cvetjem, nam ustno ali pismeno izrazili sožalje ter pokojno mamo tako številno spremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala družinam Durjava, Pavlič in Majzelj, pevcem v cerkvi, gospodu kaplanu in g. Darku za opravljeni obred, MePz Šentjerne, pihalnemu orkestru Iskra, OOS Upori Šentjerne. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je po hudi bolezní za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica, teta in tašča

**MARIJA
AMBROŽIČ**

roj. Jeriček

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom iz Ul. Milke Šobar, vaščanom Gor. Mokrega polja, KO ZB NOV Orebovica in Novo mesto, sindikatu Tovarne zdravil Krka, sodelavcem TOZD Tehnoservis in CAOP, sindikatu tovarne IMV in sodelovcem transporta, ki so sočustvovali z nami, nam pomagali, izrazili sožalje, darovali pokojni vence in cvetje ter jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom in osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto, ki so tako skrbno negovali in lajšali bolečine pokojnici. Zahvaljujemo se pevskeemu zboru Šmihel in kaplanu iz Šentjerneja za opravljeni obred.

Žalujoci: Vsi njeni

**OGLAS V
DOLENJSKEM
LISTU —
USPEH**

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je zapustila draga sestra in teta

**MARIJA
HREN**

roj. Povšič

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom ter njenim in našim prijateljem za sočustvovanje in cvetje.

Žalujoci: vsi njeni

Čučja mlaka, 6. avgusta 1987

ZAHVALA

V 81. letu nas je tiho zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

**IVANKA
GLAVIČ**

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje in pospremili pokojnico na njeni zadnji poti. Iskrena hvala tudi zdravstvenemu osebju Infekcijske klinike v Ljubljani, govorniku za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

*Trpel si, nihče Ti ni verjel,
tih si bil in brez slovesa
si odšel.*

ZAHVALA

Nenadoma in mnogo prezgodaj nas je v 27. letu tragično zapustil naš sin, brat in bratranec

IGOR ŠENICA

iz Dol. Straže 73

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, še posebej pa družinam Nose, Urbančič in Petru na ter Dušanki Urbančič, TOZD TSP, TOZD TVP Novoles, SSGT Novo mesto, Gostišču na trgu, Domu starejših občanov v Šmihelu, ZŠAM Gorjanci Straža in Cankarjevi brigadi ter Dragu Krštinu za poslovilne besede ob odprtem grobu in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala za izrečeno sožalje in podarjene vence.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 20. avgusta — Bernard Petek, 21. avgusta — Ivana Sobota, 22. avgusta — Timotej Nedelja, 23. avgusta — Rozalija Ponedeljek, 24. avgusta — Jernej Turek, 25. avgusta — Ludvik Šreda, 26. avgusta — Aleksander Četrtek, 27. avgusta — Monika

LUNINE MENE
24. avgusta ob 13.00 — mlaj

kino

BREŽICE: 21. in 22. 8. ameriška komedija Čast Priciejvih. 23. in 24. 8. italijanska komedija Topli bratci. 25. in

službo dobi

NATAKARICO, lahko je pričena, zaposli gostilna »Seličen hram«, Z. Most. Stanovanje in hrana v hiši. Informacije tel. (063) 24-462, popoldan. (4481-SL-33)
Zaposlim kvalificiranega avtomehaničarja z odsluženim vojaškim rokom in praksom na vozilih Zastava. AVTOSERVIS Janez Molek, Gradac v Beli krajini. Tel. (068) 56-707. (4455-SL-33)

stanovanja

TRISOBNO STANOVANJE v Sevnici menjam za trisobno v Brežicah, Radečah ali Sevnici za večje dvosobno. Tel. 82-194. (4485-ST-33)
V NOVEM MESTU ali bližnji okolici potrebujem enosobno stanovanje. Možnost plačila vnaprej. Naslov v upravi lista. (4701/87)
UGODNO PRODAM dveinpol sobno stanovanje na Ragovski. Tel. 22-889 od 15. ure dalje. (4197-ST-33)
MLADA DRUŽINA išče stanovanje v okolici Trebnjega ali Novega mesta. Naslov v upravi lista. (4702/87)
ODDAM dvema dijakinjama ogrevano opremljeno sobo s kopalnico, možnost kuhanja. Tel. 25-951. (ček 85/87)
ZAKONCEMA ODDAM stanovanje v Novem mestu. Ponudbe pod šifro »STANOVANJE«. (4198-ST-33)
STANOVANJE v Krškem (na Vidmu) kupim za gotovino. Tel. 71-455 v večernih urah. (4361-ST-33)
V OKOLICI NOVEGA MESTA ODDAM v najem opremljeno trisobno stanovanje za določen čas. Primerno je tudi za tri dijakinje. Tel. (068) 27-061. (4328-ST-33)

motorna vozila

VESPO, starejšo, in maraton, nov prodam. Tel. 26-760. (4434-MV-33)
ALFO 33-1.5, letnik 86, prodam. Tel. 26-760. (4435-MV-33)
ZASTAVO 101, letnik 83, prodam. Tel. 27-500 ali 21-207. (4437-MV-33)
ZASTAVO 101, letnik 74, in zastavo 101, letnik 78, prodam. Obe sta v dobrem voznem stanju. Slavko Pavlič, Prapreče 17, Šentjernej. (4440-MV-33)
Z 101 GTL 55, letnik 86, prodam. Tel. 85-202. (4444-MV-33)
JUGO 45, letnik 81, prodam. Martin Pekoli, Dobrava 28, Dobriča. (4447-MV-33)
MINI 1275 prodam za 65 M. Tel. 27-335. (4448-MV-33)
E 90, registriran do 13. marca 1988, prodam za 35 SM. Slavko Goršek, Dol. Brezovica 18, Šentjernej. (4449-MV-33)
Z 850, letnik 84, prva reg. 85, prodam. Jože Zorko, Šmalčeva vas 10, Šentjernej. (4451-MV-33)
ZASTAVO 750 SC, letnik 79, novoregistrirano, prodam. Tel. 60-057. (4452-MV-33)
GOLF, letnik 80, prodam. Hočevar, Šmalčeva vas, Šentjernej. Tel. 42-527. (4454-MV-33)
LADO 1500 SL, letnik 1980, prodam. Andraž, Cesta krških žrtev 35, Krško, tel. 42-105 (dopoldan) ali 71-177 (popoldan). (4456-MV-33)
R 12 v dobrem stanju prodam. Deržanec, tel. 26-021 (dopoldan). (4461-MV-33)

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančić.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše (novinarski servis in EP), Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 300 din, naročnina za 2. polletje 7.000 din, za delovne in družbene organizacije 22.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 4.500 din, na prvi ali zadnji strani 9.000 din, za razpise, licitacije ipd. 5.000 din. Mali oglas do deset besed 2.500 din, vsaka nadaljnja beseda 250 din.
NASLOV: Dolenjski list, 88001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefon: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mali oglasi in naročniški oddelek 24-006. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

26. 8. ameriška komedija Coca-cola Kid.
ČRNOBELI: 20. in 21. 8. ameriški film Znak za nevarnost. 23. 8. ameriški vestern Bledolčni jezdec (ob 17. uri) in ameriška komedija Fletch, maskirani detektiv (ob 20. uri). 25. 8. italijanski film Bombarder.

GABRJE: 23. 8. ameriški film Breakdance, 2. del.
SEVNICA: 21. 8. nočna predstava nemškega erotičnega filma Vroča dekleta. 25. 8. ameriški pustolovski film Obračun v velikem mestu. 25. 8. ameriška drama Hana in njene sestre. 26. 8. hongkonški film Pet zmajevih kreppljev (ob 18. uri) in ameriška drama Hana in njene sestre (ob 20. uri).
TREBNJE: 22. in 23. 8. ameriški pustolovski film Mož z zvezde.

JAWO, novo, in traktor TV 21 (100 ur) nujno in ugodno prodam. Anton Lukše, Vel. Brusnice 97. (4310-MV-33)
FICKA, starega, prenovljenega, ugodno prodam. Tel. 42-190 od 19. do 20. ure. (4297-MV-33)
TOMOS avtomatik A3 ML, dodatno opremljen, prodam. Tel. (068) 24-460. (4319-MV-33)
APN 4 pony kolo in Techniks kasetar RSB-205 prodam. Tel. 24-188 od 14. ure dalje. (4321-MV-33)
Z 101 comfort, letnik 81, karambolirano, in zaporočca, dobro ohranjena, prodam. Naslov v upravi lista. (4322-MV-33)
ZASTAVO 101 comfort, letnik 1980, prodam. Tel. (068) 72-371 po 15. uri. (pol-MV-33)
SIMCO 1100, letnik 1979, ugodno prodam. Ogled ob sobotah in nedeljah. Klenovšek, Planinska 19, Sevnica. (P32-11MO)
Z 101, letnik 1979, prodam. Tel. 22-159 (dopoldan). Naslov v upravi lista. (4336-MV-33)
TALBOT sambo, letnik 82, ugodno prodam. Tel. (068) 67-234. (P33-9MO)
HUSQVARNO 250 cm, letnik 81, voženo samo za rekreacijo, ugodno prodam. Lado Krizman, Topliška c. 17, Brežice, tel. (068) 62-110 int. 04 (dopoldan). (4330-MV-33)
R 4 prodam. Tel. (068) 25-355. (4338-MV-33)
FIAT 126 P, letnik 85, in avtomatik, letnik 82, prodam po ugodni ceni. Jožica Erjavac, Sela 3, Dol. Toplice. (4325-MV-33)
ZASTAVO 101, letnik 78, vozno, neregistrirano, prodam. Papež, Suhor 1 nad Prečino. (4326-MV-33)
AVTOMATIK A3 MS, dodatno opremljen, prodam. Tel. 84-719 po 14.30 uri. (4327-MV-33)
ZASTAVO 101, letnik 1972, registrirano do 25. maja 1988, prodam. Roman Bregar, Cerov Log 56. (4329-MV-33)
R 4 GTL, letnik 84, prodam. Tel. 26-979 (popoldan). (4343-MV-33)
ZASTAVO 750, S, letnik 1979, obnovljeno, nujno prodam. Rudi Janežič, tel. 85-202. (4346-MV-33)
R 18 TLJ, letnik 1986-september, kot nov, prodam. Inform.: Slavko Sever, Levstikova 7, Novo mesto, tel. (068) 22-042. (4462-MV-33)
APN 6, letnik 86, dodatno opremljen in v odličnem stanju, ugodno prodam. Leopold Zabukošek, Stranska vas 14. (4351-MV-33)
126 P, letnik 80, karambolirano, registriran eno leto, prodam. Martin Plantan, Vel. Cerovec 9, Novo mesto. (4354-MV-33)
APN 6, december 1985, kot nov, prodam. Kastelic, Gubčeva 35, Novo mesto, tel. 28-129. (4356-MV-33)
126 P, letnik 76, in karoserijo za kombi ugodno prodam. Tel. 84-926. (4357-MV-33)
BMW 2002, registriran, prodam ali zamenjam za manjšo vozilo. Franc Vintar, Preska 3, Boštanj. (4359-MV-33)
TOMOS BT 50, star eno leto, prodam. Tel. (068) 44-668. (4360-MV-33)
Z 750, letnik 1981, prodam. Mali Vrh 20, Mirna peč. (4386-MV-33)
VW 1200 J letnik 75/76, registriran do marca 88 in obnovljen, prodam. Tel. 42-270. Franc Zagorc, Cerov Log. (4416-MV-33)

GOLF JGL, december 81, bele barve, prevoženih 56 000 km, prodam. Tel. (068) 82-607. (P33-12MO)
DYANO 6, letnik 1976, registrirano do julija 1988, prodam. Branko Uhernik, Otočec 48. (4417-MV-33)
APN 6, letnik november 1985, ohranjen, prodam. Tel. 82-966. (pol-MV-33)
Z 101, letnik 77, ohranjen, obnovljen in garaziran, prodam. Tel. 56-037. (pol-MV-33)
ZASTAVO 750 LC, letnik 79, registrirano do avgusta 1988, prodam. Geržetič, Šmarjeta 30. (4419-MV-33)
Renault 4 GTL, letnik 84, ugodno prodam. Tel. 23-979. (4421-MV-33)
JUGO 45, letnik 83, prodam. Peurača, Zagrebška 18. Ogled vsak dan po 15. uri. (4369-MV-33)
Z 750, letnik 84, prodam. Radovan Šterk, Hladnikova ul. I, Novo mesto (nad Barve-laki, popoldan). (4370-MV-33)
TOMOS avtomatik A3 ML, malo rabljen (cena: 33 SM) in skoraj novo kolo maraton prodam. Tel. 25-456. (4372-MV-33)
ELEKTRONIK 90, letnik 1979, registriran do junija 1988, prodam. Marko Abolnar, Adamičeva 29, Novo mesto (ogled popoldan). (4375-MV-33)
Z 101, december 1981, prodam. Tel. 26-206. (4376-MV-33)
FIAT 126, letnik 1981, dobro ohranjen, prodam. Tel. 23-659. (4379-MV-33)
OPEL 1700, ohranjen, registriran, prodam. Nad mlini 57, Novo mesto. (4380-MV-33)
APN 6, letnik 86, prodam za 40 SM. Tel. 84-802. (4390-MV-33)
ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Tel. 47-560 (Benčina). (4391-MV-33)
FIAT 126 P, letnik december 1982, garaziran in dobro ohranjen, prodam. Mitrič, Vel. Bučna vas 2 a, Novo mesto. (4392-MV-33)
Z 850, letnik 1985, ugodno prodam. Tel. 24-022 ali 21-836. (4397-MV-33)
TAM 5500, podaljšan, prirejen za volumenski material, nujno in ugodno prodam. Tel. (068) 71-560 (pol-MV-33)
TOMOS 14 M, registriran do julija 1988, prodam. Simon Habinc, Anovec 1, Krško. (pol-MV-33)
Z 101, letnik 78, dobro ohranjeno, prodam po zelo ugodni ceni. Janez Avsec, Cegelnica 66, Novo mesto. (4400-MV-33)
ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 1982-december, čokoladne barve, prodam. Malnarič, tel. (068) 58-768. (4402-MV-33)
LADO 1300, letnik 1983, prodam. Kum, Potok 41, Straža. (4405-MV-33)
JUGO 45, november 84, dobro ohranjen, poceni prodam. Mojstrovic, Sela 16 pri Straži. (4404-MV-33)
Z 101 mediteran, letnik 1980, prevoženih 41 000 km, prodam. Potočar, Jerbova 20, Novo mesto, tel. 26-989. (4406-MV-33)
Z 750, letnik 1975, registrirano do 1. avgusta 1988, in 400 l vina, mešanega s šmarnico, prodam. Drakslar, Globočice 7, Kostanjevica na Krki. (4410-MV-33)
Z 101, letnik 78, prodam. Tel. 26-415. (4411-MV-33)
TAUNUS 15 M, letnik 77, vozen, neregistriran, ugodno prodam. (35 SM). Mikec, Sadija vas 2, Dvor. (4412-MV-33)
GOLF diesel, 1983 (47 000 km), na novo registriran, prodam (5,2 M). Tel. 26-032 od 7. do 15. ure. (4413-MV-33)
Z 101, letnik 1979, prodam. Vidrih, Staro semiščje 42, Šentjernej. (4414-MV-33)
YAMAHO 125 cross, letnik 1982, prodam. Marko Pavlič, Vel. Brusnice 36 a. (4415-MV-33)
ZASTAVO 101 comfort, letnik 1980, ugodno prodam. Igor Kafol, Jurčičeva 12, Trebnje, tel. 24-541 ali 24-542 int. 42 (dopoldan). (4383-MV-33)
ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Judež, Gor. Vrhpolje 45, Šentjernej. 68310, tel. (068) 42-250. (4384-MV-33)
JUGO 45, letnik 84, prodam ali zamenjam za novejši 126 P. Tel. 84-870. (4385-MV-33)
R 4, letnik 1979, in R 4, letnik 1978, prodam. Srečo Hren, Čevšnice 3, Trebelno, 68231. (4363-MV-33)
126 P, letnik 81, kombi 850 A, letnik 83, in koso za frezo F 600 prodam. Tel. 27-136 po 15. uri. (4366-MV-33)
Z 750, letnik 78, prodam. Tel. 20-361, Novo mesto. (4425-MV-33)
Z 750, letnik 1980, prevoženih 39600 km, dobro ohranjeno, prodam. Tel. 44-224. (4428-MV-33)
Z 101, letnik 83, prevoženih 34 000 km, prodam. Tel. 42-049, Župan (dopoldan). (4429-MV-33)
ZASTAVO 750 LC, letnik 80, motor-no žago Stihl 075, žaga solo, težja, in kosilnico Gorenje Muta prodam. Slavko Žulčić, Vratno 18, Šentjernej. (4430-MV-33)
FIAT 126 P, letnik december 1983, prodam. Tatjana Zaman, Hrvaški Brod 10, Šentjernej. (4433-MV-33)
LADO KARAVAN, letnik 1986, Avtobianchi A 112 prodam. Bršljan 8. (4467-MV-33)
TOVORNI AVTO MERCEDES 7 t kiper, neregistriran, v voznem stanju prodam ali zamenjam za osebni avto. Anton Pucelj, Tomažja vas 19, 68220 Šmarješke Toplice. (4475-MV-33)
R 4 GTL, letnik 1984, ugodno prodam. Jože Kotar, Ragenska 14, Novo mesto, tel. (068) 24-359. (4492-MV-33)
AVTO W JETTA, letnik 1981, ugodno prodam. Slavko Kramžar, Maline 10, Trebelno. (4490-MV-33)
RENAULT 15, letnik 1973, in Renault 5, letnik 1973, prodam. Tel. 33-246. (4487-MV-33)
Z 750, letnik 1974, in APN 4 zaradi odhoda v JLA prodam. Alojz Gregorčič, Okrog 3, Šentrupeč. (4483-MV-33)
GOLF DIESEL S paket, julij 1984, 32000 km, ugodno prodam. Prešeren, Šmarjeta 50, Šmarješke Toplice. (4480-MV-33)

R 4 TL, lepo ohranjen, garaziran, prodam. Tel. 27-739. (4478-MV-33)
R 4 GTL, letnik 1983, ugodno prodam. Kovačič, Ul. talcev 9 a, Novo mesto, tel. 24-427 od 19. ure dalje (P33-18MO)
126 P, oktober 1985, prodam. Tel. 24-285 popoldne. (pol-MV-33)
GOLF diesel, letnik 1986, prodam. Tel. 24-285 popoldne. (pol-MV-33)
RANAULT 8, lepo ohranjen, in jawo 350 prodam. Ivan Kocjan, Zaboršt 5, 68276 Bučka. (4477-MV-33)
NOV TERENSKI OSEBNI AVTO znamke ARO, tip 243 diesel, registriran za osem oseb, primeren tudi za prevoz materiala in vleko prikolice, prodam. Tel. (068) 82-011. (pol-MV-33)
FIAT 750, letnik 1983, registriran do avgusta 1988, prodam. Jože Barbo, Jugorje 15, 68321 Brusnice. (4468-MV-33)
JUGO 45 E, letnik 1986, in Z 750, letnik 1979, prodam. Klobčar, Regeča vas 75, tel. 27-113. (4469-MV-33)
KADET 13 caravan, letnik 1982, prevoženih 77.000 km, prodam. Tel. 51-812 popoldne. (P33-17MO)
126 P, letnik 1980, ter Jugo 1982, prodam. Košmrj, Slakova 1. (4470-MV-33)
OSEBNI KOMBII ZASTAVA 850 AL, letnik 1984, v zelo dobrem stanju, prodam. Anton Novak, Brezina 10, 68250 Brežice. (4471-MV-33)
GOLF, letnik 1978, prodam. Tel. 21-934. (4472-MV-33)
ZASTAVO 750, letnik 1975, generalno obnovljen, prodam za 48 SM. Žarič, Brežice, tel. 62-987. (P33-20MO)
Z 750, letnik 1976, registrirano do 12. 4. 1988 obnovljeno, prodam. Vidmar, Dol. Nemška vas 46, tel. (068) 44-128 popoldne od 17. do 19. ure. (4474-MV-33)
JUGO 55, letnik 1984, odlično ohranjen, z dodatno opremo prodam. Cena 340 SM. Tel. (068) 27-493 po 14. uri vsak dan. Ragoška 12, Novo mesto. (4473-MV-33)
R-18, letnik 1982, prodam. Oklešen, Danila Bučarja 23, Novo mesto, tel. 24-521. (P33-23MO)

prodam
SEDEŽNO GARNITURO prodam na obroke. Tel. 26-687. (4443-PR-33)
OTROŠKO sobo in pralni stroj poceni prodam. Tel. 27-738. (P33-16MO)
100 l domače sliovke prodam. Hrušica 32, Novo mesto. (4293-PR-33)
120-basno harmoniko Melodija, mikrofonski Sennheiser MD 441 in profesionalni bas ojačevalec (200 W) prodam. Tone Špringer, tel. 25-278. (4293-PR-33)
Kredenco, pomivalno mizo, Emo, kopalno kad, kombinirano peč in športno kolo Junior na pet prestav prodam. Krajnc, Adamičeva ul. 36, od 15. ure dalje. (4436-PR-33)
Rabljeno spalnico in otroško posteljico prodam. Infor. na tel. 22-758 do 14. ure ali 25-458 po 14. uri. (4427-PR-33)
DVE KRAVI in hrastove deske prodam. Ivan Nagelj, Smolenja vas 22, tel. 27-807. (4426-PR-33)
REGAL in pralni stroj, rabljeno, prodam. Tel. 23-937 ali 26-226 (popoldan). (4424-PR-33)
REGAL, sedežno garnituro, hladilno omaro in štedilnik poceni prodam. Tel. 23-937, 21-466. (4423-PR-33)
NOV CO2 varilni aparat prodam. Tel. 27-784, popoldan. (4422-PR-33)
NOV vijak za stikalnico (špingel z račun), sidra za vinograd in malo rabljeno moško kolo prodam. Tel. 25-624, Koštica-ova 12, Novo mesto. (4418-PR-33)
HARMONIKO »Hohner« Atlantik (120 basov), novo, prodam. Naslov v upravi lista. (P33-15MO)
OMARE, skoraj nove, in moško kolo prodam. Tel. 84-554. (4407-PR-33)
OKROGLO mizo, regal, mizico in dva kavča zelo poceni prodam. Tel. (068) 23-785 (popoldan). Strmec, Prečna 82, novo mesto. (4403-PR-33)
CVIČEK z Vinjega vrha prodam od 10.1 naprej vsak dan od 10. do 12. ure v zidanih. Prodami tudi 300 tr vinograda na žici na lepi razgledni točki blizu križišča avtoceste LJ—ZG, Šentjernej—Skocjan. Slavko Polak. (4399-PR-33)
PSE (nemške ovčarje), stare osem tednov, z rodovnikom, prodam. Šušteršič, Zagrebška 21, tel. 22-456 po 15. uri. (4398-PR-33)
MLATILNICO na polno čiščenje, odlično ohranjeno, prodam. Tel. 77-187. (4395-PR-33)
Rabljeno strešno opeko in zastavo 101 po delih prodam. Belokranjska cesta 54 (Gotna vas). (4394-PR-33)
VINO, kvalitetni cviček, večjo količino, po 500 din, po potrebi z analizo, prodam. Franc Gorenc, Mali Podlog, Leskovec, tel. (068) 75-846. (4393-PR-33)
GAJBE prodam. Rozman, Vrhpč 17, Mirna peč. (4378-PR-33)
NOV AVTORADIO prodam za 14 SM. Tel. 65-203. (4374-PR-33)
KRAVO, brejro, prodam. Jožefa Miklič, Vinogorica 2, Trebnje. (4371-PR-33)
KRAVO sivko, staro tri leta, brejro devet mesecev, prodam. Viljem Žarn, Vel. Mraševo 5, Podbočje. (4367-PR-33)
TRACNO ŽAGO in mizni rezkar s krožno žago prodam. Jože Krivic, Češnjice 17, Trebelno, 68231. (4364-PR-33)
OSTREŠJE hiše (16 x 9), hrastove plohe, kombi plošče (50 m², 5 cm) ter zastavo 750, obnovljeno, prodam. Rus, Meniška vas, Dol. Toplice. (4365-PR-33)
Kompletno dnevno sobo, zavese, žensko in moško ter otroško konfekcijo, rabljeno, prodam po ugodni ceni. Cesta herojev 33 a (pri Labodu), Novo mesto. (4362-PR-33)
Mizarsko stiskalnico in tračno žago takoj prodam. Tel. 49-012. (ček 87/33)
Zamrzovalno skrinjo Gorenje (350 l), rabljeno, prodam. Tel. 21-506. (4352-PR-33)

globtour

novi mesto ☎ 25-125, 25-789

ČRNO-BELI TV Gorenje-Karting, še v garanciji, prodam. Barbo, Bršljan 59. (4348-PR-33)
PRALNI STROJ in kavč poceni prodam. Tel. 24-361. (4349-PR-33)
MOTORNO ŽAGO Stihl 070 prodam. Malnarič, Štrkeljčev, tel. (068) 56-061. (4345-PR-33)
DESET TEDNOV stare jarkice (rjave), prodam. Stanonik, Log 9, Škofja Loka. (4283-PR-33)
HRASTOV PARKET I. kl. in tapison prodam. Tel. (068) 21-642. (4223-PR-33)
STREŠNO OPEKO Strešnik, vijoličast (2500), prodam zaradi barve 10% ceneje. Tel. (068) 42-495. (4334-PR-33)
Barvni televizor Gorenje in plinsko peč Iskra prodam. Jože Kolenc, Nad mlino 3, Novo mesto. (4333-PR-33)
Mlado kravo, brejro osem mesecev, z drugim teletom, prodam. Matija Kofalt, Osojnik 20, Semič. (4332-PR-33)
NOVO trajno žarečo peč Küpersbusch ugodno prodam. Tel. 72-183. (4324-PR-33)
Kvalitetno rdeče domače vino ugodno prodam. Tel. 25-803. (4466-PR-33)
BARAKO velikosti 40 m² prodam za 500.000 din. Tel. 27-781. (4474-PR-33)
OTROŠKO posteljico, belo, z jorgijem, prodam. Tel. 24-171. (P33-19MO)
CEMENTNO strešno opeko in valne salonitke ter železno konstrukcijo za streho verande prodam poceni ali dam tudi za drva. Tel. 25-195. (4479-PR-33)
PRALNI STROJ, star štiri leta, prodam. Tel. 84-858. (4318-PR-33)
NOV štedilnik na drva (levi) prodam. Tel. 56-782. (P33-4MO)
ČEBELE, AŽ panji, prodam. Anton Oven, Šentlovrenc, Vel. Loka. (P33-1MO)
ELEKTRIČNE ORGLE, petkotavne, nerabljene, z ojačevalcem, ugodno prodam. Tel. 84-232. (4308-PR-33)
Kotno sedežno garnituro, staro eno leto, prodam (45 SM). Tel. 26-556. (4306-PR-33)
Omaro za dnevno sobo in dve jogi ležišči prodam. Tel. 22-198. (4305-PR-33)
OSTREŠJE (gruši) 12 x 12 prodam. Ždinja vas 18. (4304-PR-33)
Dirkalno kolo Maraton, staro eno leto, prodam za 15 SM. Tel. 44-649 (popoldan). (4459-PR-33)
500 kg koruze prodam. Naslov v upravi lista. (4453-PR-33)

prodam

kmetijski stroji
TRAKTOR (28 KM) prodam. Hrušica 32, Novo mesto. (4292-KS-33)
ZETVONO NAPRAVO za BCS in osebni avto R 8, vozen, poceni prodam. Tel. (068) 89-250. (4296-KS-33)
TRAKTOR Ursus C-360, dobro ohranjen (350 delovnih ur), prodam. Skočjan 5. (4431-KS-33)
SILOREZNI puhalki, mlin-drobilec, nakladalnik gnoja in traktorsko škroplilico prodam ali zamenjam za govedo. Kranjc, Vrhovo 25, Radeče. (P33-14 MO)
SKORAJ NOV Motokultivator Gorenje s kosilnico in rotacijski plug poceni prodam. Kozinc, Dolnje Brezovo, Blanca, tel. 88-353. (4396-KS-33)
TRAKTOR TV 523, letnik 1985, ugodno prodam. Slavko Zaletelj, Klečec 35, Žuzemberk. (4389-KS-33)
KOSILNICO Alpina, 8 metrov palice za škroplilnico in pet let staro kravo (brejro) prodam. Branko Har, Jelenik 5, Raka, po 17. uri. (4353-KS-33)
TRAKTOR Štore 504, 240 delovnih ur, prodam. Alojz Junc, Gorenja vas 12, Šmarješke Toplice. (4342-KS-33)
TRAKTOR Štore 404-super, Zetor 6945 in rotacijsko kosilnico Creina (165 cm) prodam. Jože Barbarič, Gorenja vas 12, Šmarješke Toplice. (4341-KS-33)
IZKOPALNIK krompirja Hmežad 1K-1 prodam po ugodni ceni. Kličevo po 18. uri na tel. 47-381! (4339-KS-33)

KMETOVALCI, POZOR!
Opravljamo popravila vseh vrst traktorjev, motokultivatorov, kosilnic in ostalih.
Privedo na vaš dom.
Naročila na telefon: 061/647 155
666/33

TRAKTOR IMT 35 KM, 700 delovnih ur, prodam. Tel. (068) 82-567. (4331-KS-33)
SILOREZNIKO Grič 400, rabljeno eno sezono, prodam 20% ceneje. Franc Penič, Poklek 1 a, Podsreda, tel. (063) 786-114. (P33-2 MO)
TRAKTOR Zetor 5011 in traktorsko prikolico prodam. Bučar, Ilke Vaštetove 25, Novo mesto. (4312-KS-33)
SAMONAKLADALNO prikolico SIP 19 in kosilnico za Štore 502 prodam. Blatnik, Grmovlje 37. (4457-KS-33)
Čelni nakladar za nakladanje hlevskega gnoja, zemlje in peska, original za traktor Torpedo, in ostreše, staro 15 let (16 x 7), za supo prodam. Rifelj, Ždinja vas 30, Otočec. (4446-KS-33)
TRAKTOR Univerzal 445, nov, prodam. Primostek 18, Metlika. (P33-25 MO)
Za traktor Deutz prodam bočno kosilnico in zadnjo gumo 11-28. Stane Pavlin, Družinska vas 31, Šmarješke Toplice. (4475-KS-33)
Dobro ohranjen traktor Zetor 2511 s kabino prodam. V račun vzmemo tudi govejvo živino. Franc Lah, Armeško 49, Brestanica. (4448-KS-33)
MOTOKULTIVATOR s priključki freza in enobrazdni plug prodam. Janžekovič, CPB 7, Črnomelj, tel. 51-555. (4489-KS-33)

Istanbul v septembru, oktobru in novembru

kupim

400 komadov strešne opeke, izdelava Dobruška vas, artikel Novoteks, rdeči posip, kupim. Kežman, Dobova, tel. (068) 67-055. (P33-11 MO)

posest

HIŠO v tretji fazi v Semiču pri Črnomlju prodam. Tel. (011)

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustil naš dragi sin, mož, oče, brat in stric

ALOJZ ZUPANČIČ

s Slančjega vrha 12

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega v tako lepem številu pospremili na zadnji poti, sindikatu Metalne Krmelj za venec in sodelavcem za denarno pomoč. Posebej se zahvaljujemo družinam Golob, Rman in Božnar za pomoč ter ostalim sosedom, župniku za lepo opravljeni obred, pevcem za občuteno petje, govorniku za poslovilne besede in pogrebnikom za opravljeni pogreb.

Žalujoci: mati, žena, sin, sestre, brat in ostalo sorodstvo

Delo in trpljenje —
je bilo njeno življenje.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

ROZALIJE VIDIČ

roj. Škufca

Mežnarčkove mame z Žvirč 21

se lepo zahvaljujemo vsem zdravnikom in sestram diabetično-intenzivnega oddelka UKC Ljubljana, sestram Infekcijske klinike v Ljubljani za podarjeno cvetje, izraze sožalja in za udeležbo pri pogrebu, predstavnikom DO ŽITO Ljubljana, predstavnikom enote TMI Ljubljana. Pristrčna zahvala gospodu novomašniku Franciju Vidmarju in gospodu župniku Hrenu iz Strug za lepo opravljeni obred, družinam iz Vidma-Dobrepolj, ki so se v tako velikem številu poklonili spominu pokojnice, sorodnikom, sosedom, vaščanom in faranom. Vsem in vsakemu posebej se zahvaljujemo za darovane vence, cvetje, izraze sožalja ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 47. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric, zet in prijatelj

ĐOKO PETAKOVIČ

Smolenja vas 83

Iskreno se zahvaljujemo vsem našim prijateljem in sosedom, posebno Veri in Slavku, Dragici in Momčilu, Stanki in Nikoli ter vsem ostalim, ki so nam nesebično pomagali in sočustvovali z nami v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se za podarjeno cvetje in vence OZZS Splošne bolnice, osebju ginekološko-porodniškega oddelka, Obrtni zadrugi Novo mesto, OZZK Mali Slatnik, govornikom za ganljive poslovilne besede, pevcem in godbi ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so našega dragega očeta spremili na njegovi zadnji poti v tako prerani grob.

Vsi njegovi

Že leto dni je zdaj minilo,
odkar življenje Ti je ugasnilo,
pri nas veselja več ni,
odkar Tebe, očka, med nami ni.

V SPOMIN

BOŽU ČEBULARJU

iz Velikega Gabra 52

16. avgusta mineva žalostno leto, odkar si tiho in brez slovesa odšel od nas. Teško je spoznanje, da se nikoli več ne vrneš, vendar bo v naših srcih spomin nate vedno živ in bo ostal del našega življenja.

Njegovi: žena, hčerkici in starši

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, star komaj 41 let, nas je zapustil naš dobri mož, sin in brat

BRANKO PENCA

Mali Slatnik 5 a

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki ste ga cenili in spoštovali, mu poklonili cvetje in ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sosedom Stefanu in Štefki Srebrnjak, Šiškovim, Kovačičevim, ZSAM Novo mesto, Gasilskemu društvu Smolenja vas, LABODU-TOZD Ločna, IMV-proizvodnja avtomobilov, pevcem iz Šmihela in govornikom za poslovilne besede.

Žalujoci: žena, oče, mama in sestra z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, stara mama, prababica, sestra in teta

JUSTINA PAVŠELJ

roj. Žura

Družinska vas 41

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so pokojni darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala internemu oddelku Splošne bolnice, kolektivu Krka-tozd Izolacije in ZC Dolenske-TOZD DSSS ter ZB Bela cerkev za darovano cvetje. Zahvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustila naša draga sestra, mama, babica in prababica

IVANA VONČINA

Pristrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebna hvala strežnemu osebju Doma starejših občanov Kočevje, dr. Francu Rupniku, ženskemu pevskemu zboru NONET ROG, tov. Karničniku za lep poslovilni govor in Delavski godbi Kočevje. Hvala vsem, ki ste pokojno spremili na zadnji poti.

Žalujoci: sestra Franciška, hčerke Milka, Matilda, Francka, Elica, Marica in Pepca z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, teta in prijateljica

MINKA ZALETELJ

iz Zagorice 3 pri Dobrniču

Zahvaljujemo se vsem prijateljem, sorodnikom, sosedom, znancem, vaščanom za darovano cvetje, vence, izrečeno sožalje ter za vso pomoč, ki so jo nudili v težkih trenutkih. Hvala Zvezi borcev Dobrnič za venec in spremstvo, Jožetu Jeriču za poslovilni govor, g. duhovniku za lepo opravljeni obred, pevcem za občuteno zapete pesmi, zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka bolnice v Novem mestu za lajšanje bolečin in vsem, ki so pokojno mamo spremili na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

KARLA ŠKUFCA

po domače Lazarjevega ata iz Ratja 38

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sovaščanom, prijateljem ter OŠ Prevole za vso pomoč, darovano cvetje in vence. Zahvaljujemo se tudi vsem štirim duhovnikom za lepo opravljeni poslovilni obred, ZB Žužemberk, pevcem, obema govornikom, delovnim organizacijam ter zdravstvenemu osebju bolnišnice Novo mesto. Vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, se enkrat lepa hvala.

Žalujoci: vsi njegovi
Ratje, Hinje 8. avgusta 1987

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in tatka

JOŽETA ŠPRAJCARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu podarili cvetje in nam ustno in pisno izrazili sožalje, ter sosedom, zlasti Pirčevim za vso pomoč v težkih trenutkih. Posebna zahvala dr. Morelu in osebju kirurškega oddelka, Zvezi borcev, obema govornikom, Kmetijski zadrugi Novo mesto in Tovarni zdravil Krka.

Žalujoci: žena Jožica in hčerka Janja v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po dolgi bolezni za vedno zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

LEOPOLDINA DERGANC

roj. Avsenik

iz Dol. Straže 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo družini Košir za nesebično pomoč, Slavku Turku za poslovilne besede, Novolesovi godbi za zaigrane žalostinke in g. župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat pristrčna hvala.

Žalujoci: vsi njeni

Ljubezen, delo, skrb, trpljenje
draga mama. Tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 73. letu starosti je po težki bolezni dotrpela naša draga žena, mama in stara mama

JOŽEFA KAMBIČ

Griblje 19

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sovaščanom za pomoč v najtežjih trenutkih, pevskemu zboru Griblje za ganljivo petje in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pospremili pokojno na zadnji poti, lepa hvala.

Žalujoci: mož Janez, otroci: Lojze, Pepa, Mima, Jože, Albina, Janko, Anica in Ivanka z družinami

Polde Oblak

Obiskovalci Kostanjevice spoznavajo to poletje ustvarjalnost slikarja Poldeta Oblaka, čigar dela zapolnjujejo notranjost samostanske cerkve. Njegove umetniške izpovedi in iskanja razkriva na sprejehu skozi čas 127 del, tako da opazovalca prevzame tudi izredna umetnikova plodovitost.

»Neizmerno srečen, zadovoljen in hvaležen sem, ker mi je ravno Kostanjevica dala možnost, da sem svoje delo pokazal tako, kot ga še sam nisem videl,« pravi avtor, ki zdaj drugič gostuje v dolenskih Benetkah.

Polde Oblak je rden Gorenjec, pristen Blejčan. Slikarsko pot je začel na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Po diplomu je končal še specialko pri Gojmiru Kosu. Zdal živi pretežno v Münchnu, vendar redno vzdržuje stike z domovino. Ljubljana je njegov drugi dom. Za slikarjev razvoj je bilo najbrž odločilno leto 1952. Bil je še študent, ko sta se z dolgoletnim prijateljem iz šolskih klopi podala v širni svet kot avstoparja. Za sopotnika ju je sprejel nemški slikar in z njim sta prevzela Evropo do Antwerpena. Spoprijateljili so se in gostitelj ju je za mesec dni sprejel v svoji münchenski atelje. Bavarska prestolnica je Oblaka tako pritegnila, da se je po diplomu vpisal na akademijo najprej kot gost, nato pa nadaljeval študij pri profesorjih Erichu Gletteju in Georgu Meistemannu. Med tem je spoznal celo generacijo študentov, od ka-

terih se je ločil po zrelosti in izvirnosti. Imel je bogato teoretično znanje, navdih je črpal iz svojih korenin, venomer je iskal, eksperimentiral in uveljavljal svoj likovni izraz za novi čas.

V Kostanjevici Oblaka prvič srečamo 1968, dve leti po tistem, ko je z münchenskima umetnikoma somišljenikoma Madžarom Georgom Kressom in Italijanom Nicolom Biancom izdal Fragmentistični manifest, v katerem teoretično utemeljuje novo slikarstvo. Trojica se je hitro uveljavila v likovnem svetu in Oblak je po tistem dobil veliko mednarodnih priznanj.

München ga je sprejel za svojega umetnika. Mesto je bilo od nekdanj naklonjen likovnim ustvarjalcem in dandanes si tam služi kruh deset tisoč slikarjev. Polde Oblak je eden vidnejših, kar potrjuje njegova uvrstitev v Antologijo münchenske umetnosti od 1952 do 1982. Zanj je gotovo velika čast, da so ga predstavili med 88 najbolj znanimi tamkajšnjimi umetniki. Zato je tembolj grenko spoznanje, da domači, radovljiški občini tako malo pomeni, da je brez oklevanja prodala njegovo zemljo ob podedovani družinski žganjarni. Od takrat naprej kar naprej izgublja. Izgubil je tožbo za motenje posesti in za ponovno ugotavljanje meje je moral letos vnaprej plačati sto tisočakov. Svetle izjeme so tudi drugod v Sloveniji, ne le v Kostanjevici, kjer je vedno dobrodošel. Sezanska občina mu je za dve leti odstopila v najem garsonjero, da lahko prihaja tja in slika tamkajšnje motive.

Oblaku veliko pomenijo svidenja s prijatelji, sošolci in slikarji v domovini, ker življenje tako hitro teče. Zanj je vsako srečanje bolj globoko, bolj intimno.

O svojem slikarstvu pravi, da se izpoveduje o človeških stvareh in da mu je sončni dan veliko bližji kot oblačna svina. V njegovih slikah je več duhovnih ravni, da se v zaporedju opazovanja vselej združita psihična izpoved in doživljanje.

JOŽICA TEPPEY

Teritorialci pod nebom

Vaja letalske enote TO tokrat v Prečni — Pohvale za DLC

NOVO MESTO, PREČNA — Prejšnji teden so nad Novim mestom in okolico dan za dnem brela letala stalne eskadrilje republiškega štaba teritorialne obrambe, ki jo sestavljajo piloti iz slovenskih aero klubov in rezervni piloti s končano pilotsko šolo za rezervne vojaške oficirje. Vsako leto se enkrat zbero na vaji za dodatno strokovno usposabljanje in praktično urjenje na enem od naših letališč in letos je ta posebna čast doletela letališče v Prečni. Vodstvo vaje je s pogoji in organizacijo izredno zadovoljno, posebne pohvale pa je bil deležen upravnik letalske šole pri Dolenjskem letalskem centru Slavko Kos.

»Na letošnji vaji smo zbrali 27 pilotov in 5 mehanikov, ki upravljajo s 14 letali Utva 75 domače izdelave,« je dejal načelnik letalstva pri Republiškem štabu TO, podpolkovnik Jože Topolovšek, ki je vajo vodil in nadziral. »Naloga pilotov teritorialcev v primeru potrebe je predvsem pomagati ogroženemu prebivalstvu in bojnim enotam, zato tu vadimo za izvidovanje, prevoz ranjencev, starešin, sanitetnega in drugega materiala, pobiranje in dostavo pošte, prevoz padalcev, v neposrednem boju s sovražnikom pa bi naši piloti sodelovali le v skrajnih primerih, čeprav vadimo tudi bombne napade. Z veliko pomočjo domačinov, predvsem Slavka Kosa,

nam je uspelo urjenje pristajanja na začasno urejenih letališčih v Veliki Loki in na Blokah, v programu pa imamo tudi urjenje v nočnem letanju.«

Tudi komandir eskadrilje, kapetan 1. razreda Vincenc Peček — Cene je pohvalil domače pilote: »Z organizacijo smo izredno zadovoljni, saj program vaje poteka nemoteno in brez zastojev. Vsa ekipa DLC je imela s pripravami veliko dela in pod vodstvom upravnika Kosa je odlično opravila odgovorno, zaupano ji nalogo. Slavko Kos, ki na vaji opravlja nalogo vodje letenja, je tudi izreden strokovnjak v teoretičnem znanju in v letalskih veščinah, saj v desetih dneh pri spremljanju posameznih vaj pri njem nisem opazil niti najmanjše napake. Menim, da je vaja v celoti dobro uspešna in tudi ocene komandanta RŠ TO generalpodpolkovnika Edvarda Pavčiča in načelnika RŠ TO polkovnika Marjana Vidmarja so bile ugodne. Na vaji nas je obiskal tudi načelnik LAO generalpodpolkovnik Mirko Mirtič in predstavniki vodstev TO iz drugih republik. Na koncu bi želel pohvaliti tudi sodelovanje pokrajinskega štaba TO in komandanta rez. podpolkovnika Janeza Bukovca, ki ima prav tako velike zasluge za uspešno opravljeno vajo.«

M. KLINC

ČETVERKA — Posebej za Dolenjski list so najboljši piloti eskadrilje TO poleteli v sestavi. Letala upravljajo (od zgoraj navzdol): Slavko Kos, kapetan 1. razreda, Marjan Dobovšek, kapetan 1. razreda, na vaji namestnik komandirja eskadrilje, Vincenc Peček — Cene, kapetan 1. razreda, komandir eskadrilje, in Karel Škarja, starejši vodnik 1. razreda, komisar eskadrilje. Soavtor fotografije je domači pilot Matej Jevšek na Piperju. (Foto: Marko Klinc)

LISICA JE BILA STEKLA

RIBNICA — V prejšnji številki našega lista smo poročali, da so na avtobusni postaji sredi Ribnice uplenili lisico, ki se je sumljivo obnašala, in njeno truplo poslali v analizo v Ljubljano zaradi suma, da je stekla. Izvid, ki ga je te dni dobil veterinarski inšpektor Bogomir Štefanič, je pokazal, da je bil sum utemeljen. Tako je območje ribniške občine za naslednjih 90 dni razglašeno za okuženo s steklino.

TUDI RIBNICA V PROSPEKTU

RIBNICA — Turistični prospekt Bela Krajina, Dolenjska, Posavje bo predvidoma izšel v jeseni v nakladi 100.000 izvodov. Že tri leta se zavzema za njegovo izdajo Dolenjska turistična zveza z Novega mesta. Izvod prospekta bo veljal okoli 700 din, izšel pa bo, ko bo zanj dovolj kupcev. Po nekakšnem »razrezu« naj bi jih v ribniški občini odkupili 3.000. Ribniškemu turističnemu društvu je že uspelo zbrati kupcev za 2.700 prospektov, pravijo pa, da ne bo težko prodati še preostalih 300. Računajo, da bodo imeli v prospektu, ki bo izšel na 16 straneh, najmanj dve sliki (Ribniški semenj, Nova Stifca).

Mojstri sekir in žag

Letošnje igre pod dedovo lipo so potekale v znamenju spravila lesa — Zmagal Podgrad, Gabrje drugo

OTOČEC — Tudi enourna zamuda, ki so jo zakrivil Podgrajčani, ko so s svojo povorko zašli po novomeških ulicah, ni skalila vedrega razpoloženja na že tretjih tradicionalnih Igrah pod dedovo lipo, ki jih na kopališču ob Krki vsako leto organizira hotel Grad Otočec.

Kakih 2 tisoč parov radovednih oči je z zanimanjem spremljalo igre, ki so letos potekale v znamenju spravila lesa, na prireditvenem prostoru pa so se pomerile ekipe krajevnih skupnosti iz Podgrada, Gabrja, Šmarjete, Orehovice in Otočca. Vrste, ki so šteje 20 do 30 tekmovalcev, so se pomerile v več spretnostih, od nošenja hrane, podiranja dreves, žaganja debela in kalanja metrskih polen do nošenja in skladanja drv, plezanja na žrd, zbijanja ključa in vlečenja voza ter kotljenja debela in nakladanja na voz, kar je bila tudi rdeča nit iger. Vseskozi se je bil izenačen boj za zmago, nekaj časa je najbolje kazalo Šmarječanom, nato ekipi Gabrja, ki je dosegla izreden rezultat tudi v podiranju dreves. Ob koncu pa sta bila znanje in sreča na strani ekipe Podgrada. Slednja je imela v svojih vrstah tudi dva, ki sta požela največ aplavza gledalcev, gre za Andreja Klobučarja in Zvoneta Turka, ki sta v kalanju metrskih polen pokazala neverjetno moč in spretnost: 14 metrskih hlo dov sta razkala (vsakega seveda na štiri dele) v vsega treh minutah. Njuni tovariši iz ekipe pa so zaupali, da sta na treningu dosegla celo čas poldruge

minute. Kdor si tega dosežka ne zna predstavljati, naj poizkusi!

Sicer pa poglume za konec še vrstni red ekip: zmagal je, kot že rečeno, Podgrad s 450 točkami, Gabrje jih je zbralo 410, Šmarjeta 380, Orehovica 230 in Otočec 190.

B. B.

PO VSE »ČEZ MEJO«?

KOČEVJE — Iz Kočevja se vozi-jo nekateri kupovat različne zadeve čez Kolpo na Hrvaško. Pravijo, da se jim to splača. Že pri gajbi piva da privarčujejo 1.200 din in pri drugih nakupih tudi. Mnogi nam oponašajo visoke slovenske plače, pozabljajo pa, da pri nas običajno dražje kot v drugih republikah plačujemo mnoga živila, da o stanarinarh, elektriki itd. niti ne govorimo. Nekei Kočevci, ki je med dopustom zbolel v Opatiji, se je bal k zdravniku, saj je pri izkušnji iz domače republike pričakoval, da bo za prvi obisk pri zdravniku odšel veliko vsoto, nato pa še za vsak recept in vrag vedi kaj se bodo še spomnili. Zelo pa je bil presenečen, ko pri zdravniku niti ni bilo treba plačati nič, v lekarni pa le za vsakega izmed treh receptov po 50 din, se pravi skupno le 150 din, medtem ko bi v Kočevju samo za tri recepte plačal kar 990 din skoraj 7-krat več. »Slovenija, moja dežela!«

P-c

V Ribnici spet »Vre, vre, vre...«

Lončarji že vadijo svojo himno — Ognjemeta ne bo, gasilci pa bodo v pripravljenosti — Razstava gob in malih živali — Igre Dela in Kompassa

RIBNICA — V nedeljo, 6. septembra, bo v Ribnici spet »vrel«. Takrat bodo ob 9. uri odprli že 12. ribniški semenj suhe robe, lončarstva in izdelkov domače obrti. Moški pevski zbor Lončar že vadi tisto »Vre, vre, vre, mi smo pa Ribničanje...«, ki jo vedno zapoje takoj po paradi za otvoritev semnja.

Kot smo zvedeli minul teden, bo razen semnja in prikaza izdelave izdelkov domače obrti tudi letos še gobarska razstava (pripravila jo bo gobarska družina iz Ribnice), razstava malih živali (zanjo bosta poskrbeli društvi rejcev malih živali iz Ribnice in Velikih Lašč), na sporedu pa bodo tudi zabavne igre, ki jih bosta izvedla Delo in Kompas. Še vedno potekajo razgovori z različnimi drugimi organizatorji prireditelj. Tudi pokrovitelja ob našem zadnjem obisku še niso imeli. Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da ognjemeta ne bo, gasilci pa bodo kljub temu pripravljani.

Prireditelj organizira Turistično društvo Ribnica v sodelovanju z drugimi. Njegova predsednica Vesna Lavrič pravi: »Z organizacijo so težave, semenj pa mora biti. Vsi hočejo, da bi bil sejem vsako leto lepši, predlagajo pozitivne sejma, težave pa im-

amo s tistimi, ki naj bi prikazovali, kako se posamezni predmeti izdelujejo. Vendar smo prepričani, da bo sejem tudi letos uspel.«

Ribničanje se za sejem že pripravljajo. Urejajo pročelja hiš, počistili bodo vsaj vsak pred svojim pragom, Komunalna pa ostalo. Nekaj govore tudi o čiščenju Bistrice in o mladinski očiščevalni akciji, kar pa je lahko tudi namerna provokacija, saj nam na pristojnih mestih teh akcij niso potrdili.

Neuradno smo tudi zvedeli, da

ODPRLI DVA BUTIKA

KOČEVJE — Minuli teden so v Kočevju odprli kar dva butika. Najprej so 11. avgusta odprli v Kidričevi ulici: blizu trgovine Mavrica butik Vestalka, nato pa 14. avgusta na Trgu zboru odposlancev še butik Žaba. Vestalko vodi Erna Šuler, v njej pa izdelujejo in prodajajo razne ročno tkane izdelke od prtičev do oblek, zavese itd., pa tudi razne umetniške predmete. Pri ročno tkanih izdelkih gre seveda za unikate. Žabo vodi Milena Selan, v njej pa dobite vse vrste nogavic za ženske, moške in otroke.

prodajalci suhe robe ne bodo preveč navili cen, kot se je dogajalo na prvih sejmihi in si ribniške izdelke lahko kupil povsod po Sloveniji cenje kot v Ribnici. To je seveda veljalo za kupce, ki ne znajo »glahati«, kar tudi sodi k sejmu. Za take bodo razobešeni tudi ceniki, za kar bodo poskrbeli inšpektorji.

J. PRIMC

ZDOMSKO DRUŠTVO LJUBLJANA PRED 10-LETNICO

SEVNICA — Slovensko kulturno društvo Ljubljana, ki povezuje okrog 70 naših delavcev na začasnem delu v Essnu in okolici, praznuje 26. septembra 10. obletnico uspešnega delovanja. Na tej priložnosti v Mestni hali v Essnu bi zdomci radi videli tudi kakšno kulturno skupino iz sevniske občine, ki je pred leti že tesneje sodelovala z društvom. O pozitivni stikov se je prejšnji teden predsednica sevniske občinske skupščine Breda Mijović pogovarjala tudi s predsednikom omenjenega društva Alojzom Jazbecem.

DOMINO NA LOKI

NOVO MESTO — V gostišču Na Loki se nadaljuje glasbeni nastopi. Tako bo v petek, soboto in nedeljo med 18. in 23. uro gost omenjenega gostišča koprski ansambel Domino. Ljubitelji dobre glasbe vabljani!

LJUDSKI OBIČAJI IN ZGODOVINA

SEVNICA — V Sevnici pripravljajo etnološko razstavo, ki bo prikazovala življenje, ljudske običaje in zgodovino sevniske občine. Razstavo bi želeli pripraviti v začetku oktobra na sevniskem gradu. Zbrali so že precej gradiva, a ker ga za dobro razstavo ni nikoli preveč, organizatorji prosijo za pomoč tudi bralce Dolenjskega lista, da bi čim natančneje predstavili kulturno, folklorno in zgodovinsko podobo občine. Če morda hranite stare fotografije (družinske, fotografije ohceti in drugih običajev, kmečkih in obrtniških del, starih hiš, veselic itd.), predmete in stare dokumente (na primer obrtniška spričevala, zapušćinske listine), prosijo, da to sporočite na naslov: Zavod za kulturo in prosveto, Kvedrova 28 a, 68290 Sevnica, ali po telefonu (068) 81-004, in obiskali vas bodo. Fotografije in dokumente bodo samo preslikali in jih vrnili.

Ste se že prijaviili za kabelsko TV?

Prvi lističi pričajo o velikem navdušenju Novomeščanov — Na podrobna vprašanja bodo odgovarjali gradbeni odbori — Do podpisa pogodbe bo vse jasno

Čeprav je čas za odgovor na vprašalnik o kabelski televiziji v Novem mestu do zadnjega avgusta, je usklajevalni odbor do torka dobil že celo malo »goro« izpolnjenih lističev. Odklonilnih odgovorov je bilo vsega samo enajst, še to predvsem zaradi razmeroma visokega zneska za priključek. Največ ljudi se ogreva za plačilo na obroke, treba pa je povedati, da tudi obresti pri današnji inflaciji veliko nanešajo. Prednost obročnega odplačevanja je seveda v porazdelitvi na oko sicer večjega bremena na več mesecev.

Za gradnjo kabelskega omrežja namreč ni na voljo nobenega »črnega sklada«, so samo prispevki krajanov,

kjer bodo najbolj navdušeni tudi najprej in najbolj poceni dobili priključke. Gradbeni odbori se prav gotovo ne bodo spuščali v nobeno denarno tveganje (stricev za pokrivanje izgube ni!) in bodo naročili samo takšno opremo in toliko kablov, kolikor bo za območje z največ prijavitelji treba.

Odgovor na številna vprašanja, kje in kdaj se bo začelo graditi, je še vedno v vaših rokah in v rokah vaše soseske. Po do zdaj prispelih odgovorih lahko rečemo, da je zanimanje na vseh koncih mesta podobno, prihodnji teden bo slika že bolj razložna, še zlasti, če ne boste z lističem čakali na zadnji dan. Tudi gradbeni odbori v krajevnih

skupnostih že nestrno ugibajo, kdo bo lahko prvi začel.

Zraven teh pa je še kopica drugih vprašanj, na katere bodo prijavitelji dobili odgovore v posebnem glasilu še pred podpisom pogodbe. Gre za vprašanja, če je stare televizorje moč priključiti na kabelsko omrežje, če bo v eni zasebni hiši moč dobiti več priključkov, če bo priključek v stanovanjskem bloku ob preselitvi moč prodati, če bo prispevek za priključek moč plačati v več kot treh obrokih, kolikšna bo mesečna naročnina za obljubljenih 15 televizijskih in 6 radijskih programov ter za vzdrževanje vozlišča in omrežja, do kam pokrjuje prispevek napeljava ... pa še in še.

Na vsa ta vprašanja bodo dali odgovore gradbeni odbori, ko bodo po vaših prijavah ocenili, koliko ste resni — pa čeprav samo neobvezno! Morda smo pojasnili na zadnje gornje vprašanje: cena 350.000 din velja za priključek do vtičnice v sobi za televizijskim sprejemnikom. Od tega gre za skupno vozlišče in razvod kabla približno 200.000 din, za napeljava v ulice do televizorja pa 150.000 din (v bloku, kjer je imajo skupno anteno, samo 135.000 din!). Vse drugo pa bo bolj jasno, ko boste dobili na vpogled pogodbo, v kateri bodo medsebojne obveznosti naročnika priključka in gradbenega odbora na las natančno napisane.

Nekateri Novomeščani se pritožujejo da niso dobili vabila z vprašalnikom — pokličejo naj 21-291 ali 22-807 (Občinska konferenca SZDL Novo mesto), pa vam ga bodo poslali. Poština za vaš odgovor je že plačana. M. MOŠKON

NA NOVOMEŠKEM GLAVNEM TRGU ZASTONJ PIVO — Za današnje čase se resda sliši neverjetno, toda minuli petek so na novomeškem Glavnem trgu prav zares iz sodov točili pivo, za katerega ni bilo treba odšteti niti dinarja. Na veliko žalost številnih radovednežev je to trajalo vsega pol ure, za kolikor se je na Glavnem trgu ustavila povorka treh proizvajalcev piva, ki se te dni predstavljajo na vrtu novomeškega hotela Kandija, kjer še vse do nedelje poteka tradicionalna prireditelj »Dnevi piva«, popostrena z nastopi številnih zabavnoglasbenih ansamblov. (Foto: B. Budja)